

Issued on 20-3-1964

Volume : XII

No. 2

2nd December, 1964
(Wednesday)

11th Agrahayan,
1886 S. E.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Pages.
Oral Answers to Questions	[133 - 221]
Business of the House	[222 - 223]
Announcement re : the ^{resignation} registration of Sri N. Sanjeeva Reddy of his Membership in the Legislative Assembly	[224]
Papers laid on the Table Amendments to the A. P. Ceiling on Agricultural Holdings Rules 1961.	[224]
Business of the House	[224]
Motion Expressing Want of Confidence in the Ministry.	[225 - 250]
Business of the House :	[250 - 251]
Motion Expressing Want of Confidence in the Ministry —Not Concluded.	[251 - 270]
Government Bill : The Andhra Pradesh Shops and Establishments Bill 1964.	[270 - 286]
— referred to the Joint Select Committee	
Announcement : re : the decisions of the Business Advisory Committee,	[286]

**The
Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates**

OFFICIAL REPORT

Twenty-fifth day of the Fourth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 2nd December, 1964

The House met at Half past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Mr. Speaker:—The questions No. 646 and 647 will be taken up after the question No. 665.

LOANS BY STATE FINANCE CORPORATION

648—

738-A (1237) Q.—*Sarvasri G. C. Kondiah (Nellore) N. Venkataswami (Paruchuru) and V. Visweswara Rao (Mylavaram):*—Will the Hon. Minister for Finance be pleased to state:

(a) the amount of money that is granted by way of loans and grants to industries through the State Finance Corporation since 1962 to June 1963 in the State; and

(b) the names of the persons and companies to whom the loans and grants were given?

The Minister for Finance (Dr. M. Chenna Reddy):—(a) A sum of Rs. 96,45,770 has been granted to 42 concerns as loans by the Andhra Pradesh State Financial Corporation from 1st

July, 1962 to 30th June 1963. No grants are given by the Corporation.

(b) It is not in consonance with commercial practice for financing institutions to disclose the names of the parties to whom monies have been lent and the extent of such lending.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి:-40 లక్షలు యిస్తే యిప్పటికి ఏమైనా ఓవర్ హ్యా అయి, బకాయాలు రావలసి వున్నదా? లేక అంతా నష్టంగానే సాగుచున్నదా?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి:- ఇన్ స్టాల్ మెంట్సుగా వారు వసూలు చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (పరగూడిపాలెం:-)42 కంపెనీలకు లోన్స్ యిచ్చామంటున్నారు. వాటిపేర్లు సెలవిస్తారా?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి:- ఈ విషయంపై నేను ఇదివరకు మీకు పర్సనల్ గా మనవిచేశాను. బ్రిటీష్ పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసును దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయబడిన కమిటీవారు తెలిపిన ఆఫీసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వాటిపేర్లు ఇక్కడ చెప్పడం జాగుడదని, ఆ సాంప్రదాయాన్ని ముఖ్యంగా దృష్టిలో పెట్టుకుని నేను మనవిచేయడం తదు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు):- ప్రభుత్వానికి అవసరం వచ్చినప్పుడల్లా బ్రిటీష్ సాంప్రదాయం అంటుంటారు. అక్కడ ఒక శిల్లి ఎలుక చచ్చిపోతే ఆ మంత్రిగారు రాజీనామా చేస్తాడు. ఇక్కడ మాత్రం ఆ సాంప్రదాయం వారికి అక్కరలేదు. ఇందులో ప్రజలదబ్బు ఇన్ వాల్వ్ అయినప్పుడు, ప్రజాప్రతినిధులకు ఆ కంపెనీల పేర్లు, ఆ డైరెక్టర్లు పేర్లు తెలియజేయడానికి వున్న అభ్యంతరం ఏమిటి?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:- ఇందులో కేవలం గవర్నమెంటు డబ్బుగాక రికర్వూజ్యాంకు డబ్బు, మిగతా షెడ్యూలు జ్యాంకుల డబ్బుకూడ వున్నది. మన దేశంలో ఏర్పాటు చేసిన షెరిఫ్ కమిటీవారి రికమెండేషన్స్ దృష్టిలో పెట్టుకుని సాంప్రదాయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని చెప్పడంలేదు. అది ఒక మంచి సాంప్రదాయంగా భావిస్తున్నాం.

శ్రీ యం. వీరప్పయ్య (పాయకరావుపేట):- ఈ కంపెనీలకు యిచ్చేవేమి సబ్సిడీ మొత్తాలు కాదు. కొన్ని లక్షలలో, కోట్లలో వుంటున్నది. ఇంత ద్ద

మొత్తాన్ని యిచ్చేటప్పుడు ఆ కంపెనీలు ఆ మొత్తాలను సద్వినియోగం చేస్తున్నవో యిర్పినియోగం చేస్తున్నవో తెలుసుకొనడానికి అవకాశం లేకుండా దానిని దాచి పెట్టడం ఏ విధంగా మంచి సాంప్రదాయకంగా భావిస్తున్నారని అడుగుతున్నాను.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:-మై నాన్స్ కార్పొరేషన్ లో ఎక్కువ వుండే డైరెక్టర్లు అంతా చూసుకుంటున్నారు. నేను యిదివరకే మనవిచేశాను. మీతో కూడా నేను పర్సనల్ గా డిస్కస్ చేశాను. ఈ విషయంలో అధికంగా నేనేమీ చెప్పవలసినది లేదు.

శ్రీ తె. గోవిందరావు (అవకాషల్లి):-బ్రిటిష్ సాంప్రదాయం. షేరిఫ్ కమిటీ రికమెండేషన్స్ అని చెప్పారు ఇప్పుడు మాకు అర్థంకాని విషయం - ఎవరెవరికి ఎంకౌంటర్ గోను యిచ్చారనే విషయం చెబితే దానివలన వచ్చే స్టంట్ ఏమిటి? ప్రమాదమేమిటి? ఆ కారణం చెబితే, దానికి మేము కన్సిస్ట్ అయితే వారి ఆర్గ్యుమెంటు అంగీకరించడానికి మేము సిద్ధంగా వుంటాము.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:-ఏ సంస్థ ఎంత అప్పు తీసుకుంటుందనే విషయం కమర్షియల్ లైన్ లో వారు బయటపెట్టడం ఉచితమనుకోరు. వారి బిజినెస్ వ్యవహారాలకు యిది బాగుండదని మనీలెండర్ తనవద్ద తీసుకున్నవారిపేర్లు చెబితే మనీ తీసుకునేవారికి విశ్వాసం వుండక, దానివలన కమర్షియల్ లైన్ లో ఫలానా వారు యంతఅప్పు తీసుకుంటున్నారు అనే విధంగా ఆ వ్యవహారాలు దెబ్బతింటాయి గనుక ఆసాంప్రదాయం దృష్ట్యాను, యాకమిటీరికమెండేషన్స్ దృష్ట్యాను నేనీ విషయం మరచిపోతున్నాను.

శ్రీ జి.సి. కొండయ్య:-ఈ లోన్ ప్రొడక్షన్ కొరకు యిచ్చేది. ఫ్యాక్టరీస్ పెట్టడంకొరకు, ప్రొడక్షన్ కొరకు యిచ్చేది. లోన్ తీసుకున్నవారు ఫ్యాక్టరీస్ ఏర్పాటు చేశారా, అలాగే వారి ప్రొడక్షన్ కూడా ఎంత వున్నది అనే తెక్కలు వున్నాయా?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:-ఆ వివరాలన్నీ మై నాన్స్ కార్పొరేషన్ వారు వారి చట్టాల ప్రకారంగా చూసుకుంటూ వుంటారు. ఇప్పుడు కో.ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలకు లోన్ యిచ్చిన తరువాత వారు ఏమి చేస్తున్నారు. ప్రొడక్షన్ ఏవిధంగా ఉన్నది అనే వివరాలు చూడడానికి నిన్నవో మొన్నవో ఒక ఆఫీసర్ మన రాష్ట్రానికి ప్రత్యేకంగా వచ్చిచూసి కనుక్కుని వెళ్ళారు. అలాగే వారితో క్లోజ్ కాంటాక్టు వారికి ఉన్నది.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ (పాల్వంచ):-లోన్ గాక, గ్రాంటుగా ఎంత amount ఇచ్చారు? అందులో over due అయిన amount ఎంత వుంటుందో సెలవిస్తారా?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:-నేను యిదివరకు మనవిజేసినట్లుగా, గ్రాంటు అనే క్వశ్చన్ యిందులో లేదు. కేవలం లోన్ తప్ప యింకేమీలేదు.

శ్రీ బి. పోతరాజు (విజయవాడ-నార్పు):-ఇప్పుడు ఆ లోన్స్ ఎవరెవరికి యిచ్చారో ఆ పేర్లన్నీ చెప్పకపోతే చెప్పకపోయారు. అందులో విజయవాడ సిరీస్ లేవోరేటరీస్, స్కూల్స్ కంపెనీ-యూ రెండూ వున్నవేమో మంత్రి గారు చెబుతారా?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:- ఆ విధంగా అడిగి circumvent చేయడం తప్ప యింకేమీ కాదని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు (నరసంపేట):-అధ్యక్షా, ఇందులో తమరు జోక్యం కలుగజేసుకుని మీ అభిప్రాయం కూడా తెలియజేస్తే మంచిది.

Whether it is really according to the Parliamentary practice that the Minister should not disclose the names of the Companies to whom the Industrial Corporation has given loan, for what purpose the finances have been given and how much has been given must be known to the Assembly.

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:-గౌరవసభ్యులు యీ విధంగా ఆలోచిస్తారని చూడపార్థమెంటుకు నాకు కూడ తెలుసు. అందుకే మొట్టమొదటనే నేను యీ విషయంలో మీ ముందు రిపోర్టుతో సహా చెప్పాను మీరు దయతో అంగీకరించారు. అందుకని ఆ విషయాలు నేను చెప్పకుండా వుండడానికి సాహసిస్తున్నాను. లేపోతే అధ్యక్షులవారు సెలవిస్తే, గౌరవ సభ్యులు అడిగితే సంప్రదాయం ఏమైనాసరే కిరసావహించేవాడిని. అది నావిధికూడ అని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):-ఆ షెరిఫ్ కమిటీలో ఎవరువున్నారు? రెండవది—ఆలోన్ థీసుకున్నవారిలో డిఫాల్టర్స్ ఎవరైనా వున్నారా?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:-అవన్నీ ఫైనాన్సియల్ కార్పొరేషన్ యొక్క డిటెయిల్స్. అవి మా వద్దలేవు.

శ్రీ కె. బి. నరసమ్మ (పత్తికొండ):— ఈ లోన్ ఇంటర్నేషనల్ గానిచ్చారా, లేక యీ లోన్ యిచ్చిన వారిలోకూడా ఇంటర్నేషనల్ వేరే అవుతున్నరా? అందరికీ ఒకే రకంగా యిస్తున్నారా?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:—7 శాతం ఇంటర్నేషనల్ చార్జీ చేస్తున్నారు. దానికి సంబంధించి ఒక యూనిఫారమ్ పోలీసీజర్ వున్నది.

శ్రీ జి. కె. ఆర్ శర్మ (కర్నూలు):—కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ ఐండ్ నింగ్ ను గూర్చి పరిశీలించడానికి, దగ్గర సంబంధంపెట్టుకున్న ఆఫీసర్ ఎవరో వున్నారు అన్నారు. అలాగే మిగతా ఫ్యాక్టరీస్ విషయాలు, లోన్ వ్యవహారాలు పరిశీలించడానికి, అజమాయిషీ చేయడానికి ఎవరైనా ఉద్యోగి వున్నారా? రెండవది—యీ డిటెయిల్స్ యివ్వటానికి ఏదైనా కారణాలేమైనా వున్నాయా? ఫైట్ ఫ్రేవాల్యుయిట్ కార్పొరేషన్ డబ్బు అయినప్పుడు, అది మన డబ్బు అయినప్పుడు, దాని విషయాలు యిక్కడ మనం శాసనసభలో కూడా తెలుసుకోలేని పరిస్థితిలో వుంటే, ఆ పరిస్థితికి కారణమేమిటని అడుగుతున్నాను

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:—నేను మనవి జేసినట్లు, కో-ఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ కు సంబంధించి ఒక ఆఫీసర్ యీమధ్య యిక్కడికివచ్చి నాతో కూడా మాట్లాడిన సంగతి పరిపూర్ణంగా చెప్పాను. వారు అప్పులు యిస్తున్నవారికి వారి బిజినెస్ వ్యవహారాలు వాచ్ చేయడానికి ఆఫీసర్ ను పెట్టుకున్నారని మనవి జేశాను. కేవలం షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ కు మాత్రం కాదని మనవి జేస్తున్నాను. లోన్స్ పాప్రడాయం గురించి ఇదివరకే మనవి జేశాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెనపల్లి):— సాంప్రదాయాలు అట్లా వుంచి—స్టేటు గవర్నమెంటు డబ్బు యిస్తున్నది. గ్యారంటీ యిస్తున్నది. ఎవరెవరికి లోన్స్ ఇచ్చారో. అప్రోప్రియేట్ అవునా. కాదా అనేది తెలియకుండా చేస్తుంటే—మేము ఓటు చేయవలసిన పరిస్థితి వున్నప్పుడు తెలుసుకోడానికి అవకాశం లేకపోతే యిక యీ అసెంబ్లీ ప్రయోజనం ఏమిటి? మాకు చెప్పకూడదని ఆ నిర్బంధం ఎక్కడవుందో చూపిస్తే ఒప్పుకుంటాము.

మిస్టరు స్పీకర్:— వారు ఇట్లా చెబుతున్నారు. 'There is a convention in other countries which is being followed i.e. they do not disclose the names of the persons to whom the loans are granted. The same convention is being followed not only in other countries but in our country as well. Whatever that might be, I will judge the position. If I consider that the names of the

companies or the individuals to whom loans have been granted has to be placed on the Table of the House I will get the information placed on the Table of the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణమూర్తి:— డిపార్ట్మెంట్ ఎవరో తెలుసుకోవాలంటే అసలు ఎవరో తెలియడే డిపార్ట్మెంట్ మాత్రం ఎట్లా తెలుస్తుంది. తమరు పరిశీలన చేస్తారున్నారు. కాబట్టి ఇప్పుడు ఇంకాటితో వదిలేస్తాను.

Mr. Speaker:—Let us see what exactly the convention is not only in other countries but in our country also.

శ్రీ బి.కె.ఆర్. శర్మ:— కార్పొరేషను డిపార్టు ఏవరాలు మాకు అంది చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీదలేదా? (No answer)

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (పూడిగురి):— డెపలవ్ మెంటు కార్పొరేషను వారు గ్యారంటీచేసి అండర్ టైటింగ్స్ అప్పీ చేస్తున్నారు. అదంతా లిస్టు అచ్చు చేశారుకదా. ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషను మద్రాసు గవర్నమెంటు చేసినదే.

Mr. Speaker:— There seems to be some Statute under which the Corporation should have come into existence. If under that Act, the administration report and the annual report have to be placed on the Table of the House, they will be placed on the Table of the House.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— అందులో సందేహం లేదు.

Mr. Speaker:— Is there any provision under which the Government have to place on the Table of the House. If there is a provision, they are bound to place it on the Table of the House.

శ్రీ బి.కె.ఆర్. శర్మ:— ప్రెసాన్స్ కార్పొరేషను రిపోర్టు మేమంతా చూడ గలిగే పరిస్థితిలోవుంది ఆ వివరాలు మాకు ఇవ్వడంలో ఇబ్బంది ఏమీ ఉన్నది.

Mr. Speaker:— Whatever that might be, they are going to place the report on the Table of the House. If they place, you certainly ask questions.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, అంతేకాదు, ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ గాని, పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీగాని ఎవరెవరికి లోన్లు ఇచ్చారు. ఎవరెవరు డిఫార్మర్లుగా వున్నారు చెప్పమంటే చెబుతారు. అసెంబ్లీ! ఆ గత లేదా? ఎస్టిమేట్స్ కమిటీలో మేము కొన్ని అడిగాము, వచ్చాయి. అవి యిక్కడ చెప్పడం న్యాయం కాదు కాబట్టి చెప్పడంలేదు...సీక్రెట్ గా వాచి చెడతామనేది కరెక్టు కాదు. అది కన్సిల్ చేయడానికి ప్రయత్న మేగాని కన్వెన్షన్ కాదని వనచి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి.వి.ఎన్. వలసతిరావు (విజయవాడ-సౌత్):- అధ్యక్షా, గత సమావేశంలోనో, బడ్జెటు సెషనులోనో గాని శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు ఇటువంటి ప్రశ్న వేశారు. అప్పుడున్న ఇండస్ట్రీస్ మంత్రిగారు బల్లమీద ఒక ప్లేటు మెంటు పెట్టారు.

A statement was placed on the table of the House where in the names of the Corporations were given. What objection is there for the Minister to place it on the Table of the House. Formerly Mr. Battam Sriramamurti asked for information. I am just bringing it to your notice.

Dr. M. Chenna Reddy:—I would like to clarify the list referred to by Dr. Chelapatirao. It relates to the Industrial Development Corporation while this is the State Financial Corporation. Even my predecessor who was holding this portfolio raised the same point. It is the convention in other States. The next question of Mr. Vavilala Gopalakrishnayya is wrong and I humbly submit that the Financial Corporation has made out this point and requested us and after consulting you, I have adopted this procedure.

Sri: Tenneti Viswanadham:—If the Industrial Corporation has made out that point, what would happen to you if their report is presented to the Assembly. I do not think that it is the convention which can be supported.

Dr. M. Chenna Reddy:—Supported or not, I am prepared to give the full information if the Hon. Speaker asks me to do so. After the attitude of the Corporation is known, the Government got the information. I have got it. If you want

to re-examine the convention, you examine what is being followed in other States. There is no embarrassment in giving the information.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:- పై నాన్స్ కార్పొరేషను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన కార్పొరేట్ బాడీ. మన ప్రభుత్వం గ్యారంటీ యివ్వడం జరుగుతోంది. నిన్ను ఫైనాన్సియల్ అకౌంట్స్ లో స్పష్టంగా కొంత సత్తం వచ్చిందని ఇంటరెస్ట్ పే చేయడానికి ప్రభుత్వం గ్యారంటీ యిచ్చినట్లు కూడా చెబుతున్నారు. పిపుల్స్ మనీ ఫున్నువుకు సమాధానం చెప్పకుండా ఎట్లా సరిపోతుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట):- స్టేటు ఫైనాన్స్ కార్పొరేషను ఆట్లా అభిప్రాయపడ్డారని మంత్రులు చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఆ అభిప్రాయాన్ని అంగీకరిస్తున్నదా? గౌ. సభ్యులు చెప్పి ట్లుగా స్టేటు గవర్నమెంటు ఏర్పాటు చేసిన కార్పొరేషను వారు యిచ్చిన లోన్స్ లిస్టు తెలుసుకోవడానికి అది కన్వెన్షన్ కాదని వారు చెప్పినంత మాత్రాన ప్రభుత్వం ఆమోదించినట్లయితే.....

Mr. Speaker:- The Finance Minister has got all the information before him. He is prepared to place it on the Table of the House. Even as it is, he has got the information. The only thing is, he is asking for my permission.

ఇతర దేశాలలో, మనదేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలలో కూడా ఒక కన్వెన్షన్ ఫాలో అవుతుంటే మనం ఫాలో కావాలా వద్దా? ఆ విషయం గురించి.....
I will get it examined.

Sri Tenneti Viswanatham:- Before coming to any conclusion I would like to request you to kindly consider our view point also. That convention might have been based on the assumption that others should not know about the transactions or the finances of Industrial concerns. Actually now a days the fact that Industrial Finance Corporations give loans on credit brings credit to that institution. It is generally stated that the rest of the loan will be financed by the Finance Corporation. The circumstances have changed completely. Now they are taking credit. They are able to get along on the strength of the loans given by the Finance Corporation. They are stating so in their statements, you please take these factors into consideration.

Dr. M. Chenna Reddy:—Sir, with your permission, I will just read two very small extracts for the information of the members so that they will know its backround. Meanwhile, you can also examine.

“The question whether the State Finance Corporation should be required to furnish the names of parties to whom loans have been given by them. The State Finance Corporations emphasised that their position was different from that of the Industrial Finance Corporation. The Industrial Finance Corporation was authorised to grant loans only to public limited companies or Co-operative Societies and particulars regarding charges created by limited companies and to be registered with the Registrar of Joint Stock companies and were not therefore confidential. The State Finance Corporations, on the other hand, were authorised to grant loans not only to public limited companies or Co-operative Societies but also to private limited companies, partnership firms and proprietary concerns. Moreover, they had agreed to periodical inspections by the Reserve Bank on a voluntary basis till the Act was suitably amended. In view of these circumstances, they felt that they should not be required to disclose the names of the parties to whom loans had been made by them and much less of whose applications had been rejected by them.”

Shroff Committee recommendations: “Suitable convention should be established in India as in Great Britain according to which Parliament does not intervene in the day to day working of the Finance Corporations but only debates important matters of policy. It will assist considerably in increasing the usefulness of such corporations, and inspire greater confidence in them without at the same time detracting from the overall parliamentary control.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— పరాన్ కమిటీ అని క్రొత్త కమిటీ పేరు చెప్పారు. పరాన్ కమిటీ అనేది private enterprise ను support చేసేదే కాని public enterprise ను support చేసేది కాదని జ్ఞాపకం ఉంచుకోవాలి.

LOANS TO GOLDSMITHS.

649—

1164 Q. — *Sri M. Pitchaiah*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(a) the total number of loans together with the value of the machines given to the goldsmiths in Visakhapatnam District till the end of March, 1964;

(b) the number of goldsmiths to whom the said aid has been given?

Dr. M. Chenna Reddy:—(a) Rupees One Lakh towards loans and Rs. 12,500 towards supply of sewing machines were given to the goldsmiths in the Visakhapatnam District in March, 1964.

(b) 250 goldsmiths were given the above aid.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య:— గ్రాంటుచేసిన total amount చెబుతున్నారు. అందులో ఎంత ఖర్చు అయింది?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— మొత్తం అంతా distribute చేయబడింది. 25 మందికి loans distribute చేయబడ్డాయి. ఈ సందర్భంలో sewing machines అన్నీ distribute చేయబడ్డాయి.

Sri M. Pitchayya:— How many total applications have come out of which how many were disposed of?

Dr. M. Chenna Reddy:— The total number of applications were about 1,000 or so and out of these 250 cases were sanctioned these amounts.

శ్రీ జి. లచ్చయ్య:— మంత్రిగారు సెలవిచ్చినట్లు, 1000 అప్లికేషన్లు వస్తే 200 మందికే ఇవ్వగలిగారు. గ్రాంటు అంతే ఉంచి, ఇచ్చేది జిల్లా పరిషత్తుల ద్వారా distribution జరిగినట్లు తెలుస్తోంది. ప్రతి తాబూకా నుంచి వచ్చిన అప్లికేషన్లు తీసుకొని proportionate గా ఇచ్చారా? లేక ఒక ప్రాంతంలోనే ఇష్టంవచ్చిన వారికి ఇవ్వడం, కొన్ని ప్రాంతాల వారికి ఇవ్వకుండా పోవడం జరిగిందా? అన్ని ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన దరఖాస్తులు చూచుకుని ప్రతి ప్రాంతానికి ఒకరిద్దరికి

ఇచ్చే విధానం అవలంబించిందని సలహా ఇదివరకు ఇచ్చారా? లేకపోతే అటువంటి విధానం అవలంబిస్తారా?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—లక్ష రూపాయలు ప్రతిజిల్లాకు కేటాయిస్తూ జిల్లా లోని అన్ని ప్రాంతాలకు అప్పులు అందజేయవలసిందిగా ఆదేశం ఇవ్వబడింది. గౌరవనీయులైన లచ్చన్నగారు చెప్పినట్లు ప్రతి తాలూకాలో పవిధంగా చేయ గలిగారనేది నావద్ద ఉండే వివరాలను బట్టి చెప్పలేను.

ఎస్టిఆర్ స్టేకర్:—జిల్లా పరిషత్తు agency ద్వారా ఇస్తున్నారని, దానిని తీసివేసి రివెన్యూ డిపార్టుమెంటు ద్వారా ఇప్పించాలని అన్నారు.

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—జిల్లా పరిషత్తులలో Industrial Standing Committee ఒకటిఉంది ఇంతకుపూర్వం జిల్లాపరిషత్తు కూడా ఇవ్వలేదు. ఒక కమిటీ ప్రత్యేకంగా కలెక్టరుగారి ఆధ్వర్యంలో ఉండేది. అది బాగాఉండదు అని Industrial Standing Committeeకి అప్పగించారు. ఇప్పుడు ఈ సమస్య కూడా ఉద్భవించదు. వ్యక్తిగతంగా రు. 500 లు, రు. 1000లు ఇవ్వడం వల్ల ఉపయోగంలేదు. కొంతమంది సమిష్టిగా కలసి cooperation basis మీదనో partnership గానో వ్యాపారమో చిన్న పరిశ్రమో పెట్టుకుంటే వారికి loanగా ఇవ్వడానికి అస్కారం ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో కొన్ని స్కీములు ఏర్పాటుచేసి వాటికి ప్రయారటీ ఇవ్వాలని లక్ష రూపాయలు ప్రతిజిల్లాకు ఈ సంవత్సరం ఇచ్చారు.

శ్రీ తెన్నేటి ఎళ్ళనాథం:—వెయ్యి అప్లికేషన్లుపై 200 వందల మందికి మంజూరుచేసారని అన్నారు. 800 మంది ఉండిపోయారు. ప్రభుత్వ పాలసీ వల్ల వారి employment పోయింది. అన్ని జిల్లాలలోను ఇదేవిధంగా ఉండి ఉంటుంది. మిగిలిన 900 మందికి కూడా ఇదే proportionలో మిగిలిన వారికి కూడాచేస్తారా? జిల్లాకు ఒక లక్ష రూపాయలయితే ఏమి సరిపోతోంది.

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—Last year 80 లక్షలు ఈ విధంగా చేయబడింది. గౌరవనీయులు చెప్పినవి ఆలోచించే ఈ విధంగా ఇవ్వడం బాగాలేదని, అవసరమయితే వెయ్యి, రెండువేలై నా ఇచ్చి. 4.5 గురిని ఒకచోటపెట్టి వ్యాపారం చేసుకునే పద్ధతులలో స్కీములు తయారుచేయాలని కలెక్టరుకు Assistant Director of Industries కు తెలుపబడింది. ఎన్నోస్కీములు గూఢాంధ్రించారు. అవి ఆచరణలో పెట్టేస్తామనుకు కలుగుతుంది.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:—ప్రభుత్వం ఉద్దేశించిన విధంగా అనుగలేదని ప్రభుత్వానికి తెలియలేదేమో నేను ఒక gold smiths organization కు అధ్య

కున్నీ, మొదట్లో కొద్దిగా అస్థి ఉన్నవారికి ఇవ్వాలని అస్థి సర్టిఫికేట్లు తెచ్చుకోవాలన్నారు. దానితో దారినిపోయే వారినుంచి goldsmiths కాని వారు కూడా సర్టిఫికేట్లు తెచ్చుకుని వచ్చారు. మధ్యలో కొందరు ఏకెంట్లు తయారైన గం వారికి ఇచ్చి false certificate produce చేసారనే information ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నదా? దీనిని enquire చేసి దుర్వినియోగం కాకుండా చూస్తారా?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— ఆ విధమైన కేసులు specific గా లేవు. కాని ఆ విధంగా గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా జరుగుతుంది. అనుకోదానికి నాకు కూడా కొన్ని చోట్ల అనిపించింది, అందుకే సమిష్టిగా చిన్న పరిశ్రమల ఏర్పాటు చేసే కార్యక్రమం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది.

శ్రీ జి.సి. నెంకన్న:— మంత్రిగారి సమాధానం చాలా బాగా ఉంది. ఇటువంటి పరిశ్రమలకు ఉదాహరణలు సూచిస్తారా?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— చిన్న instrument చేయడం, stainless steel hospital instruments చేయడం, కొంతమంది కలసి బట్టల దుకాణం పెట్టుకోవడం—ఈ రకంగా 30, 40 స్కీములున్నాయి. గౌరవసభ్యునికి interest ఉంటే ist copy పంపుతాను.

శ్రీ డి. నీతారాయ్య (మదనపల్లి):— stainless steel దొరకడం కష్టంగా ఉంటున్నది. పరిశ్రమల మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. మీరు పెట్టుకొమ్మని అంటున్నారు. ఇదివరకు goldsmiths 10 మందిచేరి stainless steel ఇవ్వాలని కోరితే, ఇవ్వకుండా నిరాకరించబడింది. ఇతర పరిశ్రమల విషయం చూచినా, 20 వేల రూపాయలైనా తేనిచే ఏపరిశ్రమ సాగదు. 5 మందిచేరి స్టానైటీ అయితే 20 వేల అయినా ఇవ్వడానికి యోచన చేస్తారా?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— ఆ విధంగా 8, 10 మంది కలసి స్కీములు ఏర్పాటు చేసుకుంటే 20 వేలు, 30 వేలు వరకు ఇస్తారు.

శ్రీ తె. రాఘవులు (జనగాం):— మన industries సంగతి అందరికీ తెలుసు. Industrial estates లో ఎన్నో ఉన్నాయి. అక్కడ ఇద్దరు, ముగ్గురు కార్యకర్తలు పంచుకోవడమే జరుగుతుంది. చివ్వు అందుబాటులో ఉండవు వ్యక్తిగతంగానే ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— ఈ రకంగా అభిప్రాయాలు చెప్పే goldsmith నాయకులు లేకపోలేదు కాని చాలా కొద్దిమంది. గౌరవనీయులైన కొండయ్యగారు

చెప్పినట్లుగా, వ్యక్తిగతంగా ఇచ్చేపద్ధతివల్ల మధ్య ఉండేవారు నష్టం కాజేస్తున్నారనే అనుమానం నాటాడింది. సమిష్టిగా చేసేదే బాగా ఉంటుందని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. సమిష్టిగా ఇచ్చేది ఒరుగకుండా, ఏ జిల్లాలోనైనా ప్రయత్నం చేసిన తరువాత కూడా కాఁబోతే, అజిల్లాలో వ్యక్తిగతంగా loans ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం):— ఈ లోన్ను వారికి జైలెక్కుగా చెందడంలేదనే అనుమానం ప్రకటించారు. immediate గా అన్ని జిల్లాలకు instructions పంపి లోన్ను అందినాయోలేదో చూచి దానిపై తగినచర్య తీసుకుంటారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— ఇదివరకు ఇచ్చిన డబ్బు వల్ల పమాత్రం ఉపయోగం జరిగిందో చూడాలని general instructions పోయాయి. మీకు అందాయా, లేదా అని ప్రతి చోట వివరాలలోనికీపోవడం విరుపయోగం అయిన గ్రంథంగా అవుతుందని అనుకున్నాము. ఎట్లా ఉపయోగపడిందో సుక్కువాలని ఆ దేశము ఇచ్చారు.

శ్రీ బి.కె.ఆర్. శర్మ:— వారికోసం పర్సాటు చేసే పరిశ్రమలుంటే డబ్బు ఇస్తాం అన్నారు, 22 కారెట్ల బంగారం మీదపని చేసేవారు 14 కారెట్ల మీద పని చేయడంకష్టం. వారు stainless steel మీద పని చేయడం ఎట్లా సంభవిస్తోంది? 14 కారెట్ల బంగారం plenty గా available అయే పద్ధతి కేంద్రంలో సంప్రదించి ఆలోచిస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— stainless steel అని మాట వరువకు అన్నాము. దానిపై వారి నైపుణ్యం ప్రదర్శించగలుగుతారనికారు. ఉదాహరణకు చెప్పాను. Difficulty కూడా ఉంది. 14 కారెట్ల బంగారం దొరికేపద్ధతి ఇంతవరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించి చేయలేదు. ఈ మధ్య కేంద్రప్రభుత్వానికి వ్రాసి ఏమిటి position అని సుక్కున్నాను. 22 కారెట్ల బంగారం పాతదానికి ఎవరైనా అమ్ముతే దానికి తిరిగి 14 కారెట్లచేసి అమ్మడానికి అవకాశాలు కల్పిస్తున్నామన్నారు. ప్రత్యేకిం గా తయారుచేసి ఆమ్మే విషయం ఏమీ వారు చెప్పలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడున్నవృత్తులు గవర్నమెంటు పాలసీవల్ల పోయినవి అందులో కొంతమందికి సహాయం చేస్తున్నాం అనే విధానంవల్ల కలుగుతున్న బాధలున్నాయి. అంతేకాకుండా ఈపాలసీవల్ల బంగారం black market అవుతున్నదనే విషయం ప్రభుత్వం గమనిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను, ఈ పరిస్థితులను

బట్టి ఈ విధమైన పాలసీ విరమించుకోవడం మంచిదనే సలహా మన ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి యివ్వడం అంగీకరిస్తుందా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— అంతవివరాలు మీ దగ్గరకు రాలేదు, సలహా చెప్పడానికి.

శ్రీ ఎం. లక్ష్మణస్వామి (కంకాపాడు):— Loans sanction చేసి అది కిల్లా పరిషత్తు discretionకి వదిలివేశారా లేక specific instructions ఉన్నాయా? ఇంతకుముందు సప్లమెంటరీకి జవాబు చెబుతూ ఎవరు తీసుకొన్నారు. అని enquire చేయడం నిరుపయోగం అన్నారు. Loan తిరిగి ఎట్లా రాబట్టుకోగలరు. Addresses ఉన్నాయా లేదా దొంగతనంగా పోయినవో ఏమో ఎట్లా తెలుస్తుంది?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— Specific గా ఈ సంవత్సరం నేను మనవి చేసి నట్లు ప్రత్యేకంగా Cooperation basis మీద ఉన్న స్కీములకు యివ్వాలని ప్రత్యేకంగా specific instructions యివ్వబడ్డాయి. రెండవది నేను యిదివరకు మనివిచేసినది క ముక్కోడం నిరుపయోగం అని మనవి చేయడంలేదు. మొత్తం ముట్టించా లేకనగం ముట్టించా అనే వివరాలలోకిపోతే పెద్దగ్రంథముగా తయారవుతుందని చెప్పాను. లిస్టు ఉంది. Addresses ఉన్నాయి. Recoverable loan 4 instalmentsలో యివ్వాలి అనంతా రికార్డు ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:— కొంత పర్సంటేజీపోతూఉంటుంది. ఒక తెవెలులో కొంత వరకుపోతుంది. 70% వోతుందా 75% పోతుందా అనే వివరాలలోకిపోతే చాలా కష్టాలువస్తాయని చెబుతున్నారు. (Laughter).

శ్రీ బి. పోతరాజు:— సంక్షేపరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా ఈవిషయం వచ్చినపుడు doles యిచ్చిలాభంలేదు. Cottage industries పెట్టి employment కలిగించే ప్లానులు చేస్తున్నాం అనిచెప్పారు. చాచాపు సంవత్సరం గడిచిపోయింది. మళ్లీ వారివాగ్దానమేనా లేక ఈ సంవత్సరం కాలంలోనూ ఒకటో లేక ఆరో ఫలానా జిల్లాలో ఈ రకమైన ఒక ఇండస్ట్రీ ప్రారంభించాము, employment చేయగలిగామని ఏదయినా భోగట్టాఉంటే కలవిస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— అధ్యక్షి, గత సంవత్సరం ఆ విధముగా రూపొందించడానికి వీలుకాక మార్చిలో యివ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు మైము దొరికింది. ప్రతి జిల్లాలో కొన్ని స్కీముని నిర్దించేసుకుని కలెక్టర్లు మిగతావారు నిర్దంగా ఉన్నారు. జిల్లాపరిషత్తు ఎన్నికలు కాగానే లక్ష రూపాయలు యివ్వడం జరిగింది. దాని ప్రకారం ఏ విధముగా వస్తుందో యిప్పుడు చెప్పడం కష్టం. అలాగు గౌరవనీయు

తై న సంశీవరెడ్డిగారి ధోరణిలోనే individual loans కాకుండా Small Cottage Industries Schemes యివ్వడమే యిబ్బడు జరుగుతున్నది. ఈ సంవత్సరం distribution అయిన తరువాత దాని పలికాలు ఎట్లా వస్తాయని కొంతకాలానికే చెప్పడం సాధ్యమవుతుంది.

శ్రీ పి. నుబ్బయ్య:- మంత్రిగారు సంతూలనంగా పర్పడిన వారికి 20-30 వేలు అప్పులు యిస్తున్నదని చెప్పారు. చాలసంతోషం. అయితే ఈ సంఘాలు ఎట్లా పర్పడాలి Cooperative basis మీద పర్పడాలా? లిమిటెడ్ కంపెనీలుగా పర్పడాలా? మంత్రిగారు వివరంగా చెబుతారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:- కో ఆపరేటివు స్ట్రానెటీలకు ప్రాధాన్యం యిస్తాము. అది కాకుండా individuals partnership చేసుకుని ఒక legal స్వరూపం యిచ్చి బాధ్యతగా loan తీసుకునే అవకాశం కలిగే పరిస్థితులు కలిగినా యివ్వా అని ఆలోచన ఉంది.

శ్రీ యన్. మోహనరావు (ఘనాపూర్):- ఇది లోనుగా యిచ్చారు, మధ్యస్థులు కొంత కాశేశారన్నారు. అందుచేత అన్యాయంగా కాశేసినది వసూలు చేయడానికి న్యాయంగా చెందవలసిన వారికి చెందేటట్లు కృషి చేస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:- మధ్యస్థులు కాశేశారనే నిర్ణయానికి ప్రభుత్వం ఎచ్చించని ఆపాదించడం పొరపాటు. అట్లాంటే అవకాశాలు ఉన్నాయేమో, Individual rehalilitations help కావడం లేదు. సమిష్టిగా చేస్తే rehalititations help అవుతుందేమో అన్నాను. అంతేకాని మధ్యస్థులు కాశేశారని 25 పర్ సెంట్ లేక మరొక శాతము అని అన్నారని ఆపాదించడం న్యాయం కాదు.

OPEN MARKET LOANS.

650—

1421 Q.—*Survasri P. Rajagopal Naidu, (Thavanampalle) P. Narayana Reddy (Vadamalpet) and K. Mara Reddy (Rajampet)*—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(a) whether the State Government has floated any open market loans this year (1964-65);

(b) if so, the amount for which the loans were floated;

- (c) the interest at which the loans were floated; and
- (d) the sale price of the loans?

Dr. M Chenna Reddy:—(a) Yes. The State Government has floated Open Market Loan this year (1964-65).

(b) Rs 11 (Eleven) Crores.

(c) $4\frac{3}{4}\%$.

(d) Rs. 99.50%

శ్రీ సి. నారాయణరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ లోను రైతులనుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. ప్రతి క్లాకులో ప్రెసిడెంటు దగ్గర కమీషను పద్ధతి మీద B.D.O. తహసీల్దారు, Extension Officer వసూలు చేస్తున్నారు, ఇది public corruption గా సహజం వుంటుంది. కమీషను యిచ్చి పీడ వదిలించుకుందాం అని రైతులు ఆ పద్ధతి చేస్తున్నారు. ఈ పద్ధతి మానేసి వ్యాపార సంస్థలనుండి వసూలు చేస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ప్రధానంగా వ్యాపార సంస్థలు, Insurance Corporation మొదలగు సంస్థలకు యిస్తున్నారు. డిప్జిక్ట్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ వారు వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ Initial deposit money చేసేవానికి banks ఏర్పాటు ఏమంటే దీనిగురించి ఇంకో question వివరంగా ఉంది. ఈసారి రావచ్చును, వారు చెప్పినారు కాబట్టి మనవి చేస్తున్నాను. Initial గా deposit banks ఏర్పాటు చేసి వారికి 31 ఫర్ సెంట్, 4 ఫర్ సెంట్ యిస్తే నెల రోజులు తైము ఉంటుంది. అలాగా మిగతా డబ్బుకట్టి లోను తీసుకునే ఏర్పాటు ఉన్నది. ఇది కరప్షన్ క్రింద కాదు. దీనిని ఎట్లా మార్పుచేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తూనే ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:—There are 32 questions. Still a number of important questions are there. We have got 25 minutes more. It is left to the members to adjust the time accordingly as they please. (Interruptions) What else do you want me to do? For every question about 10 people put supplementaries. One question takes away 25 minutes and what is it I can do? I will use my own discretion. I am trying to allow one supplementary for each Member but every Member wants to put two or three supplementaries for every question. It is impossible.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మీకు ఆస్పద ఉండడం వ్యాధి మే దానిని మీరు కంట్రోలు చేయవచ్చు.

విప్లర్ స్పీకర్ :— Question hour అనేది 1-1/2 hours 2 hours : రక పోతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మేము దానిని question చేయడంలేదు.

Mr. Speaker:—I am only appealing to the members to adjust their putting supplementaries having regard to the time and the number of questions to be covered. We have still got in the list so many questions That is why I am making an appeal to the members while putting supplementaries to keep in view the time factor. I am prepared to allow members to put as many supplementaries as possible for every question but we must have regard for the time also.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—మంత్రులు చెప్పిన దానినిబట్టి కరప్టనుకి తావులేదని చెప్పారు. Initial deposits కోసం ఃమీషన్లు వసూలు చేస్తున్నారనే సంగతి ఒప్పుకుంటున్నారు. అందులో ఈ సంవత్సరం, గత సంవత్సరం వచ్చిన ఏవర్షలను బట్టి రశీదులుకూడా యిస్తామన్నారు, రశీదులు యిచ్చి deposits యీ మోస్తరుగాః మీషన్లు పుచ్చుకోవలసినదని అర్థమైతూడా పాను చేశామన్నారు. రసీదు పుస్తకాలు ఎన్ని ఖర్చయినవి, రసీదుల గ్రంద ఎంత వసూలు చేశాను?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి :—ఆ వివరాలు ఇంకా అన్ని జిల్లాలనుంచి పూర్తిగా అందలేదు. అందిన తరువాత చెప్పగలుగుతాను ఈ systemలో difficulties ఉంటాయి ఎట్లా మార్చాలని ఆలోచన చేస్తూ next public loan వరకు ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నాం.

PUBLIC DEBT.

651—

* 1423 Q.—*Survasri P. Rajagopal Naidu, P. Narayan Reddy, K Mara Reddy, and K. Rajamallu:*—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

the total public debt liability of the State Government at the end of March 1964?

Dr. M. Channa Reddy:—The total public debt liability of the State Government at the end of March 1964 was Rs. 324.25 Crores.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరము interests ఎంత చెల్లిస్తున్నారు?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:—వివిధలోన్స్, వివిధ రకాలైన interest వున్నవి. కొన్ని 3 పర్ సెంట్ కొన్ని 4 పర్ సెంట్, కొన్ని 4-1/2, 5 పర్ సెంట్ ఈ విధముగా వున్నవి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—అధ్యక్షా, మొత్తముమీద తెచ్చిన అప్పులకు interest ఎంత చెల్లిస్తున్నారు?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి:—Actual figures ఇప్పుడు చెప్పలేను గాని అది 12, 13 కోట్లు అవుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, సంతానం కమిషన్ కు మిషన్ వచ్చినప్పుడు loans కి interest అంతా కూడా ఒకటే వద్దతిలో వుండేట్లు ఏర్పాటు చేయమని చెప్పడము జరిగింది. దానిపైన మన ప్రభుత్వము వత్తిడి తెచ్చినది. దాని ఫలితము ఏమి అయినది?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి:—సెంట్రల్ గవర్నమెంటు loans మాత్రమే వుంటే చెప్పవచ్చు. Public loans వున్నవి. మనమే 4-1/2 పర్ సెంట్ 4 3/4% ఈ విధముగా మనము కూడా Change చేస్తున్నాము. Different categoriesలో different contextsలో different purposes కోసము ఇచ్చినవి కాబట్టి uniform policy కాగలుగు తుందని చెప్పడము సాధ్యము కాదని చెబుతున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి):—సంతానం కమిషన్ వారు సిఫార్సు చేసినమాట నిజమే. Consolidation of loans అని ఒక పేరాగ్రాఫ్ పెట్టి 2, 3 తరహాలుగా పెట్టి ఈ date లోపుగా చేసుకొన్న దానికి ఇంత, ఈ date తరువాత చేసిన దానికి ఇంత, అని చెప్పారు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ప్రథమముగా ఒప్పుకొన్నది. తరువాత సుమారు ఒక నెల రోజులకే అది ఒప్పుకో దానికి వీలులేదని అన్నారు.

శ్రీ టి. పోతరాజు:—అధ్యక్షా, ఋణభారము చాల పెరుగుతున్నట్లుగా వుంది. 1963 మార్చి నాటినుంచి 1964 మార్చి నాటికి ఏమైనా తగ్గినదా?, అంత

కంటే పెంచుతుందా అనేది కావాలి. తగ్గితే ఎంత తగ్గింది, పెరిగితే ఎంత పెరిగింది?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి:-అధ్యక్షా, మనకు వున్న planned economyని, development activitiesని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు తగ్గడమనేది సాధ్యము కాదు.

శ్రీ టి. పోతరాజు:-1963 మార్చిలో ఎంతవుంది?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:-1963 figure తరువాత ఇస్తాను.

శ్రీ వీల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు(నందిగామ):-అధ్యక్షా, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు loans ఎంత వున్నవి? వారికి ఎంతవడ్డీ చెల్లిస్తున్నాము?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి:-Public loans 77 కోట్లు వున్నవి. సెంట్రల్ గవర్నమెంటులోన్స్ 250, 260 కోట్ల వరకు ఉపయోగము.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:-What is the amount of interest we are paying?

Dr. M. Chenna Reddy:-The actual figure, as I said. I don't have it now. But I can say it will roughly work out to 4% and 11 crores of rupees.

RURAL HIGHER INSTITUTE AT VISAKHAPATNAM.
652—

*294 (4187) Q.—**Sri A. Sarveswara Rao:**—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government of India have informed the State Government of its intention of setting up a Rural Higher Institute at Visakhapatnam which is one of the six institutions that have been proposed under Plan and Non-Plan Projects of the Third Plan; and

(b) if so, what are the agreements that the State Government are asked to make in this connection.

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) The Government of India have not asked for any arrangements from the State Government.

శ్రీ ఎ. నర్సేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, భారత ప్రభుత్వము తన అభిప్రాయము చెప్పించి అనుకోండి దానిని పురస్కరించుకొని మనము ఏమైనా correspondence చిశామా? ఇక్కడ స్కూలు పెట్టమని కోరామా? దాని తరువాత pursue చేసిన ఏమిటలు చెబుతారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— మన మినిష్టరు ఇండియా గవర్నమెంటు డెప్యూటీ మినిష్టరుగారితో మాట్లాడారు. వారి ఒక కమిటీని constitute చేశారు. కమిటీని constitute చేసి ఇక్కడకు వస్తామని, మనలను ఒక ప్లేటు రిప్రజెంటేటివ్స్ వేయమని కోరడం, మనము రిప్రజెంటేటివ్స్ వేయడం జరిగింది. ఈ కమిటీ ఇంతవరకు మన రాష్ట్రానికి రాలేదు.

COPYING IN THE EXAMINATIONS IN A. V. N. COLLEGE.

653-

*356 (4466) Q.—*Sarvasri G. C. Kondiah and S. Jagannadham (Narasammipeta)*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there was any complaint with regard to the copying in the examinations conducted this year in P. U. C. in A. V. N. College;

(b) if so, what is the nature of the complaint; and

(c) if so, what action was taken in the matter and whether anybody was punished?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) No Sir, except the usual Radiogram sent by the Superintendent of Police, Visakhapatnam on 21-4-64 received in Secretariat on 23-4-64. The Registrar, Andhra University, who made a surprise visit to Mrs. A. V. N. College, Visakhapatnam on 31-3-1964 submitted his report to the Syndicate on 6-4-1964.

(b) The report highlighted the unsatisfactory conditions prevailing in Mrs. A. V. N. College Centre at the time of examination in P. U. C. Physics (N. R. and O. R.) held on 31-3-1964..

(c) The Syndicate decided to conduct a re-examination in that subject and it was accordingly held on 29-5-1964. No candidate was punished.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- అధ్యక్షా, ఎంతమంది పిల్లలను re-examination conduct చేశారు? కాపీ కొట్టారని ఎవరి మీద ఆరోపణ వుందో వారు ఏవిధముగా pass అయినారు? Presidency average కన్న first గా వచ్చారా? second గా వచ్చారా? కాపీ కొట్టిన పిల్లల క్రింద వరిగణించ బడ్డారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- 29-5-64 న జరిగిన పరీక్షకు 592 మంది విద్యార్థులు హాజరై నారు దాని ఫలితాలు 10-6-64 న announce చేశారు. ఎంత మంది pass అయ్యారో తెలియదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- వారు స్టేటుకు ఫస్టుగా గాని, సెకండుగా గాని వచ్చారా? కాపీ కొట్టారని నిష్కారణముగా ఆరోపణ చేశారని భోగట్టా వారి దగ్గర ఏమైనా ఉందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- Registrar గారు పెల్లి కొంచెము Unsatisfactory గా వున్నవని అభిప్రాయానికి వచ్చిన తరువాత మొదటి పరీక్షను cancel చేశారు. తరువాత ఒక పరీక్ష పెట్టారు. దానికి చాలమంది విద్యార్థులు రాలేదు. దాని తరువాత 28వ తేదీన పెట్టారు అరోజున జవహర్ లాల్ నెహ్రూ గారు చనిపోవడంవల్ల 29వ తేదీన పెట్టారు. అప్పుడు ఇంతమంది హాజరై నారు.

UNIVERSITY FOR GIRLS.

654—

*406 (4722) Q.—*Sri M. Lakshmana Swamy*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government have any proposal to establish a separate University for Girls in the Fourth Plan;

(b) if so, the action taken thereon; and

(c) if not, the reasons for the same?

Sri K. Brahmānātha Reddy:—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) The total strength of all the Women's Colleges in the State viz., 5455 does not justify the need for a separate University for Women immediately.

శ్రీ యమ్. లక్ష్మణస్వామి:— అధ్యక్షా, ఇది 4వ ప్రణాళికలోని విషయము. ఇంకా టైము వుంది. Home Science College. B.Ed కాలేజీ women కి వున్నవి. ఇలా 10 కాలేజీలవరకు వున్నవి కాబట్టి research work అభివృద్ధి చేయడానికి అలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— చెప్పాను కదా. 14 కాలేజీలు వున్నవి ఇంకా ముందు వస్తాయనుకోండి. ఇది 4వ ప్లానులో వచ్చే విషయంకాదు.

TRAINING TO AUXILIARY HEALTH WORKERS.

655—

*228 (3904) Q.—*Sri G. C. Kondiah*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether there is any scheme in the State to give training to the Auxiliary Medical and Public Health Personnel, as suggested by the Central Government; and

(b) whether it is a fact that it has been proposed, under this scheme, to remove 400 Health Inspectors working at present and to appoint the newly trained personnel in their posts?

The Minister for Health and Medical (Sri Y. Sivarama Prasad):—(a) On the suggestion of the Government of India, a scheme for the training of Auxiliary Health Workers has been started in the Andhra Medical College, Visakhapatnam.

(b) There are 287 Primary Health Centres in the State. Under the scheme, 287 Health Inspectors working in the Primary Health Centres will be replaced gradually by the newly trained Auxiliary Health Workers.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:— అధ్యక్షా, వీరిని replace చేయకుండా వీరికి training ఇచ్చి అదే ఉద్యోగములో continue చేస్తే బాగుంటుందేకదా. వీరు 5,6 సంవత్సరాలు service వున్నవారు. వీరిని డిపార్టుమెంటునుంచి తరిమి వేసి కొత్త వారికి training ఇవ్వడం కంటే వీరినే absorb చేస్తే బాగుంటుంది కదా !

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:— అందులో training అవడానికి అర్హత వున్న వారిని train చేయాలని ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది. అందులో ఎవ్వరు ఇంటికి

వెళ్ళరు. Public Health Department లోను వాటిల్లోను abserb అయినాగని మనవి చేస్తున్నాను.

SURVEILLANCE INSPECTORS.

656—

* 384 (4426) Q.— *Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether the post of a Health Inspector is equivalent to Surveillance Inspector in the state now:

(b) the pay scales of them separately;

(c) whether the Government now propose to regularise the services of Surveillance Inspectors; and

(d) if not, the reasons therefore?

Sri Y. Sivarama Parasad:—(a) The answer is in the affirmative to the extent that Health Inspectors, Ordinary Grade and Certified Surveillance Inspectors (Surveillance Inspectors with a pass in Sanitary Inspectors' course) draw the same scale of pay.

(b) (i) Health Inspectors, Ordinary Grade:—110-4-130 5-150-7 1/2-180.

(ii) Surveillance Inspectors, with a pass in Sanitary Inspector's Courses:— 110-4-130-5-150-7 1/2-180.

(iii) Surveillance Inspectors without Sanitary Inspector's Qualification—80-2-90-3-120.

(c) The answer is in the negative.

(d) The posts of Surveillance Inspectors are purely temporary, sanctioned for the implementation of the National Malaria Eradication Programme and incumbents in the posts are likely to be discharged when the operations are wound up in the State.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:— purely temporary అంటే కొన్ని సంవత్సరాలు సర్టిఫైడ్ వెట్టకొని తరువాత రిటైరుంట్ చేస్తే ఇంకోచోట ఏజ్ ఇబ్బంది రావటం

వల్ల సర్వీసులో చేర్చుకోవటంతో. అందువల్ల అలా వెళ్లే వారికి age bar కాని పద్ధతిలో ఏదైనా డెంటన్ తీసుకొంటారా?

(శ్రీ వై శివరామప్రసాద్:— దానినిగురించి ఆలోచిస్తాము

SENIOR WATER ANALYSTS.

6.7—

*96 (2549) Q —*Sri Tenneti Viswanatham*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether the posts of Senior Water Analysts have been made permanent, if not why not ;

(b) whether there is any proposal for creating the post of Chief Water Analyst in the Institute of Preventive Medicine.

(c) whether the post of a Deputy Analyst in the same Institute has been left unfilled for more than two years; and

(d) if so, what are the reasons ?

Sri Y. Sivarama Prasad:—(a) There are no separate posts of Senior Water Analysts as such in the Institute of Preventive Medicine. Presumably the Hon'ble Member is referring to the posts of senior Analysts. All the seven posts of Senior Analysts have been made permanent.

(b) No, Sir.

(c) and (d) The Ad-hoc rules for the post of Deputy Analyst in the Institute of Preventive Medicine have been issued in July, 1963. According to these rules all the eligible candidates holding non-medical posts in the A.P. Medical Service and A. P. Medical subordinate service have to be considered for appointment by transfer to this post. Proposals submitted by the Director of Medical Services for filling up the posts have been found to be not in accordance with the rules. The Director of Medical Services is therefore being directed to fill up the posts by direct recruitment by addressing the A. P. P. S. C. The qualified persons in this service will also be eligible to apply.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- క్వాలిఫికేషన్స్ మారుస్తున్నారా లేక మొదట వున్నవేనా ? బ్లెక్ సర్వీస్ : మిషన్ ఎడ్యురైజ్ చేసిందా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:- చేయలేదు. ఎడ హాక్ రూల్స్కు. మెడికల్ సర్వీసెస్ ప్రపోజ్ చేసినవాటికి ఎన్ఫూజ్ ఎచ్చింది. పి. ఎస్. సి కై రెక్టుగా తీసుకొనేటప్పుడు సర్వీసులో వున్నవారు కూడా ఎప్లయి చేసుకొనటానికి అవకాశం నిలిచి ఇవ్వ బడింది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- క్వాలిఫికేషన్స్ ఇదివరకు వున్నవేనా లేక కొత్తగా మార్చి ఎడ్యురైజ్ చేస్తున్నారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:- ఇదివరకు వున్న క్వాలిఫికేషన్స్.

STRENGTHENING THE STATISTICAL ORGANISATION OF VITAL EVENTS.

658—

* 421 (4862) Q.—*Sri A. Sarveswara Rao*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether Government of India have asked the State Government to strengthen the Statistical Organisation of vital events, offering 75% of the cost of the additional staff that may be necessary, while the remaining 25% is to be borne by the State Government; and

(b) whether the State Government has issued necessary orders to the Municipalities in the State to strengthen the organisation for registration of births and deaths?

Sri Y. Sivarama Prasad:—(a) and (b) Yes, Sir.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:- ఏ మునిసిపాలిటీలు ఈ కై రెక్ట్స్ను అనుసరించి డిపార్టుమెంటును strengthen చేశారో చెప్పగలరా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:- strengthen చేయటానికి విజయవాడ, కర్నూలు మునిసిపాలిటీలు ఒప్పుకొన్నాయి. మచిలీపట్నం మునిసిపాలిటీ ఒప్పుకోలేదు. దానిగురించి అలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:- ఈ ప్లాటిస్ట్స్ చాలా ప్రధానమైనవి. కేంద్ర ప్రభుత్వం 75 వర్సంటు భరిస్తోంది, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరించమంటున్నది. జనన

మరణ లెక్కలు సరైనవిగా వుండాలి కనుక దీనిగురించి కట్టుదిట్టంగా ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:- చేస్తాము.

DISAPPEARANCE OF AN INFANT IN THE GOVT.
GENERAL HOSPITAL, GUNTUR.

659—

*1191 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a six week old infant disappeared from the Air Conditioned room on the 3rd floor of the Government General Hospital at Guntur in the First or Second week of May 1964; and

(b) if so, whether the child was found ?

Sri Y. Sivarama Prasad:—(a) The answer is in the affirmative.

(b) The answer is in the negative.

శ్రీ ఎ.నర్సేశ్వరరావు:— దానిగురించి చేసిన ప్రయత్నం ఏమిటి ? దాని గురించి రిపోర్టు వచ్చిందా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:- పోలీసులకు రిపోర్టు ఇచ్చారు. తల్లి కనిందని లొకేట్ చేశారు కాని బిడ్డ దొరకలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- బిడ్డ పేరు, ఊరు చెప్పగలరా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:- పేరు ఊరు తెలిస్తే ఎత్తుకు పోవటం ఎందుకు జరుగుతుంది ? ఆ బిడ్డను ఒక విధవరాలు కన్నది. ఆమె రి సంవత్సరాలనుండి విధవరాలుగా వుంది ఆమె బిడ్డను వదలిపెట్టి పోయింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- కన్నవారి పేరు లేకుండా ఎలా ఎడ్మిట్ చేసుకొన్నారు?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:- వెంకట సుబ్బమ్మ.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆమె హాస్పిటల్లో కని వెళ్ళింది. బిడ్డలు లేనివారు తీసుకు వెళ్ళారేమో.

Sri Ramachandra Rao Deshpande :— I would like to know if any attempt has been made to fix up the responsibility for the disappearance of the child.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :— రెస్పాన్సిబిలిటీ ఎవరిమీదా పెట్టటానికి వీలులేదు. దానిని గురించి దర్యాప్తు చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ.రామచంద్రారెడ్డి(భువనగిరి) :— బిడ్డను మనుష్యులు ఎత్తుకు పోయినట్లా లేక కుక్కలు కాని పిల్లులు కాని ఎత్తుకు పోయినట్లా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :— కుక్కలు ఎత్తుకుపోతే వ్రోవలో కనబడుతుంది. ఒక మనిషి వచ్చి నాకు పుట్టిన బిడ్డ, ఇవ్వవలసివదని నర్స్సును అడిగితే మెడికల్ అఫీసర్ పర్మిషన్ తీసుకొని తీసుకువెళ్ళమని చెప్పింది. అతను పర్మిషన్ తీసుకోకుండా నర్సులు ఇతర పనుల్లో వున్నప్పుడు ఎత్తుకు పోయివుంటాడని అనుకొంటున్నారు.

శ్రీ వి. నత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :— ఈ బిడ్డను ఎయిర్ కండిషన్లు గదిలో పెట్టామన్నారు. విడోకు పుట్టిన బిడ్డ అని పెట్టారా లేక విడోలకు పుట్టిన బిడ్డలను కూడా పెడతారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :— ప్రిమర్యూర్ డెలివరీ అయితే ఎయిర్ కండిషన్లు గదిలో పెట్టవలసి వస్తుంది. అందువల్ల బిడ్డను అక్కడ వుంచారు.

శ్రీ టి.వి. యన్, చలపతిరావు :— గుంటూరు హాస్పిటల్ లో చాలా సార్లు పిల్లలు పోవటం జరుగుతున్నది. ఆ ప్రాంతములో పిల్లల కరువు వున్నదా ?

(No Answer)

ERADICATION OF SMALL POX

660—

*1502 Q.—**Sarvasri P. Rajagopal Naidu, P. Narayana Reddy and K. Mara Reddy** :— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there is any pilot project unit in the State for the Eradication of Small pox; and

(b) the work done by it during 1963-64 ?

Sri Y. Sivarama Prasad:—(a) There is no pilot project unit for the eradication of small pox functioning in the State after 1-4-1961.

(b) Does not arise.

BOOKS PUBLISHED BY SAHITYA ACADEMY.

661—

*297 (4193) Q.—**Sri A. Sarveswara Rao:**—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) what is the total number of books printed and published by the Andhra Pradesh Sahitya Academy so far and the total expenditure incurred thereon; and

(b) the total number of books sold and given free of cost to its members and others;

(c) whether a statement will be placed on the Table of the House giving the particulars of Names and number of copies of each book printed, published, sold away and given free of cost to members and others so far and expenditure on each book ?

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao: —(a) Total number of books printed and published 28

Total expenditure incurred thereon:— Rs. 2,23,843-11

(b) Total number of books sold:— 7,105.

Total number of copies distributed free of cost. 2,615

(c) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Education BB2 Department.

Names and number of copies of each book printed, published, sold and given free of cost etc.
by Andhra Pradesh Sahitya Akademi.

Sl. No.	Name of book published	No. of copies printed	Expenditure incurred	No. of copies sold			No. of Complementary copies issued
				Direct	Sale & return basis	Total	
(1)	(2)	(3)	(4)		(5)		(6)
1.	Telugu Samethalu.	1,000	6,774-41	408	448	856	125
2.	Dictionary of Idioms Vol. I	1,461		346	393	739	107
3.	Dictionary of Idioms Vol. II	1,494	20,199-69	335	83	418	81
4.	Concordance of Nannaya	500	15,471-62	168	84	252	92
5.	Tagore Souvenir in Telugu	1,000	6,324-39	209	81	290	122
6.	Concordance of Nannechoda	500	6,836-60	116	84	200	91
7.	Dialect Dictionary of Agricultural Vocabulary.	500	22,678-27	142	85	227	96

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
8.	Dhatu Nighantu.	1,000	19,069-71	86	191
9.	Dakshinabharata Sahityamulu.	2,000	3,205-38	174	480
10.	Sahityopanyasamulu I series	2,000	996-56	178	571
11.	Sahityopanyasamulu-II series.	1,000	649-22	129	247
12.	Sahityopanyasamulu-III series	1,000	554-88	19	70
13.	Ancient Historical Geography of Andhra Pradesh.	1,000	6,467-10	123	256
14.	Sukthi Sudhakaram.	1,000	21,621-63	123	236
15.	Biography of C. P. Brown	1,000	4,301-50	123	267
16.	Urdu Sahitya Charithra	1,000	4,064-00	123	217
17.	Urdu Kathanikalu	1,000	4,288-15	123	237
18.	Rasagangadharam	1,000	5,074-34	24	30
19.	Telugu Satakavali	980	500-00		
20.	Bhagavatham	2,000	48,234-27	10	110
	<i>Urdu.</i>				
21.	Hyderabad-ke-Shair Vol. I Library Edition.	225		81	104
	Ordinary Edition.	900		90	156
					185
					246
					174

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)		
22.	Hyderabad-ke- Adeeb Vol. I Library Edition.	200		33	116	149	51
	Ordinary Edition.	800	6,791-19	102	121	223	140
23.	Hyderabad-ke-Shair Vol. II Library Edition.	200		59	6	65	46
	Ordinary Edition.	800	3,628-00	32	25	57	137
24.	Hyderabad- ke-Adeeb Vol. II Library Edition.	200		49	—	49	79
	Ordinary Edition.	800	3,628-00	34	22	56	53
25.	Telugu Afsane.	500	2,395-80	15	30	45	48
26.	Rahanuma-e-Urdu.	500	764-00	70	27	97	70
27.	Rahanuma-e-Kitabdari	500	1,326-00	8	30	38	19
28.	Sesh-va-Tesh	500	1,000-00	—	—	—	—
	Total.	28,560	2,23,843-71	3,884	3,221	7,105	2,615

శ్రీ ఎ. నర్సేష్వరరావు:—వేసిన పుస్తకాలలో సగమే అమ్ముడు పోతున్నట్లు, మిగిలిన సగం రిటరన్ అండ్ సేల్ వేసిన్ మీద వారి దగ్గరే వుంటున్నాయి. దానికి కారణం పుస్తకాల ధర ఎక్కువ కావటం వల్ల పాపులర్ రెస్పాన్స్ లేకుండా వుంది. అందువల్ల వాటిధర తగ్గించి పాపులరైజ్ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు:—ఇవి స్పెషల్ బుక్స్. రిఫరెన్స్ బుక్స్ రిసర్చ్ వాల్యూ వున్న బుక్స్ కు పాపులర్ సేల్ వుండదు. వీటిని లైబ్రరీస్ కు సప్లయ్ చేయటానికి గవర్నమెంటు ఆలోచిస్తోంది.

ELECTIONS TO THE SANGEETA NATAKA ACADEMY.

662—

*424 (4873) Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya*:—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state:

(a) whether the Election to the Andhra Pradesh Sangeeta Nataka Academy was conducted recently according to its constitution; and

(b) if so, who were the contestants for various posts and who were elected as the Chairman, Vice-Chairman, and the members of the Executive Body and other Standing Committees?

Sri M. R. Apparao:—(a) Yes, Sir.

(b) Sri P. Suryachandra Rao was unanimously elected as President. He nominated the Vice-President, members of the Executive Board and other Standing Committees under the powers delegated to him by the General Council. Hence there were no contestants to all the above posts. A statement showing the names of persons nominated to the above posts is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.
EDUCATION (BB2) DEPARTMENT.

(b) Names of members nominated to the Executive Board and other Standing Committees of Andhra Pradesh Sangeeta Nataka Akademy.

I. *Executive Board.*

1. Sri Suryachandra Rao-President.	} Office
bearers.
2. Sri T. R. Doss-Honorary Treasurer.	
3. Sri Rallapalli Ananthakrishna Sarma-
Vice-President	
4. Dr. P. S. R. Appa Rao Honorary Secretary.	
5. Sri M. N. Padmarao Hon. Joint Secretary.	
6. Sri Banda Kanakalingeswara Rao.	
7. Sri Kaja Venkataramayya.	
8. Sri K. V. Subba Rao.	
9. Smt. Koduri Leelavathi.	
10. Sri Paidi Lakshmayya.	
11. Sri Roddam Hanumantha Rao.	
12. Sri D. Madhusudana Rao.	
13. Sri M. Anandam.	
14. Smt. Shavanti Rajeswara Rao.	

II. *'Natyakala' Editorial Board.*

1. Sri P. Suryachandra Rao Editor.
2. Sri Potukuchi Sambasiva Rao Convener.
3. Sri Rallapalli Anantakrishna Sarma.
4. Sri M. S. Shama Iyengar.
5. Dr. P. S. R. Appa Rao.

III. *Finance Committee.*

1. Sri P. Suryachandra Rao Chairman.
2. Sri R. V. G. K. Ranga Rao.
3. Sri M. V. Subba Reddi.
4. Sri B. Sivachandra.
5. Sri T. R. Doss.

IV. *Grants Committee.*

1. Sri P. Suryachandra Rao-Chairman.
2. Sri T. R. Doss Convener.
3. Smt. Rajasulochana.
4. Sri Kaja Venkataramiah.
5. Sri C. N. Srinivasa Rao.

V. *Standing Committees.*(1) *Standing Committee for Music.*

1. Dr. S. Pinaka Pani Chairman.
2. Sri G. N. Dantale-Convener.
3. Sri Nedunuri Krishna Murthy.
4. Sri D. Bhavanarayana.
5. Sri Pathuri Madhusudana Rao.
6. Sri Voleti Venkateswarulu.
7. Sri Sunkara Kanaka Rao.

(2) *Standing Committee for Dance.*

1. Sri Vedantam Raghavayya Chairman.
2. Sri Nataraj Ranakrishna Convener.
3. Sri Chinta Krishna Murthy.
4. Sri Sampath Kumar.
5. Sri Korada Narasimha Rao.
6. Sri A. K. Cheluva Raj.
7. Smt. Rajasulochana.

(3) *Standing Committee for Drama.*

1. Sri Sthanam Narasimha Rao-Chairman.
2. Sri Bakshi Sri Ram-Convener.
3. Sri K. Venkateswara Rao, Waltair.
4. Sri Aveti Nageswara Rao.
5. Sri B. Viswanatham.
6. Sri Vadlamudi Sitarama Rao.
7. Dr. T. Kanaka Raju, M. L. C.

(4) *Standing Committee for Films.*

1. Sri S. V. Ranga Rao-Chairman.
2. Sri Rashid Mehta-Convener.
3. Sri Akkineni Nageswara Rao.
4. Sri P. Pullayya.
5. Sri Relangi Venkataramayya.
6. Smt. Savitri Ganeshan.

(5) *Standing Committee for Research Training & Publications*

1. Sri B. V. Subrahmanyam Chairman.
2. Smt. A. R. Krishna-Convener.
3. Dr. B. Rama Raju.
4. Sri Mangipudi Ramalinga Sastry, Kovvur.
5. Sri M. Nagabhushana Sarma, Warangal.
6. Sri Ushasri.
7. Smt. Snehalata Pattabhi Ramireddi.

(6) *Standing Committee for Ways and Means.*

1. Sri Kalluri Chandra Mowli-Chairman.
2. Smt. Rani Kumudini Devi-Convener.
3. Sri Karumanchi Venkata Subbayya.
4. Sri Anam Sanjeeva Reddi, M. L. A.
5. Sri Tirupathi Raju, Tanuku.
6. Sri C. Atchyuta Rao, Bobbili.
7. Sri K. Srinivasa Rao (Navayuga Films).

(7) *Standing Committee for Public Relations.*

1. Sri P. Suryachandra Rao-Chairman.
2. Smt. Snehalata Bhoopal-Convener.
3. Sri M. Ravindranath Tagore.
4. Dr. (Miss) G. V. Subbayamma.
5. Sri Nadella Purushothama Sastry, Masulipatam.
6. Sri Koka Raghava Rao.
7. Sri A.V. R. Krishna Murthy.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—చట్టరీత్యా ఎలక్షన్ జరగవలసి ఉంటే ఒక resolution ను pass చేసి presedery ను ఎన్నుకొని, ఆయన ఎన్నుకొన్నాడు అంటే out of stapul కాదాండి ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు :—వాళ్లు చేశారు. గవర్న మెంటు ఏమి చేయ లేదాండి ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అది irregular కాదా అని అడుగు తున్నాను.

Sri M. R. Apparao:—కాదు. Sri P, Suryachandrarao was unanimously elected as President of the Andhra Pradesh Sangeetha Nataka Academy under rule 13 (1) of the Constitution of the Academy. There is no other contestant to the post. Where in that same meeting Sri Suryachandra Rao was unanimously elected as President the General Council unanimously passed a resolution requesting the President to nominate office-bearers, executive board members and other members of the various standing committees under Rule 13 (8) of the Constitution of the Academy.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అ క్లాజు చదివి ఓనిపించండి. దానిలో లేదండి. ఆయనకు అధికారం లేదండి, వాళ్ళు deaf చేసుకున్నారు. ఒక సారి ఎలక్షన్ నుకు nomination రాకపోతే మళ్ళీ election జరిపించవలసినదేకాని nominate చేయరాదు. ఏ వైనా ఇతర విషయాలలో president ను authorise చేయవచ్చును కాని election విషయంలో authorise చేయమని కాదు.

Sri M. R. Appa Rao:—[In accordance with that provision 13 (8) the General Council has got powers to frame procedure. Accordingly the President nominated the members under the rule for the above purposes.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—procedure అది కాదు. Election జరగాలనేది విధ్యయం కానిది ఏదైనా చేయడానికి అధికారం ఇస్తున్నది చేశామంటే ఏమి చెప్పాలి ?

(No answer)

SRISAILAM DEVASTHANAM.

663—

* 1621 Q.—*Sri S. Jayaraju (Put by Sri P. O. Satyanarayanaraju (Kosgi))*—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to appoint trustees to Srisailam Devasthanam; and

(b) if so, when?

The Minister for Municipal Administration (Sri A. Venkataramayya):(a) Trustees have already been appointed.

(b) Does not arise.

(ఎ) ప్రస్తుతము నియమించడం జరిగింది.

(బి) 1-5-64వ తేదీన నియమించడం జరిగింది.

JOINT STAFF COUNCIL FOR NELLORE AND
GUDUR MUNICIPALITIES.

664—

* 342 (4406) Q.—*Sri S. Vemayya*—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether Joint Staff Councils have been constituted at Nellore and Gudur Municipalities now; and

(b) if not, the reasons for the delay?

Sri A. Venkataramayya:(a) No, Sir.

(b) Joint Staff Councils have not been formed as certain categories of Municipal employees can represent their grievances through Trade Unions. The question of allowing all categories of municipal employees to represent their grievances through Trade Unions or to permit them to form a Joint Staff Council is under consideration.

ఎ. ఏర్పాటుచేయడం లేదండి.

బి. మునిసిపల్ ఉద్యోగస్తులలో కొన్ని వర్గాలవారు తమ బాధలను కార్మిక సంఘాలద్వారా తెలియజేసుకోవచ్చు. కనుక జనరల్ స్టాఫ్ కౌన్సిల్ ఏర్పాటు

చేయడంలేదు. అన్ని వర్గాల మునిసిపల్ ఉద్యోగస్థులు తమ బాధలను కార్మిక వర్గాలద్వారా తెలియజేసుకోవడానికి గాను జనరల్ ప్లాఫ్ కౌన్సిల్ను ఏర్పాటుచేసుకొనడానికి అనుమతించే విషయం సరిశీలనలో ఉంది,

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య:—ఇంకా ఏవైనా ఇతర ప్రాంతాలలో ఇవి ఏర్పాటు చేశారాండి ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:—ఇప్పటికీ ఇంకా ఎక్కడా కూడ చేయలేదండి.

INCLUSION OF LAMBADIES IN SCHEDULED TRIBES. 665--

*387 (4615) Q.—*Sri N. Mohan Rao*:—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the group under which the people of Lambadi community in Telangana area has been included;

(b) the reason for the difference in this regard between Andhra and Telangana area; and

(c) whether there is any possibility to include the Lambadies in the Scheduled Tribes as has been done in Andhra Region?

The Minister for Social Welfare (Smt. T. N. Sada Lakshmi):—(a) In the list of other Backward Classes.

(b) and (c) The Government of India have been addressed for the inclusion of Yerukala, Yenadi and Sugali (Lambadi) communities in Telangana area in the list of Scheduled Tribes as their counter parts in Andhra region had already been included in the list of Scheduled Tribes. Orders of the Government of India are awaited in the matter.

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న:—ఈ విషయంలో ఈ సిఫార్సు ఎప్పుడు చేయబడ్డది? ఎన్నాళ్లమంచి pending లో ఉన్నది? మళ్ళీ దానిమీద వారు ఏమి ప్రశ్నారు?

శ్రీమతి టి. ఎన్. నదాలక్ష్మి:—మొట్ట మొదట 1957 లో చేయబడినది. తరువాత 1964 లో చేయబడినది. గుంటూరులో conference అయినప్పుడు కూడ ఇది represent చేయబడ్డది.

శ్రీ వాసుదేవ కృష్ణజీనాయక్:—ఇటీవల ఆర్డర్ వచ్చినట్లు తెలిసింది. అది ఏమైనా తెలిసిందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—మొన్న ప్రైవేట్ కాన్ఫరెన్సు గుంటూరులో జరిగినదండి. దానిలో Prime Minister గారు, మురారీ భాయ్ గారు, ఛేబర్ భాయ్ గారు పెద్దలంతా పాల్గొన్నారు. అక్కడ కూడా ఈ విషయం వచ్చినది. ఎరుకుల, సుగాలీ తెలంగాణా ఏరియాలో ఉన్నటువంటి వాళ్ళను tribals గా చేర్చాలని దాదాపుగా ఒక వాగ్దానం చేసినారు. Prime Minister గారు బహుశః ఆర్డర్ వచ్చినదో లేకపోతే కొద్ది రోజులలో వస్తాయో అని మేము expect చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ:—ఉత్తర్ ప్రదేశ్ లో పార్సీ కమ్యూనిటీ back-ward community గా గుర్తించ బడినది. ఇక్కడ సికిందరాబాదు, సింగరేణి కొత్తగూడెం గ్రామాలలో ఈ Community ఉన్నది. వారిని, ఆ విధంగా గుర్తించాలని represent చేయడం జరిగింది. ఆ విషయం ఏమైనా అటోచించారాండి?

శ్రీమతి టి. ఎన్. నదాలక్ష్మి:—పార్సీ కమ్యూనిటీ minorites లో చేర్చబడినది మన అంధ్ర రిజియన్ లో.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Minority community అని classification ఎక్కడాలేదు.

మిష్టర్ స్పీకర్:—Minority community అని చెప్పినారు, నాకు తెలియదు.

శ్రీమతి టి. ఎన్. నదాలక్ష్మి:—ఇప్పటివరకు ఆ community గురించి నాకు తెలియదండి.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ:—ఇదివరకు వారినిగురించి represent చేయడం జరిగింది.

శ్రీమతి టి. ఎన్. నదాలక్ష్మి:—List లో అటువంటి community చూడలేదండి. పాకీ కమ్యూనిటీ ఉంది.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ:—పాకీ కమ్యూనిటీ కాదండి. సికిందరాబాద్ లో ఉన్నారు. ఖమ్మం జిల్లాలో ఉన్నారు. వారిని గురించే enquiry జరిగింది.

వారియొక్క జనాభా లెక్కలు వేసినారు. దీనిని గురించి నేను ఇదివరకే ప్రశ్న కూడ వేశాను.

శ్రీమతి టి ఎన్. సదాశివ్మి :—అవి కనుగొని చెబుతానండి.

POLICE FIRE AT CHITTAPUR

646—

*1259-T Q.—*Sri V. Visweswara Rao* :—Will the hon. Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that police opened fire at Chittapur, Tiruvurr taluk, Krishna district in the 1st week of June, 1964;

(b) if so, the number of persons that died due to police firing;

(c) whether any enquiry was held;

(d) who conducted the enquiry; and

(e) who ordered the firing ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) Two.

(c) Yes, Sir.

(d) Sub-Divisional Magistrate, Nuzvid.

(e) Circle Inspector of Police, Nuzvid.

శ్రీ. వి. విశ్వేశ్వరరావు :—ఇద్దరు చనిపోయారు. వారికి నష్టపరిహారం ఇచ్చారా? వారిపైన కేసులను ఉపసంహరించుకోనే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అటువంటి విషయంలో నష్టపరిహారం లేదండి.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—వారిపైన కేసు పెట్టారు, Circle Inspector అది సరైనది కాదని Judicial enquiry చేయమని కోరినప్పటికీ చేయకుండా Sub-Divisional Magistrate R. D. O, చేయించారని చెబుతున్నాను. వారిపైన కేసు ఉపసంహరించుకొంటారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— సాధారణంగా కేసులు పెట్టినప్పుడు ఏ సంచారణ అంటూ ఉండదండి.

శ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణస్వామి:— ఈ firing ఎందుకు జరిగిందో నెలవిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఇది సంచాయితీ ఎలెక్షన్లకు సంబంధించినది 4-6-64 న జరిగినదండి. 4-6-64 తారీకున 2 వ వార్డుకు ఎలెక్షన్ జరిగినందువల్ల, ఆ 2వ వార్డుకు ఎలెక్షన్ peaceful గానే అయిపోయింది. తరువాత ఆ రోజు సాయంత్రం 6 గంటలకు అధ్యక్షుని, ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నికలు fix చేశారు ఈ సందర్భంలోనే ఒక crowd ఊరుబయట చేరినారు. కుమ్మరిగుంట టాంక్ దగ్గర. వచ్చినటువంటి వాళ్ళను search చేయడం వగైరా జరుపుతున్నారు. విస్పన్న పేట R. D. O. వస్తుంటే వారిని అక్కడ ఆపేసి దారి మధ్యన ఒక bullock cart ను పెట్టి ఆ జీప్ ను ఆపేశారు. ఆ జీప్ ను search చేశారు, ఆయనను కాస్త అవమానించినారు. ఏదో తిట్టినారు. ఆయనను ఊళ్ళోకి పోవించినారు. ఆయన వెళ్ళి పోలీస్ వాళ్ళకు చెప్పుకున్నారు. Police వారు B.D.O. అక్కడకు పోయినారు. తరువాత Circle Inspector గారు కూడ అక్కడకు 4-45 కు వచ్చినారు. వాళ్ళు అంతా గోల చేస్తూఉంటే మీరు డిస్ ఛార్జ్ అయి పోవలసింది అని చెప్పినారు. Bullock cart ను కూడ remove చేయించినారు. వాళ్ళు డిస్ ఛార్జ్ కాకుండా—మూసూలు కార్యక్రమం అనుకోండి—వాళ్ళు రువ్వడం, కొట్టడం చేశారు. ఒక కాన్స్టబుల్ టర్బన్ లాక్కొనిపోయినారండి. తరువాత ఆయనకు రక్తం కారిందండి. దెబ్బలు కొట్టినారు. Police Van driver ను కొట్టినారు కర్రలతో. వారి కండ్లలో కారపుపొడి జల్లినారు. ఆ Van కు wings కున్నా, left head light, side mirror ను పగులగొట్టినారు ఇవన్నీ warnings ఇచ్చిన తరువాత blank cartridges ను fire చేసినారండి. అదేమీ లాభం లేకపోయింది. మళ్ళీ వారు sticks తోను, sprays తోను వస్తున్నప్పుడు ball ammunition fire చేయమన్నారు

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— సుంత్రిగారు warning ఇచ్చినట్లుగా చెప్పినారు. పోలీసువారిని కొట్టారు కళ్ళలో కారంకొట్టారు అని చెబుతున్నారు కాని warning ఇచ్చినట్లు లేదు.

Sri K. Brahmananda Reddy:—After giving a warning the Circle Inspector ordered five blank cartridges to be fired in the air over the heads of the crowd.

శ్రీ ఎ. విశ్వేశ్వరరావు:— నేను కూడా వెళ్ళానండి అక్కడకు. అక్కడ మాశానండి. పోలీసువారి రిపోర్టు ప్రకారం వారు జీప్ వెతికారన్నారు 9 seats ఉన్నటువంటి సంచాయిశీలో 2 seats కు election జరిగింది 7 seats కు unanimous గా ఎన్నుకోబడ్డారు. ఆ 7 members లో కొంతమందిని దాచారు కాబట్టి వాళ్ళను వెదకడం అనేది జరిగిందని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అంటే వచ్చే van ఆపి members ఉన్నారేమోనని వెదికారని చెబుతున్నారు. అంటే సంచాయిశీబోర్డు మంబర్లను దాయడంవల్ల ఈ సంచుటన జరిగినదని మంత్రిగారి రిపోర్టు. అయితే వారికి warning ఇవ్వలేదు. ఇవ్వకుండా B. D. O. report చేశాడని వెంటనే Circle Inspector కాల్పాడని అనేది మంత్రిగారి రిపోర్టునుబట్టి తెలుస్తోంది. అందులో చచ్చిపోయినది చాలా అమాయకులు. అక్కడ కాల్ప వలసినటువంటి ఆవసరంలేదు. ఈ కార్ ట్రేడ్ జన్ కాల్పారు అనేది తరువాత కాల్పడం జరిగింది కాని ముందుకాదు. అందువల్ల warning లేకుండా Circle Inspector అనుమతితోటి కాల్పడం జరిగింది. మంత్రిగారి దృష్టికి ఇదివరకు తేవడం జరిగింది. ఇది చూసినప్పుడు ఆ కాల్పులు అవసరమని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నదాండి

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—మంత్రిగారు చెప్పారు అటున్నారు. నేను ఏమీ చెప్పలేదండి. వారు చెప్పిన విషయాలేనండి అవి. నా రిపోర్టులో వారు, వెదుకున్నవారిని search చేసినారని ఎంతమందిని దాచుకున్నారో, ఎవరు దాచుకున్నారు అది తెలియదు నిజంగా వారు చెప్పినట్లు 7 గురిని దాచుకుంటే election ఇద్దరితో ఎట్లా అవుతుంది? అసంభవమైనటువంటిది. ఏ మైనప్పటికీ B. D. O. complain చేశాడని చెప్పానుకదండి. ఆయనను search చేయడం humiliate చేయడం. తిట్టడం, చేస్తే complain చేసినారు. ఆయన వచ్చినారు వచ్చిన తరువాత మీరు డిస్ పర్స్ కామని, మంత్రి warning ఇవ్వడం blank cartridges fire చేయడం అవన్నీ జరిగినాయి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—రాష్ట్రంలో police firings ఎక్కువ అవుతున్నాయి. కాని వాటిని enquiry చేసేందుకు Sub Divisional Magistrate ను వేస్తున్నారు. కాని వారి enquiry ఏ విధంగా జరుగుతుందో మనందరికీ తెలుసు. కనుక ఆ విధంగా కాకుండా, ఆ ప్రాంతాలలో ఉండేటువంటి judicial First Class or Second Class Magistrate enquiry చేసే విధంగా ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా? Judges అక్కరలేదు. ఎందుకంటే, Executive Magistrate వల్ల ఎంతవరకు లాభము ఉన్నదో మనకు తెలిసినదే, కాబట్టి Judicial IIInd class Magistrate అయినా సరే enquiry చేపేటట్లు అతే, చాలా న్యాయం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వము ఇది ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అది అవసరం లేదంటే గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు నను కొంటాను, మన రాష్ట్రములో separation of judiciary and executive ఉన్నది.

Sri P. Subbayya:—Sub Divisional Magistrates, Deputy Collectors, పిరు executive Magistrates అండ్ Judicial Magistrates కాదండి.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అది అనవసరమండి Sub Divisional Magistrate ను తీసివేసి మళ్ళీ ఏదో 1st class or 2nd class Magistrates ను వేసినందువల్ల వచ్చేటటువంటి ఉపయోగం ఏమీ ఉండదు.

శ్రీతెన్నేటి విశ్వనాథం :—ఈ shootings విషయం గురించి statement పెట్టబడింది. అందులో 24 shootings ఉన్నాయని, సెప్టెంబరు ఆఖరుకు ఆ 9 నెలలలో April లోను, August లోను shooting ఎక్కడా లేదు. అంటే 9 నెలలలో 24 shootings జరిగాయి. అంటే average న నెలకు మూడింటికి పైగా కనిపిస్తున్నాయి. ఇందులో election కు సంబంధించినవి ఎన్ని, elections కు సంబంధము కానివి ఎన్ని ఉన్నాయండి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—Elections ఏ పది.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:—మార్కాపురంలో జరిగిన firings లో warning ఇవ్వడం జరిగిందని చెప్పారు. కాని warning ఇచ్చి పైకి కాల్చి ఉండినట్లయితే పరిస్థితి అదుపులోకి రాగలిగి ఉండేది. కాని అటువంటి పని చేసినట్లు కనబడడం లేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అది enquiry చేస్తున్నారండి.

POLICE FIRING IN TUMMALAVALASA.

647--

*735 Q.—*Sri S. Jagannadham:*—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that police opened fire on workers of Hindustan Construction Company in Tummala-
valasa in Visakhapatnam district on 6-5-1964;

(b) if so, what are the reasons for opening fire; and

(c) whether there were any casualties?

Sri K. Brahmananda Reddy:-(a) Yes Sir. But the police opened fire on 4-5-64.

(b) About 1200 workers of Hindustan Construction Company at Tummalavalasa struck work with effect from 1-5-64 without giving notice, demanding better service conditions, pay and bonus. On 4-5-64 the workers numbering about 600 on knowing that two workers were assaulted by the persons belonging to Management, became furious and divided themselves into two groups. One group armed with sticks etc attacked the house of the Manager Sri D.G. Kadkade and threatendd to kill the Manager, while the other group attacked the office. The attempts of police to disperse the mob by using tear-gas, lathi-charge, and ten rounds blank ammunition proved ineffective. As the unruly mob threatened to snatch the rifle from the police and also caused injuries to them by pelting of stones, the police had to fire two rounds of ball ammunition.

(c) one person died

(శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఈ firing reports అన్నిటిలో కూడా, చట్టములో చెప్పబడిన పద్ధతి ప్రకారంగా జవాబును చెప్పబడుతున్నాయి. అక్కడ ముందుగా గాలిలో మహాలు పేల్చారని warning ఇచ్చారని, ఆ పిదంగా ప్రాథమికంగా వ్రాయబడిన report మీద ప్రభుత్వము ఆధారపడిందా లేక దానిని పత్రమైనా verify చేసి నిజాన్ని తెలుసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేసిందా ?

(శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— మొదట పోలీసు రిపోర్టు వంపుతారు, దాని పైన Sub Divisional Magistrate enquiry చేస్తారు. ఇప్పుడు టలువంటి కేసు లలో కూడా Sub Divisional Magistrate ఆ firing justified అన్నప్పటికీసి "There may be some small points on which he might pass some remarks, on which he I. G. P. will be asked to take necessary actions."

(శ్రీ కె. అప్పారావు (కైకలూరు) :— ఇటీవల అరాచక చర్యలు ఎక్కువ అవడానికి గల కారణాలు ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఏమిటో చెప్పగలరా ?

(శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— ఇప్పుడు పంచాయితీకి elections ఉన్నాయను కోండి, వాటిలో స్థానిక తగాదాలు ఉంటాయి. ఇప్పుడు ఈ food rates ఉన్నాయి అనుకోండి. అవి వేరే కల్పించినటువంటి పరిస్థితులు కొన్ని factions fightsమొన్న తమరు కూడ సెలవిచ్చారు. నేను I. G. P. ని పిలిపించి మాట్లాడి

నాను. ఈ factious fights, especially in your part of the State (laughter), suddenగా కొట్టుకొనడము, మరి ఆ సందర్భములో జరిగినటువంటివి కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. కనుక అటువంటివి కూడ కారణమని మనవిచేస్తున్నాను. Occasional గా ఎక్కడైనా sticks ఉంటాయి.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— రాష్ట్రంలో ఎక్కడ shooting జరిగినప్పటికీనీ. కొంతమంది చనిపోవడం అనేది జరుగుతున్నది. shootings అన్నీ అసలు shoot to kill అనా లేదా పోతే shoot to disperse అనా? అంటు కాళ్ళకు ఇంకెక్కడైనా తగిలేటట్లు కూర్చుని కాల్పడం అనేది ఇదివరకు జరుగుతూ ఉండేది. అటువంటిది కాకుండా ఇప్పుడు ప్రభుత్వంవారు shoot to kill అనే policy తీసుకొన్నారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఆ Rules నాకు బాగా తెలియదండి. ఇప్పుడు నేను చదివాను కదా” మొట్టమొదట blank ammunition fire చేశారండి. దానితో పోనాలి. కానీ ఇతరుల ప్రోత్సాహంవల్ల పోరు; కొంతమంది. పోకపోతే మరి ఏమిచేయాలి?

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (పుట్లూరు):—ప్రతిదాంట్లోను లాటీచార్జీ చేశామని విని విస్తూ ఉంటుంది. గుంతకల్లులో లాటీచార్జీ చేశామని అన్నారు. కానీ లాటీచార్జీ చేస్తే ఎవరికీ దెబ్బలు తగలకుండా నెమలికలతోటి లాటీచార్జీ చేస్తున్నారా? అక్కడ ఎక్కడ దెబ్బలు ఎవరికీ తగిలినట్లు వినవడదు ఎందుకు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అంటే firing ఎందుకు, లాటీచార్జీతోనే కాళ్ళు విరగగొట్టుతున్నారా ఏమిటి! లాటీచార్జీ అంటే పైవ పడకుండా, ముందు warning ఉంటుంది. minor injuries పమైనా తగిలితే తగలవచ్చు. అంతేగాని, పెనుక 1980, 1982 సంవత్సరాలలో ఉన్నటువంటి లాటీ చార్జీలు కాదు కదా!

NO. OF POLICE FIRINGS UP TO SEPTEMBER 1964.

901—

*1456 Q-Sarvasri P. Rajagopala Naidu, P. Narayana Reddy: K. Mara Reddy, A. P. Vajravelu Chetty, (Kuppam) Md. Ismail (Bhadrachalam) M. Pitchayya :— Will the hon. Chief Minister be pleased to state;

(a) the number of police firings occurred during this year upto the end of September 1964; and

(b) the reasons for the firings?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Twentyfour, Sir.

(b) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE

G. A. (Genl. A) Dept.

S. No.	Date	Place of firing	Reasons for firing
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	2-1-64	Akkurti village, Kalahasti Taluk, Chittoor District.	There are frequent quarrels between the two rival communities of Reddis and Jetties in the village. In spite of bandobust arrangements, the factionists clashed in a field near the village on 2-1-64. Immediate police presence averted crisis, but they resumed rioting near the temple in the village. Stones were pelted against each other, when 3 policemen were injured. Warnings having failed, the police fired 3 blank shots, which had the desired effect of dispersing the mob. None was injured or killed as a result of opening of fire by police.
2.	13-1-64	Yadiki village, Anantapur District.	The ill-feelings between the two leaders of a faction Sri B. Bhaktavatsalam and Sri Vengam Naidu found a fresh vent in a local school affair. A student, pulled up for not preparing his lessons, issued a pamphlet using abusive language

(1)	(2)	(3)	(4)
			against 4 teachers and the school clerk, who retaliated by beating the students. The factionists took sides and on 13-1-64 assembled at a road near Yadiki village apparently for a riot and began to pelt stones at each other. The Sub-Inspector, who reached the spot with 2 police constables, issued the usual warning but to no effect. Thereon under orders of the Sub-Inspector, a police constable fired a blank round to scare the parties advancing against each other and it had the desired effect. No one was injured or killed as a result of firing.
3.	15-1-64	Talaricheruvu village, Tadpatri Taluk, Anantapur District.	There is a faction in the village between two sections of Kapus. Muslims, who are in majority in the village, were also split and identified themselves with the two groups. The situation gradually deteriorated leading to the crisis on 15-1-64 when members of both parties, armed with deadly weapons like spears attacked each other. The Head Constable and 2 police Constables, who were already on bandobust duty rushed to the scene and warned the factionists in vain. Violence broke out and a police constable and a few members

(1)	(2)	(3)	(4)
			of each party received injuries. The police fired 3 blanks into air, when the situation came under control. None was injured or killed as a result of firing.
4.	27-1-64	Maddipalli village, Tadpatri Taluk, Anantapur District.	A serious faction in the village, between Sri Y. Ramireddi and his partisans one side and Sri Y. Nagi Reddi and his partisans on the other side, has been the cause of many a quarrel. Security proceedings u/s 107 Cr. P. C. were also launched against members of both groups. But the faction persisted despite this measure. On 27-1-64 a quarrel between the parties over collection of dung gradually assumed serious proportions when a fire-arm was also reported to have been used. The police party of half a section of Armed Reserve and local police constables, stationed in the village rushed to the spot to find about 120 men armed with spears, battle axes etc. and quarrelling. There were stone-pelting by parties and warnings by police followed up by blank fire of 7 rounds which too failed to have effect. Both sides advanced, with police in between, and head-on clash was imminent with danger to lives of policemen as well as the factionists. Then

(1)	(2)	(3)	(4)
			the police fired 7 live balls which resulted in killing 3 persons and injuring another.
5.	12-2-64	Muthagudem Venkataipalem village, Khammam taluk, Khammam District.	The ill-feelings between the local congress and communist groups led to a dispute over fixing of electric poles for street lighting. On 12-2-64, the communist group committed a series of offences which included an attack on harijans, attempt at house-burning, attempt at a murder and finally an attack on the panchayat president's house. They beat the president's servant and injured a police constable of the police party already stationed in the village. Repeated warnings having failed, the police fired 3 blanks into the air—which dispersed the mob. None was injured or killed due to firing.
6.	5-3-64	Near Vengalamma-cheruvu village, Anantapur District.	Dispute between Sri Ediga Narasimhappa and Sri Angajala Chinnappa over the ownership of a piece of land was the cause of a riot between 100 persons on the evening of 5-3-64. The two police constables on the bandobust duty gave warnings which proved ineffective. They fired seven blank rounds to scare the mob which only intensified rioting even attacking the police constables. Then the police constables fired 6 rounds of live ammunition which resulted in injuring 5 persons.

(1)	(2)	(3)	(4)
7.	16-3-64	Neelamraju-peta village, Vizianagaram Taluk, Visakhapatnam District.	The Sub-Inspector of Police, Bhogapuram visited Neelamraju-peta village with 4 police constables and 9 private persons in the course of investigation of a case under 395 I.P.C. He raided some houses, apprehended 4 persons and seized 4 bags of stolen paddy. Enraged at the seizure, about 40 people attacked the police party with rice-pounders, sticks, stones etc. The police party being small was overwhelmed by the unruly mob and began to retreat. The mob beat a person accompanying the police. Apprehending danger to the person's life and also in self-defence, the Sub-Inspector fired 3 shots from his revolver, one of which hit the leader of the mob on the chest. Undeterred, the mob chased the police party out of the village.
8.	4-5-64	Thummalavalasa village, Srungavarapukota Police Station, Visakhapatnam District.	When 1500 workers of Hindustan construction company at Thummalavalasa village were striking work since 1-5-64, information reached them on 4th that two workers were assaulted by the staff members of the Company. Enraged, two groups of 300 each attacked the office and the Company Engineer's house threatening to kill the staff and the engineer

(1)	(2)	(3)	(4)
9.	6-5-64	Gundlasingavaram village, Banganapalli Taluk, Kurnool District.	The Deputy Superintendent of Police with two sections of Armed Reserve and gas-squad rushed to the engineer's house. while another police party prevented mob from entering the office. The mob became violent and attacked the police with sticks and stones, when the police opened tear gas. The mob became further aggressive and they switched off the generator when it was getting dark. Police made lathi-charge and then fired ten rounds blank ammunition both of which proved ineffective. The mob continued violence and inflicted injuries on police, when the Circle Inspector of Srungavarapukota ordered firing of two live rounds. One worker was injured and he later died. The mob then dispersed. The usual village faction between the parties led by one Sri K. Narasimhareddy and another Sri G. Veera Reddy deepened on the eve of panchayat elections. A police party consisting of one A.R. P. Naik, 3 A.R. constables and two police constables were on bandobust duty in the village. All the same, rioting took place on 6-5-64, when the Sub-Inspector of Owk police station was also in the village on investigation work.

(1)	(2)	(3)	(4)
			The usual warnings having failed, the A. R. Naik, under orders from Sub-Inspector, fired one blank round. Then the crowd dispersed.
10.	22-5-64	Budharam village, Mulug Taluk, Warangal District.	The feelings between Sri Keshavarao, Sarpanch of village and his brother, who both contested the panchayat elections from the same ward, got strained. In view of the explosive situation, 4 police constables were stationed in the village to keep law and order. On the night of 21-5-64, Keshavarao and his followers caused stone-injuries to the followers of Madhavarao when a criminal case was registered by the Station House Officer-cum-Head Constable. Next morning, no sooner Sri Madhavarao and 4 others complained to the police about a prospective loot of his property by his brother and police got started, than Keshavarao with 50 men armed with sticks and stones attacked his brother. The on-slaught was sudden and the Station House Officer Head Constable promptly declared the assembly unlawful and after the usual warnings and lathi charge having failed, fired 5 blanks in all. The mob then melted away. None was injured.

(1)	(2)	(3)	(4)
11.	31-5-64	Neelampadu village, Allagadda Taluk, Kurnool District.	The two rival groups led by Sri Lakshmi Reddi and Guruva Reddi started pelting stones at each other after an hour of peaceful polling on 31—5—64. The factionists, numbering about 70, stood on terraces near the polling station and scared the voters also. The Sub-Inspector, Chaggalamarry, who was on bandobust duty along with his 2 police constables and one Head Constable and 5 police constables of A. R., issued repeated warnings without effect. 5 blank rounds were fired in all when the situation came under control. None was injured due to firing.
12.	31-5-64	Sruganapalli village, Banganapalli taluk, Kurnool District.	Recent Panchayat elections were bitterly contested in the village by Sri Ramachandra Reddy and Sri Nagi Reddy. In view of the growing tension, one Sub-Inspector with a Head Constable and 6 police constables were posted on bandobust duty. When on the polling day, Sri Nagi Reddi caught hold of the hand of one Sri Ramakrishnareddy inside the polling station suspecting that the latter was putting more than one ballot paper in the box, the trouble started. There were pushings-about the even the polling officer was manhandled.

(1)	(2)	(3)	(4)
13.	1-6-64	Bandarpalli village, Atmakur Taluk, Mahaboobnagar District.	Immediately groups 500 strong were formed outside the station who hurled stones against each other. Three police constables were hit by stones. After due warnings, the Sub-Inspector took the musket from the injured Head Constable and fired 5 blanks towards the mob which eventually dispersed. None was injured due to firing. On 1—6—64, the day preceding the polling day of the recent panchayat elections, a scuffle took place between rival parties, one led by Sri K. K. Reddy and the other by Sri Sombhopal, M. L. A. The bandobust party of two A. R. constables and two local police constables rushed to the scene and found a drunken mob of about 100 armed with sticks. While the men of Sri K. K. Reddy could be persuaded by the police to leave the place, the other party replied by attacking them. One Sri Chandriah hit a police constable with stick when he fell to the ground-surrounded by the crowd. The police constable soon recovered and apprehending danger to his life fired a live catridge into the air which dispersed the crowd-with injuries to no one.

(1)	(2)	(3)	(4)
14.	3-6-64	Kampamalla village, Koilkuntla Taluk, Kurnool District.	The group led by Sri Somula Venkata Subbareddy suffered defeat in the panchayat elections held in 26-6-64. They believed that the merchant community was responsible for the defeat, since their votes were considered to be decisive: Bitter with the defeat, two sections of this group attacked on 3-6-64 the house of the newly-elected panchayat President and also the house of one Sri Magham Venkatasubbiah, the leader of the merchant community. The Head Constable incharge of the police party on the bandobust duty directed 2 A.R. Constables and one police constable to go to the house of the merchant leader, himself keeping watch at the other scene of trouble. The police party found a crowd of about 100 manhandling Sri Venkatasubbiah Chetty and warned them to disperse. The warning had no effect and the police was also attacked-on which the police fired two blanks in the air in order to save the life of the victim. The mob became more aggressive, pelted stones at the police and injured two police constables. To save the situation, the police fired two live rounds towards the crowd. Even this measure failed and the police were at the point of being over-whelmed-when they fired another two

(1)	(2)	(3)	(4)
			live rounds. The situation came under control but, due to the firing, one man was killed and 4 others injured.
15.	4-6-64	Talahanchi village, Kovvur Taluk, Nellore District.	Contest between Congress and Communist candidates was keen from 7th ward in the village in the panchayat elections. When the boy of the Congress candidate wanted to vote for a candidate in the 2nd ward, it was contended by the communists that he was not a voter and a dispute ensued. The polling officer finally sent the boy away when he was assaulted by the opponents of his father. The boy ran to his people with an injury over his head which switched off a riot. The Sub-Inspector incharge of bandobust ordered a lathi charge but it proved futile. Thereon, anticipating grave turn of the situation, the Sub-Inspector caused 5 blank rounds to be fired which quelled the trouble. None was injured due to firing,
16.	4-6-64	Kanakaveedu village, Kurnool District.	All the nine members of the Kanakaveedu panchayat were elected unanimously, On president's choice, however there was not that degree of unanimity. The villagers for the most part wanted to elect one Sri Venkata Rao as president, while Sri Gadilinganna Gowd, an influential ex-M. P., wanted to

(1)

(2)

(3)

(4)

have another Sri Bassappa for the post. Sri Gowd "lifted" some of the panchayat members out of the village, with a view to bringing them to the village just at the polling time after converting them to his side. Having learnt this, the villagers got wild and gathered in large numbers at the village outskirts armed with sticks, spears etc. When the expected party arrived in 3 Jeeps, they obstructed them and tried to drag away the panchayat members. The Inspector of Police, Yemmiganur arrived there with a section of A. P. S. P. and tried to disperse the mob. Even the lathi-charge proved ineffective as the mob became uncontrollable. The police party divided themselves into 3 sections and faced the crowd on 3 sides. Then after warning, the police fired 20 blank rounds on the mob. Even this brought no result. On the otherhand, the mob intensified hurling of stones which injured six policemen. Then after warning, the police fired 21 live rounds on the mob which resulted in killing one person and injuring 7 others. The mob soon dispersed.

(1)	(2)	(3)	(4)
17.	4-6-64	Mahadevapuram village, Allagadda Taluk, Kurnool District.	Tension grew in this case since there was a keen contest for the election of one panchayat member on whom depended the choice of the panchayat President also. When one party brought two voters after the polling time was over, they were informed of the position by the Election Officer. The other party also objected to it. There was pelting of stones by both the parties. Warnings and lathi charge having failed, police fired 2 blanks which dispersed the mob.
18.	4-6-64	Chittapur village, Tiruvur taluk, Krishna District.	Section 144 Cr. P. C. was promulgated to be in force on 4-6-64 in Chittapur village, as trouble was anticipated in connection with panchayat elections. One A. R. S. I. and 7 police constables in addition to the 5 local policemen constituted the strong banlobast party. Polling was completed peacefully and the day's results were announced at 4-30 p.m. Election of Sarpanch and Upa-Sarpanch were to be held at 6-30 p.m. In the evening a crowd gathered at the village outskirts on a tank bund to search the incoming vehicles for panchayat members already rumoured to have been "abducted".

(1)	(2)	(3)	(4)
			The Block Development Officer, Vissannapet, who was arriving for the election work, was stopped by the crowd, searched and humiliated whereon he reported the happenings to the police in the village. The A. R. Sub-Inspector, accompanied by the Block Development Officer, arrived on the scene, when, by that time, the Circle Inspector of Nuzvid also reached there. The Inspector had the bullock cart (used for blocking the road) removed and warned the mob to disperse, as the prohibitory orders were in force. The mob refused to disperse and began to throw stones at police when a mild lathi-charge was made. This infuriated the mob who not only intensified hurling of stones but indulged in other unruly acts. The Circle Inspector and Sub-Inspector were hit and a police constable received a bleeding injury. The latter's turban was removed. Then came the attack on police van. The wind-screen, left headlight and the side-mirror were damaged. The driver was hit with a stick and chilly powder thrown in to his eyes. After warning, the Inspector ordered 5 blanks to be fired in the air but to no effect. The mob was rushing against the police party with sticks and spears when the Inspector caused 5

(1)	(2)	(3)	(4)
19.	3-7-64	Thookivakam village, Chandragiri taluk, Chittoor District.	rounds of ball ammunition to be fired over the heads of the crowd followed by 4 more rounds towards the mob which finally dispersed the mob. As a result of the firing, two persons died. There are two rival labour unions in the Tirupathi Cotton Mills Ltd., Renigunta one led by Sri Ramakrishna Reddy and the other by Sri Eswara Reddy. On 3—7—64 between 6 a.m. and 8 a.m. a rioting with sticks and spears took place in the Harijanawada of Thukivakam village between the followers of the above two leaders. It resulted in burning of six houses and damage to property worth Rs. 2,500 besides causing injuries to 20 persons. The tension and trouble were carried to Cotton Mills. The third shift workers who were on duty in the night from 11 p.m. refused to leave the Mill premises at 7 a. m. on 3—7—64 after their duty and staged a sit-down strike. The workers of the next shift gathered at the entrance of the Mill but did not enter the Mill. They exhorted the workers inside to strike work. On information the Deputy Superintendent of Police, Tirupathi along with

(1)	(2)	(3)	(4)
			some police force arrived at the spot at 10-20 a.m. All efforts of the police to persuade the workers inside to leave the Mill proved futile. Apprehending serious trouble, the Deputy Superintendent of Police requisitioned for two more sections of Armed Reserve Party. The additional force arrived at 5-50 p.m. The police then tried to move the workers from inside which was protested by the workers waiting outside. The mob began to surge forward breaking the police cordon. The police therefore made a lathi charge after warning and pushed them back. The mob became violent and pelted stones as a result of which 5 policemen were injured. As the mob continued its violent attitude, six rounds of blank catridges were fired-Instead of dispersing, the mob continued to be aggressive. As the situation was going out of control, the Deputy Superintendent of Police caused live catridges to be fired at the mob after due warning. This had the desired effect as the mob melted away. As a result of firing by police one person died and two persons received injuries.

(1)	(2)	(3)	(4)
20.	6-7-64	Nirmal town, Adilabad District.	Trouble started in this case from rather a trivial dispute between a coolie and a merchant's servant over the price of rice. Some students passing by intervened on the side of the coolie. The merchant Sri Gopal beat a few persons including students who gathered there. Gradually the crowd swelled to 1000 a portion of which were students. On a phone call from the merchant, the Sub-Inspector with a Head Constable and 4 police constables arrived on the spot and appealed to the students to disperse. The students demanded immediate punishment of the merchant and his servant. The Tahsildar, the Headmasters of schools, teachers and other elders of the town gathered and tried to persuade the students to disperse. But the crowd paid no heed and began pelting stones when the Tahsildar declared the assembly unlawful and directed them to disperse. On refusal, a mild lathi charge was made but without effect. The mob demanded arrest of the merchant and his men or an apology from the merchant to which the Tahsildar replied that action would be taken after dispersal of the crowd. The situation further deteriorated

(1)	(2)	(3)	(4)
			and the Tahsildar, his peons, the Sub-Inspector and other constables received injuries. Under orders from the Tahsildar the police fired ten blanks which failed to deter the mob. Six buck shots were then fired but the mob grew more violent and tried to close the doors and set fire to a shop where the police was forced to take position. On the orders, the police this time fired 2 live cartridges from the first floor of the shop when the mob finally yielded. In all 48 persons received injuries due to pelting of stones, lathi charge or firing of which one student died on the way to hospital.
21.	2-9-64	Achavalli village, Cuddapah District.	This is a simple case of a faction between one Sri Kakarla Narayana Reddy and the other Sri Mallu Gangi Reddi who both contested the recent Gram Panchayat elections for the Presidentship. The two parties picked up a quarrel on trivial grounds. On 2-9-64, Sri Gangi Reddi, and his followers attacked the house of Sri Narayana Reddy pelting stones when the latter with his supporters got up the terrace of a house in self-defence. The other party also got up on another house and began to shoot at the opponents with illicit fire

(1)	(2)	(3)	(4)
22.	21-9-64	Chinna Ekkalur village, Anantapur District.	arms. Meanwhile, one of the two police constables on the bandobust duty reached there and warned them to disperse. The warning having failed, he fired 5 blank rounds of ammunition which also failed to produce results. Then the police constable warned them with firing live balls showing one ball to the parties when the parties dispersed. This is another case of a village faction leading to a riot. Already security proceedings were launched against the two parties one led by Sri Chinna Thappareddy and the other by Sri Naguru Chinna Obi Reddy. On the day of occurrence, the two parties got on the roof-tops of their houses armed with sticks and spears and began pelting stones against each other. The two police constables on the bandobust duty rushed to the spot and warned the parties to disperse. The warning was not heeded but a police constable received 3 stone injuries. Then after warning again, the police constable fired two rounds of blank and seven rounds of live catridges which had the desired effect of dispersing the parties. No one was injured as a result of firing.

(1)	(2)	(3)	(4)
23.	25-9 64	Markapur Town, Kurnool District.	On the morning of 25—9—64, the Communist Party took a procession in connection with the 'Bharat Band' Day. It was 500 strong and was headed by Sri Poola Subbayya, M.L.A. The mob, using language of violence and abuse, forced shopkeepers in the Car Street to close their shops on pain of loot. The processionists on their way threatened a coconut merchant to close his shop and indulged in similar activities. The Deputy Superintendent of Police and the Tahsi dar arrived at the spot and appealed to Sri Poola Subbiah to advise the people to desist from acts of violence. The mob stopped pelting stones and moved away. But again the mob, which by now swelled to 2000, having learnt that a merchant Yekkala Nagayya was having 400 bags of rice in his private godown near "Nehru Street" moved towards it. Sri Poola Subbiah stood in front of the door of the godown belonging to another due to mistaken identity and demanded that the godown should be broken open and rice distributed to the mob on the spot. On receipt of information about this attempt of loot, the Deputy Superintendent of Police, Markapur, the

(1)	(2)	(3)	(4)
			Tahsildar, Markapur rushed to the spot along with Sri Janakiram Reddy (President, Markapur Panchayat Samithi) Sri Rahim Baig and Sri Bala Guruva Reddy who were available in the club and some complainants. They appealed to Sri Poola Subbiah and the mob to desist from violence and to disperse. Appeals proved futile and the mob became unruly and furious and resorted to heavy pelting of stones. The Executive Magistrate declared the mob as unlawful assembly and ordered lathi-charge after warning the mob. At this stage the Deputy Superintendent of Police took Sri Poola Subbiah by hand to the police van kept at a distance in the Nehru road in order to appeal to him in quieter surroundings. The mob perhaps mistaking that the Deputy Superintendent of Police arrested and removed the leader, became aggressive and intensified hurling of stones, slate pieces etc. 14 members of the police party including the Inspector of Police besides the Tahsildar and his peons received injuries. As the situation became very grave, the Deputy Superintendent of Police, after consulting the Tahsildar, caused to issue a warning that

(1)	(2)	(3)	(4)
			fire would be opened. As the warning was not heeded five rounds of blank catridges were fired in the air to scare the mob. Undeterred the mob continued its attack. As there was eminent danger to life and property the Deputy Superintendent of Police ordered five rounds of ball ammunition to be fired. Thereupon the mob began to disperse. As a result of firing, seven persons were injured, who were sent to the hospital for treatment. Sri Poola Subbiah was taken into custody afterwards by the D. S. P.
24.	26-9-64	Guntakal Town, Anantapur District.	Police opened fire in threee spots in Guntakal town in succession on 26—9—64 to disperse the crowds who were actually looting or about to loot the godowns, foodgrains shops or other shops. News of lootings in Bellary on 25—9—64 reached Guntakal on the same day. It caused anxiety among the local merchant community, who immediately got up a scheme of selling food grains at cheap rates and to make up losses in such sales through a fund raised by collecting donations. Actual donations amounted to Rs. 15,000 encouraged

(1)

(2)

(3)

(4)

by the developments, a huge crowd of about 1500 mostly workers, marched through important parts of the town on the evening of 26th demanding the merchants to release hoarded stocks and to sell foodgrains at cheap rates and generally creating an atmosphere of uneasiness and tension. At the shop of one Sri S. Venugopala Gupta, the Secretary of the Vanijya Mandali, the crowds were assured that sales would be taken up the next day. Many elders of the town including the Municipal Chairman were present at this time. The crowds, on receiving the assurance, appeared to be satisfied and moving away.

But almost immediately a crowd of 6 to 7 hundreds attacked the shop of one Sri Poola Kesaiyah. Before the Inspector of police attended to this incident in Kesapuram Road, and brought the situation under control through firing some blank rounds, large-scale lootings took place in the Gooty road, where several merchants suffered losses ranging from Rs. 400 to 1,800. Besides looting of godowns and foodgrain shops, a sweatmeat shop was looted. A necklace from the

(1)	(2)	(3)	(4)
-----	-----	-----	-----

neck of a merchant's daughter was removed. Two concerted attempts at looting took place one in the main bazaar and the other in the Dhasmavaram Gate road where the crowds of about 600 refused to disperse and pelted stones at the shops as well as the police party. The police opened firing at these two places as a last resort, after the usual lathi charges-warnings and blank firings proved to be of no avail. In these firings two persons died on the spot while two succumbed to injuries later. Three others were injured.

Addendum.

(Vide Serial number 23 of the statement Part (b) of starred Legislative Assembly Question No. 1456 by Sri P. Rajagopala Naidu & others.)

One of the seven injured due to the police firing in Markapur died in the Kurnool General Hospital on 22-11-64.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఆ 24లో గ్రామ పంచాయతీ elections ని 10, village factions 7, తరువాత industrial disputes 2, మార్కాపూర్ గుంతకల్ వి ఇక్కడ మనము రోజూ చింటున్నవి, అవి 2, private dispute నిర్మల్ లో, ఆది judicial enquiry జరుగుతున్నది, అది 1, political factions ముత్తుగూడెం, కమ్మం జిల్లా, అది 1, నీలంరాజుటపే, విశాఖపట్నం జిల్లా అక్కడ attack on the Sub Inspector of Police అనేది 1

శ్రీ వీల్లలపూరి వెంకటేశ్వర్లు :— వీటన్నింటిలో కూడ warning ఇచ్చాము, లాఠీ ఛార్జి చేశాము, దూరంగా తరిమాము. తరువాత ఏమైనా తప్పని సరిగా కాల్పులు అన్నారు. Warning ఇచ్చిన తరువాత, దూరంగా పోయినటువంటి వాళ్ళమీద మళ్ళీ ఎందుకు కాల్పులని వచ్చింది? Mob లో నుంచి వచ్చి పోలీసుల మీద, officer ల మీద పడితే, ఎంతమంది పోలీసు ఆఫీసర్లకు దెబ్బలు తగిలినాయని ఎవరైనా hospital లో admit అయినారా? ముఖ్యంగా మార్కాపురంలో గాని గుంతకల్లో గాని firing చూస్తే, అక్కడ ఏ ఒక్క పోలీసు ఆఫీసరుకు కూడ, ఒక చిన్న రాయి కూడా, గోడుకు కూడా తగలలేదు. అలాంటప్పుడు, దూరంగా పోయి, నిల్చొన్న వాళ్ళమీద ఎందువల్ల కాల్పులు చేయవలసి వచ్చింది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Disburse కమ్మంటారు అనుకుంటే, disburse అయితే కాల్పుల question అసలు arise కాదు, unless a man is inhuman. Disburse అయిపోయే crowd మీద కాల్పుడమంటే, సాధారణంగా ఏదైనా special evidence ఉంటే తప్ప, నమ్మడానికి వీలులేదు. రెండవది, రాళ్లు వేసి కొట్టారని. మనము సాధారణంగా చూస్తూనే ఉన్నాము కదా, ఎక్కడైనా ఏ mob లో అయినా, ఒక unruly nature వచ్చిందంటే, first in thing stones విసరడం జరుగుతుంది. ఇవి మనము అనుభవములో చూస్తున్నటువంటి విషయాలే కాబట్టి వారికి దెబ్బలు లేవే అంటే, ఆస్పత్రిలో పెట్టవలసినటువంటి దెబ్బలు తగులలేదు.

వీల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా, నా పాయింట్—హాస్పిటల్ లో పెట్టేటంత డెబ్బలా—తగులలేదు. Mob ను lathi charge చేసి disperse చేశామని చెప్పారు. వారు మళ్ళీ మీదకు వచ్చినట్లయితే బాగా డెబ్బలు తగిలి ఉండాలి. కాని డెబ్బలు తగిలలేదు. mob దూరంగా వున్నారు. On the spot, eye-witness గా ఉన్నవారు చెబుతున్నారే, M. L. A. గారు చెబుతున్నారు అక్కడకు పోయినవారు Congress M. L. As దానిని corroborate చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు అట్లాంటి వాటిల్లో అయినారే పోలీసువారి actions justify చేయడానికి enquiry చేయడం కాదు. వారి రిపోర్టుమీద ఆధారపడి మా questions కు సమాధానం ఇవ్వడం సక్రమంగా లేదు. అక్కడ actual గా కనబడుతోంది, disperse చేస్తే దూరముగా పోయారు. దూరంగా పోతే వచ్చి కొట్టే అవకాశం లేదు. కొంచెంసేపు మీరు ఓపికగా నిలుచునియుంటే ఈ కాలపులకు అవకాశం ఉండేది కాదు. అట్లాంటిచోట ఏమీ dispersal లేకుండా మొదట ఎట్టి వార్నింగ్ లేకుండా కాల్పులు కల్పారనేది ఖుజువు అవుతోంది. అందువల్ల తిరిగి enquiry చేయిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—వారి ఉపన్యాసం బాగానే ఉన్నది అక్కడ జరిగిన విషయం ఆర్థం చేసుకోవాలి. పోలీసువారు చెప్పేదంతా వారు చెప్పినంత మాత్రాన మేము వింటున్నాము అనేది అసత్యం. ఇది జరిగినప్పుడు S. M. విచారణ చేశారు, చేసినప్పుడు అక్కడ ఉన్న 10 మందిలో 50 మందిలో—అందులో ఈ కేసులో ముమూరు 82 మందిని విచారణ చేయడం జరిగింది. వారు రిపోర్టు వ్రాశారు. దానిని ముణ్ణంగా పరిశీలించి, discrepancies ఉన్నవా, అనుమానానికి కారణాలున్నవా, లేదా, అనేది Deputy Secretary, political చూస్తారు, చీఫ్ సెక్రటరీ చూస్తారు. చీఫ్ మినిస్టర్ ఎద్దకు వెస్తుంది, అవన్నీ చదవడం జరుగుతుంది తప్ప కేవలం వారు ఏమి చెబితే అది సమ్యక్తానుసేది కలెక్ట్ మాట కాదు. మార్కాపూర్ పరియాలో కూడా మనవి చేశాను—14 people of the police party received injuries including Inspector of police and Tahasildar and some others. సరే, ఈ పోలీసు ఎక్సైజరీ సంగతిగా కాకుండా నేను మార్కాపూర్ వెళ్ళాను కర్నూలు, శ్రీకైలం వెళ్ళి ప్రధానంగా అక్కడనుంచి రోడ్డుపై న పోవడానికి అవకాశం ఉన్నప్పటికీ మార్కాపూర్ ఊరిలోగుండా పోయి అక్కడ ప్రేషమ వద్ద గంటసేపు ఆగాను—పబ్లిక్ వాతావరణం ఏట్లా ఉన్నది, ఏమంటున్నారు—అనేది చూచాయగా కనిపెట్టాలని పోయాను. పూల సుబ్బయ్య గారు కూడ అక్కడకు వచ్చారు. 2 వేల మంది జనం వచ్చారు. నేను క్రావేర్ను బంగళా వద్దకు పోయాను అధికారులు, అవధికారులు, గ్రామస్తులు, సుబ్బయ్య గారితో సహా వారి సభ్యులు ఇంకా ఎవరు ఉన్నారో తెలియదు, అందరు

వచ్చారు. అక్కడ కూడ వారిని personal గా విచారించాను. Dy. S. P. గారి పైన అక్కడ D. S. P. గారిపైన ఉన్న నేరారోపణ వారు చేస్తున్నారు. వారు చెప్పారు ఆ పరిస్థితుల్లో ఇది చేయకపోతే ఎంత విచారిత పరిస్థితికి దారి తీస్తుందో చెప్పారు. ఆయన ఇంకొక మాట చెప్పారు — అయ్యా, నా 28 ఏళ్ల సర్వీసులో ఇంజనీరుగా నేను firing అనేది ఎన్నడూ అని కూడ చెప్పారు కాబట్టి ఇచ్చి సమగ్రంగా అలోచించకుండా ఏదో స్వయంగా mob ను తీసుకు వెళ్లారన్నంత సూత్రాన మీరు దానిని సమర్థించి అది న్యాయం అంటే ఒప్పుకొనుటకు సంసిద్ధముగా లేనని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— ఇందులో 7 నెంబరు విశాఖపట్టణానికి నందిం ధించిన దానిలో 4 బస్తాల ధాన్యం కోసమని 3 revolver shots చేసినట్లు ఉన్నది. అది న్యాయమా? 4 బస్తాల ధాన్యం దొరికాయట, వాడు చచ్చిపోయాడా, బ్రతికాడా, ఆ సంగతి వ్రాశారు.

. శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— దానిలో ఆ కర్వాతదికూడ చదివితే జాగుంటుంది

The Sub-Inspector of Police, Bhogapuram visited Neelam-rajupeta villege with 4 police constables and 9 private persons in the oourse of investigation of a case under Section 395 IPC (i. e. dacoity). He raided some houses, apprehended 4 persons and seized 4 bags of stolen paddy — it is stolen property. En- raged at the seizure, about 40 people attacked the police party with rice-pounders, sticks, stones etc. The police party being small was overwhelmed by the unruly mob and began to ret- reat. The mob beat a person accompanying the police. Apprehending danger to the person's life and also in self- defence, the Sub-Inspector fired 3 shots from his revolver, one of which hit the leader of the mob on the chest. Undeterred the mob chased the police party out of the village.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— ఇందులో పోలీసు అఫీసర్లు కొట్టినట్లు లేదు. పోలీసు అఫీసర్లుతో వచ్చిన మరొక మనిషిని కొట్టితే అది self-defence క్రింద ఎట్లా వస్తుంది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— Certainly. Self-defence నా self-defence, అనియే కాదు నా ప్రక్కన వున్నవారి self-defence కూడ self-defence యే. మళ్ళీ I. P. C. చూడండి— తెలుస్తుంది

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :- బ్రిటిష్ వారి రోజులలో మాదిరి severe lathi charge చేసి అలవాటు లేదు గదా అన్నారు. మంచిదే. కాని shoot to kill అలవాటు అయిపోయింది నేను పర్సనల్ ఎంక్వైరీ చేశాను. గుంటకల్ లో లాఠీచార్జి చేసి నట్లు గాని ఎవరికైనా దెబ్బలు తగిలినట్లుగాని—కొన్ని వందల మందిని విచారించినా పినబడలేదు. లాఠీ చార్జి చేయకుండా, వార్పింగ్ ఇవ్వకుండా, చేశారని జనం చెప్పారు. హాస్పిటల్ కు పోయి డాక్టర్ ను విచారించాను—చిన్న దెబ్బలు లాఠీ దెబ్బలు తిన్నవారు ఎంతమంది చచ్చారని అడిగాను. పై వేటు డాక్టర్ ను విచారించాను. ఏమీ లేదు. లాఠీచార్జి దెబ్బలు తగ్గడం ఎట్లా shooting వరకు పోయారు ? 4 persons died అంటే—it is not a small thing. You must take all precautions first. Have you taken ?

Sri E. Ayyapu Reddy (Midthur) :- Point of order, I think this is the sixth time we have heard the same story stated by the same member -- once on a call-attention motion, again on the questions which were on the printed list and again in the course of supplementaries -- with the result that we are not getting a chance to put any supplementaries.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :- అయ్యపురెడ్డిగారు వకీలు కాదూ. అందుకు హృదయం తక్కువ. వారికి చచ్చిపోయినవారి సంగతి అక్కర లేదు. అక్కడ లాఠీచార్జి అయినా జరిగిందా ? — అని అడిగితే కోపం ఎందుకు ? జరగలేదని ఒక్కమారు నీవు (Sri Ayyapu Reddy) చెప్పరాదూ పోనీ— (నవ్వు)

Sri E. Ayyapu Reddy :- With regard to the largeness or smallness of my heart, of course, the hon. Member is quite capable of giving a judgment on it. But I do not think any purpose will be served by repeating the same thing *ad nauseum* and taking away the time of the House.

Sri T. Nagi Reddy :- That, of course, the Speaker knows better than you and me, but killing is not such a small thing. Let Sri Ayyapu Reddy also know it.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- వారు లాఠీచార్జి గురించి చెబుతున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- సుంతకల్ ఫైరింగ్ విషయం వారు often గా repeat చేస్తే case strengthen కాదు. నేను ఖచ్చితంగా చెప్పాలంటే వారికి కోపం వస్తుందని చెప్పడంలేదు. కాని ఆ firing జరగకపోతే సుంతకల్ పరిస్థితి ఎట్లా

ఉండేదో ఊహించడం కష్టమని మనవి చేస్తున్నాను. దీనికి back ground కూడ మొన్న చూచాయగా చెప్పాను. బళ్లారిలో మొదలుపెట్టింది. అధ్యక్షా, బళ్లారిలో స్నేహితులు ఇక్కడికి కొంత మంది దిగుమతి అయినారు—దాని సందర్భంగా ఏదోవచ్చింది. అందులో కూడ ఒక political party అని చెప్పలేదు. గుంత ల్ విషయానికి సంబంధించినంతవరకు ఒక political party తెచ్చిందనీ ఇది అంతా చేసిందని మేము ఎక్కడా చెప్పలేదు. అందుచేత దానిని గురించి పదేపదే చెప్పడం అవసరం ఆరోజు.

“The firing has to be directed towards the most threatening part of the crowd and has to be directed low and is not meant to kill.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- మార్కాపూర్ గురించి—వారు తిరిగి ముంద కువస్తే కొట్టామని చెబుతున్నారు. నేను హాస్పిటల్ లో పేమెంట్సును చూచాను. ఒక్క patient కు ఎడంపక్క పీపుమీద చెబ్బుతిగిలిన సంగతి ప్రభుత్వం గమనించిందా? పీపుమీద తగిలితే పారిపోయిన వాడికి పీపుమీద తగులుతుందా? లేక ఎదురుగా వచ్చినదే వానిపీపుమీద తగులుతుందా అనేది పునరాలోచిస్తారా? 2. ప్రతిదానికి పీసల్ కోడ్ లో మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వైరీ అనేది ఉన్నది కాబట్టి మెజిస్ట్రీరియల్ ఎంక్వైరీ చేస్తాము, ఇష్టంవచ్చిన దానిని జుడిషిల్ ఎంక్వైరీ చేస్తాము, అనే పద్ధతిలో దేశంలో జరిగే firing మీద ప్రభుత్వం పాక్షికభావం వహిస్తోందనే అ పో హా ఉన్నది. అటువంటి అపోహకు తావులేకుండా, ప్రతి firing సందర్భంలో జుడిషిల్ ఎంక్వైరీ కంపల్సరీగా పెట్టడానికి ప్రభుత్వం తయారుగా ఉన్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- అపోహ ఉండకూడదు, అవసరం. ఏ పొలిటికల్ పార్టీ వారయినా చచ్చియుంటే మీరు మామీద ఆపాదించడానికి వీలుంటుంది. చేసేది మీరు, చచ్చేది ఇంకొకరు,

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- “చేసేది మీరు” అన్నప్పుడు మేము చేసింది ఏదో నెల వివాదాలు. (interruption) “చేసేది మీరు” అన్నమాటను కొంచెం వివరించండి— అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- “చేసేది మీరు” అంటే—agitation లేవతీసేది “థారత్ బండ్” అని, “హైదరాబాద్ బండ్” అని, “శ్రీకాకుళం బండ్” అని.....

శ్రీ జి. లచ్చన్న:- I seriously take objection to it, Sir, ప్ర థా న మంత్రిగా లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి, Food Minister గా సుబ్రహ్మణ్యం, Chie

Minister గా బ్రహ్మానంద రెడ్డి, Food Minister గా బలరామిరెడ్డి, ఆహార సమస్య కొరతగా ఉన్నదని—చెప్పడం, ప్రజలకు హెచ్చరిక చేయడం, మీరు చెప్తున్నారా, ప్రతిపక్షం చేస్తోందా?

Mr. Speaker:—Why are you getting excited, Mr. Latchanna?

Sri G. Latchanna:—I must have my say.

Mr. Speaker:—There is no point in getting excited. I am here to control him if he says anything.

శ్రీ జి లచ్చన్న:— యాజిలేషన్ చేసింది ప్రభుత్వము, ఆహార సమస్య ఉన్నదని చెప్పింది ప్రభుత్వము, అధికారములో ఉన్నవారు ఆహార కొరత ఉన్నదని పదే పదే ఎవరూ అడక్కుండానే చెప్పారు.....

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఆనవసరంగా ఎందుకు మీరు ఉక్రేకం అవుతారు?

I am here to control him if he says anything.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:— లచ్చన్న గారికి ఎందుకు కోపం వచ్చిందో నాకు అర్థం కాకుండా ఉంది. వారికి కోపం వచ్చినపుడు ఏపరిమితి దాటుతుందో మన కందరికీ అనుభవము. అందుకని నాకు కోపము రాదు అనుకోండి. అయితే నేను చెప్పింది ఏమిటి? ఫుడ్ నందర్బంలో ఏజిలేషన్ తీసి, భారత్ బండ్ అనండి, హైదరాబాద్ బండ్ అనండి పాప్స్ నుండి ఫుడ్ సుడిస్టిరిబ్యూట్ చేయించండి అనేటటువంటి మాన్ స్ట్రేపిస్స్ అనుకోండి—వాటి నందర్బంలో వచ్చినపుడు జరిగినటువంటి పోలీసు ఫైరింగ్ లో— యీ ప్రొసెషన్స్ తీసింది ఒకరు, వచ్చింది ఒకరు అవి నేను చెప్పాను. దానిలో తప్పు ఏమి ఉన్నదో చెప్పండి, నేను క రెక్టు చేసుకుంటాను. అందులో ఏమి అసత్యము ఉన్నది? ఏమి తప్పు ఉన్నది? పొలిటికల్ పార్టీస్ తరపున బందులు చేయలేదా? ప్రొసెషన్స్ నడపలేదా? క్యాడ్స్ ను గేదర్ చేసిపోలేదా? ఇది అసత్యం అంటే ఎట్లా? మన పత్రికలలో పడింది, మనం చూసినటువంటిది అసత్యం అంటే ఎట్లా? ఫుడ్ పార్టేజీకు సుబ్రహ్మణ్యంగారు రెస్పాన్సబుల్ కావచ్చును. బ్రహ్మానంద రెడ్డి రెస్పాన్సబుల్ కావచ్చును. అది వేరే విషయము. అది చర్యకు సమాధానం చెప్పినపుడు వస్తుంది. భారత్ బందులు, హైదరాబాద్ బందులు, మార్కాపూర్ బందులు జరిపి, ప్రొసెషన్స్ చేసినందువల్ల—కొన్ని రాజకీయ పక్షాలు చేసినందువల్ల అప్పుడు ఏర్పడినటువంటి పరిస్థితిలో కాల్పులు జరిగినవి. ఆ కాల్పులలో—ప్రొసెషన్స్ ఏర్పాటు చేసినవారు ఒకరు, వచ్చిన వారు ఒకరు అని చెప్పాను. దానిలో తప్పు ఏమిటో నాకు చెప్పండి. అదేమి అసత్యమో నాకు చెప్పండి.

శ్రీ జి లచ్చన్న:- వారు చెప్పండి అంటున్నారు. కాబట్టి నేను చెప్పవలసి వస్తున్నది

Mr. Speaker:- I am not allowing any further discussion on this matter.

శ్రీ జి లచ్చన్న:- వారు చెప్పండి అంటున్నారు. మీరు అవకాశం ఇస్తే ఎందుకు వచ్చిందో చెప్పటానికి తయారుగా ఉన్నాను.

Mr. Speaker:- We shall find some other opportunity.

It is already 30 minutes after question hour and there are still 14 questions and now we are entering into discussions and every member is making some kind of statement which is not permissible under the rules. Members can certainly put supplementaries and I am prepared to allow any member of them provided you pass a rule that no time-limit will be put for the question-hour.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:- ఇప్పుడు పర్సనల్ ఇన్విస్యుయేషన్ చేసినారండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పిన్న మీరు మార్కాపుర్ ఇన్వెంట్ గురించి కాల్ కలెక్షన్ నోటీసు ఇచ్చారు. మీరు మాట్లాడారు. వారు ఏదో సమాధానం చెప్పారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:- వారు లేరండి. డిప్యూటీ స్పీకర్ గారు అప్పుడు క్వశ్చన్ చేయటానికి అవకాశం లేదన్నారండి నేను చెప్పేది ఏమిటంటే—చీఫ్ మినిస్టర్ గారు ఉద్దేశంగా అన్నీ చెప్పారు. నేను ఒకటే ఒకటి చెబుతున్నాను, వారు జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయరీ చేసి మేము చెప్పినదాంట్లో తప్పుఉంటే నేను నా ఎం. ఎల్. ఎ. సీటుకు రిటైన్ చేస్తాను. లేదా, అక్కడ వోటుపెట్టి చూడండి. ప్రభుత్వం మినిస్టర్స్ అంతా వచ్చిచూడండి, వారికి డిపాజిట్ వచ్చినట్లయితే నేను రిటైన్ చేస్తానని ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయరీపెట్టి, దానిలోని ఉల్పాదనలు తేల్చమని నేను వారిని కోరుతున్నాను.

I am prepared to resign on this issue and face re-election.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- అది మంచిదే అనుకోండి. కానీ వారు ఎలక్ట్ అయినది యింకోక పరియా. మార్కాపురం ఇంకోక పరియా.

శ్రీ వంకా నత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా ఉద్దేశంగా చెప్పారు. ప్రభుత్వం చేస్తున్న కాబులన్నీ కూడ ప్రజావ్యతిరేకంగా, అనవసరంగా

అక్రమంగా ప్రజల యొక్క ప్రాణాలకు విలువలేకుండా చూసేటట్లుగా ఉన్నది అన్నది ఋజువు అయిపోయింది. 24 కేసులలో ఒక్క కేసు-నెం. 20వ కేసు-నిర్మల్ కేసు-ఒక్క కేసులోనే ప్రభుత్వం జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ వేశారు. దాంతోనే ప్రభుత్వము; ప్రభుత్వ పోలీసు ఆఫీసర్స్ అతిగా ప్రవర్తించారు. చాలా తప్పు అని జడ్జిగారు రిమార్కు చేశారు. ప్రభుత్వం వేసింది ఒకటే జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ. అందులో నేవచ్చింది. మీకు (ప్రభుత్వానికి) వ్యతిరేకత ప్రభుత్వం చేసేవి ప్రజా వ్యతిరేక చర్యలు అని ఋజువు అవటానికి—ప్రభుత్వానికి మోరల్ గా ఏదైనా హక్కు ఉంటే—మీరు జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ చేసి విచారణ చేయిస్తారా?

శ్రీ తె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:- నిన్ను లచ్చన్నగారు కూడ ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. దానిలో వేసినవారు కడమచాటిలో కూడ-అందుకు వేయకూడదు అన్నారు. అది సమాధానము చెప్పవలసిన ప్రశ్న అని అడుగుతున్నాను. ప్రతికేసు దాని మెరిట్ పైన ఆలోచించబడుతుంది. మీరు ఇంకొకటి కూడ అనుకోవచ్చును. సాధారణంగా మేము ఏదైతే జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ చేస్తామో—సహేతుకమైన కారణాలు ఉన్నప్పుడే చేస్తాము. తప్పుకుండా రిపోర్టుకూడ దానికి అనుగుణంగానే ఉంటుంది, సహజము. ఎప్పుడైతే మేము జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీకి సఫిషియంట్ జేసిన్ ఉంది, కొన్ని లోపాలు ఉన్నవి అని అనుకున్నప్పుడే మనం జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ వేస్తాము. వారు రిపోర్టు ఇచ్చినారు. మేము యాక్ సెప్ట్ కూడ చేశాము. మీరు, పోలీసువారు అని చెప్పారు. మేము ఏమీ నిర్మల్ లో లేమండి. అసలు రిపోర్టులో With some tact he could have easily avoided the situation. అని వ్రాశారు. వారు ఏదో దురుద్దేశంతో చేశారన్నది కాదండి. అక్కడ అన్యాయం జరుగుతుంటే, పాపం చిన్నపిల్లలు స్టూడెంట్స్ ఆ అన్యాయం అరికట్టటానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు మొట్టమొదటనే ఆ పావ్ కీపర్ ను తీస్తూ పోలీసు స్టేషన్ కు తీసుకుపోతే ఏమీ ఉండేది కాదు, తరువాత అరెస్ట్ చేసినా, జైలులో పెట్టినా కేసు పెట్టినా పెట్టకపోయినా—If that person who was responsible had been removed to the Police Station there would have been no objection.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- ఇదివరలో గవర్నమెంట్ ఆర్డర్ ఒకటి ఉన్నది. మూటింగ్ అయి మనిషిగాని చనిపోతే తప్పుకుండా జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ చేయాలని ఉంది. అది మోడిఫై చేశారా?

శ్రీ తె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:- అటువంటి ఆర్డర్ ఏమీలేదు. అయినా కనుక్కొంటాను. ఎవరైనా చచ్చిపోయినప్పుడల్లా జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ చేయాలని లేదనే నాకు సీనియర్ ఆఫీసర్ చెప్పారు. అయినా కనుక్కొంటాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— ముఖ్యమంత్రిగారు ఉద్రేకంతో మాట్లాడుతూ ఘాట్ టుకిల్—కాదని చెప్పారు. అన్ని చోట్ల రెండు రౌండ్స్ మూడు రౌండ్స్ కాలూరని రిపోర్టులో ఉండటం. రౌండ్ కు ఒకరు చొప్పున చనిపోవటం జరిగింది. దాని అర్థం—ఒక్కొక్క రౌండ్ కు ఒకరు చనిపోయినపుడు యీ ఘాట్ చేసేది, 'to kill' యే కదండీ? అటువంటప్పుడు అయినా అది రూల్స్ కు విరుద్ధమని భావించి జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీకి పూనుకొంటారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— కాదండీ. ఒకసారి ఐదు ఉపయోగించినవి ఉన్నవి; నాలుగు ఉపయోగించినవి ఉన్నవి; మూడు ఉపయోగించినవి ఉన్నవి, తక్కువ ఉపయోగించినవి ఉన్నవి, ఎక్కువ ఉపయోగించినవి ఉన్నవి, నేను రూలు చదివానుకదా, సాధ్యమైనంతవరకు బిలో ది నీస్ ఘాట్ చేయాలని రూల్స్ ఉన్నవని చెప్పాను కదా.

Mr. Speaker:— There is a complaint that these rules are not being followed.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— Knees కిందగాక మిగతాచోట్ల ఘాట్ జరిగిన దానిని మేము ఐ.జి.పి.కి పంపించి ఎంక్వయిరీ చేయిస్తున్నాము అనుకోండి. అయితే ఎప్పుడైతే నాలుగువేల మందో—ఐదువేల మందో ఫ్రెటనింగ్ క్రౌడ్ వచ్చినపుడు ఒకరో, ఇద్దరో ఉండి కాల్చినపుడు సరిగా ఎయిమ్ చేసి చేయడం కూడ—మనం సై కాలజీలోకి ఎంటర్ కావాలి. ఆ సిట్యుయేషన్ లో ఉన్నటువంటి ఆల్టెన్స్ లోకి ఎంటర్ కావాలి. మనం కూల్ గా ఆలోచించి డిస్కెట్ చేస్తే—ఒక చోట దానిని కొంచెం సమర్థించటం కష్టం కావచ్చునుగాక.

But the point is when there is a large crowd of 2000 or 3000 or in some cases 4000 and there is pelting of stones, it is very difficult. Even so we are taking particular care to see.....

గతసారి ఇది అసెంబ్లీ సెషన్ లో వచ్చింది. మళ్లీ ఇన్ స్టిక్షన్స్ వారికి ఇవ్వటం జరిగింది.

Mr. Speaker:—Hon. Sri Latchanna's complaint was that so far as Marakapur incident is concerned, the man who died, received injuries in the back; not in the front. It evidently shows that the man must have been running away.

Sri K. Brahmananda Reddy:—No, Sir. I wanted to explain that also. The injury was somewhere on the left side.

Sir, when there are 4000 crowd it is not as if they are witnessing a cinema—all on the same side. Four thousand people ఉన్నప్పుడు ఒకడు అటు ఒకడు ఇటు, ఒకడు వెనుకకు ఎన్నో ప్రక్కలకు ఉంటారు. When it is shot, if the man has received an injury it is just possible; there is nothing improbable in it. My submission to you is if there is a 4000 crowd it is not possible to define the postures of each man. Amongst them they may be talking themselves. In the crowd it is not as if they will be facing only one side. They will be talking among themselves, discussing with n themselves in an agitated way. They will be doing hundreds of things. Therefore...

Mr. Speaker :—The most unfortunate thing is that one man who had only one son, that son died in this. It seems he had only one son and he lost his one son.

శ్రీ వీల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—Injuries అన్నీ వెనకాల తగిలినాయా?

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు:—అదృష్టం, ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతసేపు చెప్పినా మాకు ఉన్న అనుమానాలు తీరవు. నేను మార్కాపురం ఆ రోజునే వెళ్ళడం జరిగింది. నేను, ఓబులరెడ్డిగారు, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అనేక యిళ్ళ దగ్గరకు వెళ్ళాము. అందరిని కలుసుకున్నాము చెద్దలను కలుసుకున్నాము. ఆ పోలీసు ఆఫీసర్ ను కూడ మేము కలుసుకోవడం జరిగింది. వారు 2½ సంవత్సరాల lifeలో యిదే కాల్పులు చేశాను అంటున్నారు. అతను కూడ విచారిస్తున్నాడు. పొరపాటు జరిగిందని అతనికి తెలుసు. ఎటువంటి provocation లేకుండా అక్కడ కాల్పులు జరిగినాయి. దానిని ఎంత సమర్థించి వచ్చితి కి మార్కాపురం కాల్పులను గాని, మరొక కాల్పులను గాని—ముఖ్యంగా మార్కాపురం కాల్పులను ప్రభుత్వం సమర్థించలేదు. దాని మీద judicial enquiry వేసి, దోషులను ఎలా శిక్షించాలి అనేది నిర్ణయించక పోవచ్చు, సంతృప్తి పరచే దానికి బదులు అటువంటి అనవసర ఉపన్యాసం చెపితే వమ్ముల్ని ఎలా సంతృప్తి పరచుతుందని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—మిమ్మల్ని జైల్లో పరిచడం నాకు ఎట్లా సాధ్యం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అది ఓబులరెడ్డిగారి constituency. ఓబులరెడ్డిగారి అభిప్రాయం చెపితే వారు అది అన్యాయం అంటే ఒప్పుకుంటాము. న్యాయంగానే జరిగింది అంటే ఒప్పుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. నేను వారు

వెళ్ళి నవ్వుడు వారు కూడ చాల జాధపడ్డారు. Mobలో నిలబడితే Postures చాల తేడాగా ఉంటాయి. గాలినప్పుడు వీపుమటుకు పడింది అన్నారు. అంతకు ముందు మనుష్యులు ఎవరూలేరా? అతను వీపుతో ఉన్నాడు అంటే వెడుతున్నాడన్నమాట. చుట్టూలో మనుష్యులు ఎవరూ లేరన్నమాట ఎవరైనా మనిషి ఉంటే ముందు అతనికి తగుల తుందా, వీడి వీపుకు తగులుతుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఇదివరకే నేను సమాధానం చెప్పాను.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—Judicial enquiry వేస్తేనేగాని తేలదు. వేయడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి. వెనక తగిలినా ముందు తగిలినా What is the use? I personally do not understand. How can we help if the Government is not willing to have any judicial enquiry?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి):—ఒకరికి వెనక తగిలితే సమాధానం చెప్పారు. అక్కడ గాయాలు తగిలిన వాళ్ళను మొత్తం తీసుకున్నట్లయితే ఏడుగురికి వైగా వెనక ప్రక్క తగిలినాయని ఋజువు అయ్యిందంటే judicial enquiry వేయడానికి సిద్ధం అవుతారా? ఏడుగురికి వెనక వైపు తగిలింది అంటే తప్పనిసరిగా యింకొక నిర్ణయానికి రావలసి వస్తుంది. అప్పుడైనా judicial enquiry వేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఆ సంగతి నా దగ్గరలేదు. నేను అది చూసి చెబుతాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—చూస్తే వేస్తారా? తగిలిన ఏడుగురికి వెనకే తగిలిఉంటే వేస్తారా?

Mr. Speaker:—You cannot ask him to give an assurance. You can request him to reconsider the matter.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—వెనక తగిలలేదు అని చెబుతున్నారు. ఏడుగురికి వెనకే తగిలి ఉంటే.

Mr. Speaker:—Once he gives an assurance on the floor of the House, unless he is prepared to act up to that assurance.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—Reconsider చేస్తామని చెప్పవచ్చు.

Mr. Speaker:—You can ask him to reconsider.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:- That he is not replying, Sir.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- మాస్ చెప్పతాను.

POLICE FIRINGS ON THE WORKERS OF RENIGUNTA COTTON MILLS.

902—

* 1452 Q—*Sarvasri P. Rajgopala Naidu, P. Narayana Reddy, & K. Mara Reddy C. D. Naidu (Chittoor) and S. Venayya*:- Will the hon. Chief Minister be pleased to state;

(a) whether a magisterial enquiry was conducted into the police firing on the workers of Renigunta Cotton Mills, Chittoor District during the first week of July, 1964; and

(c) If so, whether the report of enquiry be placed on the Table of the House?

Sri K. Brahmananda Reddy:- (a) Yes, Sir.

(b) No, Sir. The disclosure of the report would be injurious to public interest.

శ్రీ పి. వజ్రవేణుచెట్టి:- ఇంతకు ముందు ప్రశ్నకు సమాధానంలో 19వ itemలో ఆ matter ఉన్నది. దానిలో The police therefore made a lathi charge after warning and pushed them back అని చెప్పారు, లాఠీచార్జి చేసిన తర్వాత ఆ mob అంతా వెనక్కు వెళ్ళిపోయింది అన్నారు. కాని పిమ్మట మళ్ళీ police firing జరిపించారు. అందులో ఒకరు చనిపోయారు. Tear gas ఉపయోగించకుండా నేరుగా కాల్పులు జరిపే దానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- Tear gas ఉపయోగించలేదు ముందు లాఠీ చార్జి చేసినారు అని చెప్పారు Tear gas ఉపయోగించలేదు.

LOANS ADVANCED, TO BHARATA SEVAK SAMAJ.

903—

* 2004 Q—*Sri A. P. Vijravelu Chetty*:- Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) What is the total amount of loans advanced to the Bharat Sevak Samaj by the State Government during 1963-64; and

(b) If so, for what purpose and on what conditions?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Rs. 1.50 lakh, Sir.

(b) A Statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

A loan of Rs. 1.50 lakh was sanctioned to the State Unit of the Bharat Sevak Samaj during 1963-64 towards working Capital and purchase of machinery and equipment for undertaking construction activities in the Nagarjunasagar Project area subject to the following conditions:

- (i) that the Bharat Sevak Samaj shall execute (a) an agreement for the loan and also (b) a mortgage deed hypothecating to the Governor of Andhra Pradesh as security for the due payment of the loan with interest, the machinery and equipment, which they may purchase with the loan amount;
- (ii) that the Bharat Sevak Samaj shall insure at its own cost the property offered as security against loss or damage by fire and assign the policy in favour of the Governor of Andhra Pradesh.
- (iii) that the entire proceeds of the loan shall be utilised solely for the purpose of purchasing machinery and equipment required for the constructional activities and for financing construction works only in Nagarjunasagar Project area and satisfactory proof of having utilised the entire loan amount for the purpose for which it is granted should be produced within a period of 3 months from the date of drawal of the amount;
- (iv) that if the loan sanctioned is not fully utilised for the purposes for which it is granted the balance of the loan or such portion thereof as the Government

may determine shall be recovered from the Bharat Sevak Samaj;

- (v) that the loan shall bear interest at $4\frac{1}{2}\%$ per annum;
- (vi) that the loan together with interest shall be repaid in five annual equal instalments, the first instalment falling due on 1-4-65. The remaining instalments shall thereafter be payable on the same date of the following years viz., 1966, 1967, 1968 and 1969 until the entire loan with interest is repaid; and
- (vii) that the annual instalment of the loan shall be paid to the credit of the Government.

ACCOUNTS TRAINING SCHOOLS.

904—

* 1431 Q—*Sarvasri P. Rajgopala Naidu, P. Narayana Reddy, K. Mara Reddy (Put by Sri G. Latchanna).*—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(a) Whether there are Accounts Training Schools in the State;

(b) if so, the number of candidates trained in the above schools during 1963-64?

Dr. M. Chenna Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) 202

HINDI CLASSES FOR GOVERNMENT OFFICIALS.

905—

* 1408 Q—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu, P. Narayana Reddy and K. Mara Reddy:*—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

the steps taken by the State Government for propagation of Hindi among the Officials this year in view of the compulsion of Central Government regarding their passing Hindi Examinations?

Sri K. Brahmananda Reddy:—As the Hindi Prachar Sabha, Hyderabad and the Dakshina Bharat Hindi Prachar Sabha, Hyderabad which are in receipt of Government grants are conducting Hindi Classes for the propagation of Hindi, Government have considered that it is not necessary to organise any more Hindi Classes under Government auspices.

GIRLS' POLYTECHNICS.

906—

* 2028 Q—**Sri A. Sarveswara Rao:**—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

whether the State Council for Women's Education urged the Government in the 3rd week of July 1964 for starting of a Girls' Polytechnic in each of the five educational regions, atleast six Junior Technical Schools for Girls and the conversion of three Girls' Vocational Institutions into Junior Technical Schools for Girls?

Sri K. Brahmananda Reddy:—Yes, Sir.

'HOME DELIVERY SERVICE' BY CITY CENTRAL LIBRARY.

907—

*2233 Q—**Sri M. Pitchaiah:**—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that the City Central Library has taken up the "Home Delivery Service" Scheme of books, in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad; and

(b) If so, from when?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

అయితే సెంట్రల్ library మటుకు యిస్తుంది. City Central Library మటుకు deposit కట్టించుకొని పుస్తకాలు యింటికీ తీసుకు వెళ్ళడానికి అవకాశం కల్పిస్తున్నది.

ENTRANCE EXAMINATION FOR ADMISSION
TO PROFESSIONAL COLLEGES.

908—

2462 Q—*Sri S. Jagannadham*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government of Andhra Pradesh are contemplating to introduce the system of entrance examination at the time of admissions to Professional Colleges;

(b) if so, when?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes Sir.

(b) With effect from the next academic year i.e. 1965-66.

EVENING CLASSES FOR ENGINEERING DEGREE
COURSES.

909

*2538 Q—*Sri P. O. Satyanarayana Raju*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether Evening Classes are introduced for the degree courses in Engineering in Our State;

(b) if so, the duration of the course;

(c) the number of students admitted during the last academic year; and

(d) whether any concession is given to the Licentiate holders in the admissions?

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Sir, the Osmania University, Hyderabad has started the Evening Classes for Degree courses in Engineering in the Osmania University Engineering College, Hyderabad from the academic year 1963-64.

(b) The duration of the course is four years.

(c) The number of students admitted in the year 1963-64 is 74 and in 1964-65 it is 56.

(d) The course is intended only for diploma holders, (i.e.) Licentiates in Engineering and is not open for non-diploma holders.

LADY DOCTORS IN KANIGIRI HOSPITAL.

910—

*404 (4718) Q—*G. C. Kondiah S. Vemayya*:—Will the hon Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether it is a fact that no lady doctor was posted in Kanigiri Government Hospital, Nellore District for the last 6 months;

(b) if so, what are the reasons for the same;

(c) how many doctors, nurses etc. are there in the said hospital; and

(d) how much money is given to this hospital yearly and how much is spent for medicines?

Sri Y. Sivarama Prasad:—(a) Yes, Sir. The post was vacant from 8—1—1964 to 15—7—1964.

(b) The Medical Officer working in that post was selected for post-graduate course and proceeded on study leave. No substitute could be posted, as candidates were not available for appointment.

(c) There are two doctors, three staff nurses, two compounders, two maternity Assistants and nine Class IV staff in the hospital.

(d) The Budget allotments made for the Hospital were Rs. 48,400 during 1962-63, Rs. 60,650 during 1963-64, and Rs. 70,500 during 1964-65. The amounts spent on medicines were Rs. 32,900 during 1962-63, Rs. 31,300 during 1963-64 and Rs. 4,550 during the first two months of the current year.

SHORTAGE OF OXYGEN CYLINDERS IN GANDHI MEMORIAL HOSPITAL.

911—

* 1234 Q—*Sri S. Jagannadham* :— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state;

(a) whether any shortage of Oxygen Gas Cylinder was felt and operations could not be conducted in Gandhi Memorial Hospital, Warangal during the months of March and April, 1964; and

(b) if so, the reasons therefor?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(a) The answer is in the affirmative.

(b) Due to limited supply of Oxygen Cylinders. The Indian Oxygen Ltd., Madras, the only concern dealing with the article expressed their inability to supply them in view of import restrictions. There had also been some delay in the supply of refilled cylinders from Indian Oxygen Co. Ltd., Madras. But the position has since been improved.

PAEDIATRIC UNIT FOR NALGONDA HOSPITAL.

912—

* 1494 Q—*Srvasri P. Rajagopala Naidu, P. Narayana Reddy K. Mara Reddy* :— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether the Government propose to start a Paediatric Unit in Nalgonda Hospital;

(b) if so, with whose aid; and

(c) the sub-centres to be attached to it?

Sri Y. Sivarama Prasad :—(a) The answer is in the affirmative.

(b) The aid is expected from the following sources:—

(i) District Raffle Committee's donation	Rs. 5,000.
(ii) Ex-District Board's Donation.	Rs. 15,00

- (iii) Collective fines allotted by the Collector, Nalgonda. Rs. 35,000.
- (iv) UNICEF's assistance towards supplies and equipment
- (c) There is no such proposal.

INCONVENIENCES TO THE IN-PATIENTS IN OSMINIA HOSPITAL.

913—

*2585 Q—*Sri Tenneti Viswanatham*— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether the attention of the Government was drawn to a report on the conditions in Osmania Hospital, Hyderabad published in 'Golconda Pathrika' dated 7--9--1964 complaining about the menace of dogs and crows and other difficulties experienced by in-patients due to inadequate sanitary arrangements and inadequate staff; and

(b) if so, the action taken thereon?

Sri Y. Sivarama Prasad—(a) The answer is in the affirmative.

(b) The hospital authorities are arranging catching of stray dogs through municipal corporation staff. Occasional stray dogs are immediately got rid of. The defective weld-mesh have been repaired and the nuisance of the crows has been removed. The taps chains and metal connections of the flush, pilfered by unsocial elements have been replaced by Public Works Department.

HOUSING SCHEME FOR SCAVENGERS AND SWEEPERS IN MADANAPALLI.

914—

* 1583 Q—*Sri D. Seetaramaiah*— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the Government have sanctioned housing scheme for Scavengers and Sweepers of Madanapalli Municipality;

(b) the number of Sweepers and scavengers working in the said Municipality; and

(c) the number of houses sanctioned?

Sri A. Venkataramayya:—(a) No, Sir.

But the Director of Municipal Administration has sanctioned a subsidy of Rs. 7,450 for the construction of ten houses for Sweepers and Scavengers of the Municipality.

(b) Sweepers 18.

Scavengers 30.

(c) Ten

(ఎ) చేయలేదు. యితే యీ మునిసిపాలిటీకి చెందిన స్వీపర్స్, కొరకు పాకీవారికొరకు, పది యిళ్లను నిర్మించే నిమిత్తం పబ్లిడిగా మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ డైరెక్టరు రు. 7,450 లు శాంక్షన్ చేశారు.

(బి) స్వీపర్స్-18, పాకీపనివారు-30.

(సి) పది యిళ్లు.

EXTENSION OF LIFE OF MUNICIPAL COUNCILS.

915—

*1904 *Sri V. Visweswara Rao, K. Ramachandra Reddy (Ramannapeta)*:— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the Government has taken any steps to extend the life of the Municipal Councils till December 1964; and

(b) if so, what are the reasons for this action?

Sri A. Venkataramayya:— (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(ఎ) తీసుకోలేదు.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

Mr. Speaker :— Questions and answers are over.

Business of the House

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు (ఎల్లిండు):—అధ్యక్షా ఇవాళ మేము శాసన సభకు వస్తుంటే జి. సి. ఐ. యం ప్లాటెంట్సు కొందరు మమ్మల్ని ఆపుజేశారు. వారందరూ ఎంతోకష్టపడి చదువుకున్నారు, కాని యీనాడు వారికి ఉద్యోగాలు లేవు. ఎంతో బాధపడుతున్నారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఒక పాలసీ వున్నదా? ఇదివరకు హామీ యిచ్చారు, వారికి ఉద్యోగాలు యిస్తామని. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం యీ విషయంలో ఏదైనా ప్లేట్ మెంట్ యిస్తుందా అని నేను అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఒకటి చేయండి, నేనుకూడా కారులో వచ్చేటప్పుడు కొంత మంది ఎదురుగా వచ్చి పడుకున్నారు, వారు వెటిషన్ యిచ్చారు. నేను హెల్తు మినిష్టర్ గారితో మాట్లాడాను దానిపై ఆలోచించమని; మీరు ఒక పార్టునోటీసు కొశ్చెన్ గనుక యిస్తే వారు ఆలోచిస్తారు. We will try to do what is possible in the matter.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—అధ్యక్షా, దీనిపై ప్రత్యేకంగా పార్టునోటీసు కొశ్చెన్ యివ్వవలసినదే. ఇదివరకు కొశ్చెన్ ఆవర్ లో చర్చకువచ్చింది. అందువలన దానిపై కన్సిడర్ చేస్తామని మినిష్టర్ గారు చెబితే—

మిస్టర్ స్పీకర్:—నేను ఆ విషయం చెప్పాను. Personally I have asked him to look into the matter to see whether any thing could be done.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—వారు ఇదివరకు మాట్లాడుతూ ఒక విషయం చెప్పారు పెన్స్ యింటర్వ్యూలో, కాశ్మీర్ నుంచి పాల్ మినిష్టర్స్ కాన్ఫరెన్స్ నుండి వచ్చినప్పుడు. యునిసిఫ్ సంస్థకు సంబంధించి వీరి అప్పాయింట్ మెంట్ను విషయం చెప్పడం జరిగింది. మహారాష్ట్రలో వారు అప్పాయింట్ చేస్తున్నారు. మద్రాసులో అప్పాయింట్ చేస్తున్నారు.

Mr. Speaker:—Let us all see what can be done. You speak to the hon. Minister. You discuss with him.

శ్రీ వీల్లమర్రె వెంకటేశ్వర్లు:—నుంత్రిగారు ప్లేట్ మెంట్ చేస్తే సరిపోతుంది. వారి కారుకు కూడా అడ్డంగా నిలిచారు.

Mr. Speaker:—How can we? You cannot ask him to make a statement straight-away. That is not proper for us. He has to look into the matter,

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—వారొక పెన్స్ కి మ్యూస్క్ యిచ్చారు. అందువలన అడగడం జరుగుతున్నది.

Mr. Speaker:—Whatever it may be straight-away you cannot bring it to the notice of the hon. Minister and ask him to give an assurance or promise on the floor of the House. It won't be proper. After all, once he gives an assurance or promise we expect the Minister to keep up to that promise. So, it is not proper for us to ask him.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇది అమలు జరపలేదని జ్ఞాపకం చేయడం గదా...

Mr. Speaker:—Let him take his own time and then tell us.

శ్రీ వి. నత్యనారాయణ:—ఇది మొదటిసారి కాదు. ఇంతకుముందే మంత్రిగారి దృష్టిలో వున్నది. వారు ప్రకటన చేస్తే ఆ agitation తగ్గిపోతుంది

శ్రీ వీల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు నుంచో బోతున్నారు స్టేట్ మెంట్ చేయడానికి. After all he is prepared to make a statement. Our request is to permit him to make a statement

శ్రీవై. శివరామప్రసాద్ :— బయటకు వెళ్లడానికి నుంచున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— ఇది చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఇటువంటి సమస్య ఉద్భవించినప్పుడు, మంత్రిగారు మనకు ఎదురుగా వున్నప్పుడు ఆయన ఒక వాక్యమైనా చెప్పాలి. చెప్పడానికి అవకాశమివ్వాలి. “సరే. నేను కూడా చూశాను. ఆలోచిస్తాను, అలానే నేను చూడలేదు నాకు తెలియదు. నేను ఎప్పుడూ ప్రామిస్ చేయలేదు. లేకపోతే నేను చూస్తాను, అని అంటే బాగుంటుంది. మంత్రిగారు వుండగా యిది వచ్చినప్పుడు వారు ఒక వాక్యమైనా చెప్పాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఆన్సర్ కూడా వారే చెప్పారు కాబట్టి ఆలోచిస్తామంటే సరిపోతుంది (నవ్వులు)

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:— కారుకు అడ్డం వచ్చినట్లుగా నాకు తెలియదు. పాంప్ లెట్ చూశాను. స్పీకర్ గారు చెప్పారు. దానిని గూర్చి పరిశీలిస్తానని చెబుతున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- కారుకు అడ్డం రాలేదు. కారుకు అడ్డంగా ఎదుకున్నారు.

Announcement

re : the resignation of Sri N. Sanjeeva Reddy of his Membership in the Legislative Assembly.

Mr. Speaker :- I have to announce to the House that Sri N. Sanjeeva Reddy, an elected Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly from Dhone Constituency has resigned his seat in the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Amendments to the A. P. Ceiling on Agricultural Holdings Rules, 1961.

Sri N. Ramachandra Reddy :- I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 24 of the Andhra Pradesh Ceiling on Agricultural Holdings Act 1961 a copy of the amendments to the Andhra Pradesh Ceiling on Agricultural Holdings Rules 1961 published in the Andhra Pradesh Gazette Rules Supplement dated 24-9-1964.

Mr. Speaker :- Papers laid on the Table.

Business of the House

Sri D. Seetharamiah :- One point of submission, Sir, I have given notice of a Call Attention motion on 26th. So far the date has not been fixed, Sir. though the hon. Speaker was kind enough to admit it.

Mr. Speaker :- It would be like this Mr. Seetharamiah. What I do is I find out from the Minister on what date he is going to answer and then inform the date.

మంత్రిగారితో మాట్లాడి ఆ డేట్ తెలుసుకున్న తరువాత మీకు inform చేస్తాను.

Sri D. Seetharamiah :- The session is closing up. Therefore I request the hon. Minister for Land Revenue.....

Mr. Speaker:—Before 10th it will be answered.

Sri G. Rajaram (Balkonda) : Yesterday, I sought your permission to present a petition on behalf of goldsmiths of Hyderabad and Secunderabad.

Mr. Speaker:—Yes, you can present the petition.

Sri G. Rajaram: Sir, I beg to present a petition signed and submitted by the goldsmiths of Hyderabad and Secunderabad, to this House.

Mr. Speaker:—You cannot read it out.

Sri G. Rajaram:—I am not reading out, Sir.

Motion Expressing Want of Confidence in the Ministry

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, సిన్న నిజామాబాదు, హైదరాబాదు సిండికేటు విషయమును గురించి నేని మాట్లాడుతున్నాను. మొట్టమొదట యీ హైదరాబాదు పట్టణములో బియ్యమును చౌకి డిపోలకు సప్లయ్ చేయాలనుకున్నప్పుడు మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ వారిని కోరినాము. రిలీజుల రూపాయిలు అప్పుకూడ వారికి యివ్వడం జరిగింది. కొద్దికాలము అయిన తరువాత దానిలో మాకు యిష్టంలేదు, మాకు యీ వ్యాపారం చేయడానికి యిష్టం లేదు కాబట్టి దానిలోనుండి నుమ్ములను విడిలించండి అని వ్రాత పూర్వకముగా తెలియ చేసినారు. ఆ తరువాత వారిని కంటిన్యూ చేయమని పర్సనల్ గా కోరడం జరిగింది. కాని, ఒప్పుకోని కారణం చేత అప్పుడు హైదరాబాదులో నున్న కలెక్టరు శ్రీ రత్నంగారు హైదరాబాదులో వుండే హోల్ సేల్ వర్క్సులను సమావేశపెంచి ఒక సిండికేటుగా ఏర్పాటు చేశారు.

(*Mr. Deputy Speaker in the Chair*)

వారందరూ కలిసి బయటనుంచి తెచ్చే బియ్యాన్ని యిక్కడ లోకల్ గా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలని వారిని కోరడం జరిగింది. వారు అంగీకరించడం అప్రకారంగా ఏర్పాటు చేసి, వచ్చే సరకులను, వారి ద్వారా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా నిజామాబాదులో కూడా అక్కడ వున్న కలెక్టరు శ్రీరామన్ గారు ఒక సిండికేట్ ను ఏర్పాటు చేశారు. వారు అక్కడ జిల్లాలో ధాన్యం సేకరించి, హైదరాబాదుకు బియ్యం పంపుతూ వచ్చారు. కోస్తా జిల్లాలనుంచి, నిజామాబాదునుండి వచ్చే బియ్యాన్ని తీసుకువచ్చి హైదరాబాదు పట్టణానికి సప్లయ్

చేస్తూ వచ్చాము. అప్పుడు ఎలాంటి యితర చిక్కులు రాలేదు. అంతేగాని, యివి ఏవో దీనిలో స్వలాభమును పెంచడానికిగాను ఎవరో ఏర్పాటు చేసిన సిండికేటు కావని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. కావి, వందేమాతరం రామ చంద్రరావుగారికి సిండికేటు గురించి వారికి బహుశా వ్యాపారస్తుల సంగతి యీ విషయాలలో పాచ్చుగా అనుభవం లేదనుకుంటాను. ఇవేవో ప్రభుత్వంగాని, కలెక్టరుగాని ప్రత్యేకంగా ఎవరినో దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎన్నుకున్నవి కావు. We have nothing to choose between two syndicates. ఇందులో ఏదో ఒక సిండికేటును బలపరుస్తున్నామనిగాని, మరొక సిండికేటును బలపరచడం లేదనిగాని, ఒకసిండికేటు మోనోపాలీ చేయడమనిగాని, అటు వంటిదేమీ లేదని మనవి జేస్తున్నాను. సకాలంలో డబ్బు యివ్వలేదని, తూకంలో పొరబాట్లు వున్నవని ఏవో కంప్లెయింట్స్ వున్నవని పిల్లలమరికి వెంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పారు. ఏ సిండికేటుకు మోనోపాలీ యివ్వాలనేది ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశం కాదు. హైదరాబాదులో వుండే మిల్లర్లు, హైదరాబాదులో వుండే మర్చెంట్స్ నిజామాబాదులోని బియ్యాన్ని తెచ్చి హైదరాబాదులో ఆమ్మదానికి ఉత్తరువులు యిస్తామని నేను మనవి జేస్తున్నాను. ఎవరికో సిండికేటుకు monopoly యివ్వాలనే ఉద్దేశం ఏమాత్రం లేదని నేను మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. సిండికేటుకు ధరలు నిర్ణయించడంలో ప్రభుత్వం లిబరల్ గా, ఎక్కువ మార్జిన్ ఆఫ్ ప్రాఫిట్ వచ్చేటట్లుగా వ్యవహరించిందని సుందరయ్యగారు చెప్పారు. వారిప్పుడు యిక్కడలేరు. ఈ లెక్కలు చూస్తే ప్రభుత్వం ఎంత కఠినంగా వుండి ఎంత మార్జిన్ ఆగ్గించిందో గౌరవ సభ్యులకే తెలుస్తుంది. కోస్తా జిల్లాలలో ధాన్యం ఖరీదు రీ4 రు. లు వుంది. ఇక్కడ హోల్ సేలర్స్ తెచ్చి రీలెయిలర్స్ కు యిచ్చే లోపల 4-75 రు. లు మాత్రమే ఆదనం అవుతోంది. ఇదికూడ బ్రేకప్ కావాలంటే ఈ 2 రు. లు నై ల్వే ఛార్జి వగైరా ఖర్చులు, గన్నీవైన సప్లం 50 పైసలు, మార్కెట్ ఫీజ్, ఆక్ట్రాయి ఫీజు రీ4 పైసలు, రైలు టిఫిన్ నుంచి గొడానుకు తీసుకు వెళ్లడానికి రీ4 పైసలు ఇవన్నీ కలిపి సుమారు రీ.50 రు. లు అవుతుంది. ఇంటరెస్ట్, గొడాన్ రెంట్, యితర ఖర్చులు కలిపి క్వింటాలుకు ఒక్క రూపాయి మాత్రం పాచ్చు యిచ్చేటట్లు ఏర్పాటు చేశాము. అది ఏమి అన్యాయమో, వారికి పాచ్చుగా ఏమి లాభం కలుగుతుందో యీ సభవారే ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషను ద్వారా యీ సరుకు తెస్తున్నప్పుడు—విజయవాడ నుంచి హోల్ సేలర్ దగ్గరనుంచి సరకు తెస్తే క్వింటాలుకు 7 రు. లు ఖర్చు అవుతోంది. సిండికేట్ ద్వారా హండిల్ చేయడం వల్ల 4.75 రు. లకే ఆ ఖర్చు

తగ్గిందని చెప్పడానికి నేను సాహసిస్తున్నాను. ఇందులో shady transaction ఏమీ లేదు. లాభం సంపాదించింది కూడా ఏమీ లేదని గట్టిగా మనవి జేస్తున్నాను. మర్చంట్స్ మీద కేసులు పెట్టడం లేదు. వారిష్టం వచ్చినట్లు వారు ష్యాడో రిస్తారు అన్నారు. అన్ని జిల్లాలలోను పెట్టిన ప్రాసిక్యూషన్స్ చూస్తే బాగా అర్థం అవుతుంది. మొత్తం మీద ఈ కంట్రోల్స్ వచ్చిన తర్వాత 1188 ప్రాసిక్యూషన్స్ పెట్టాము. 278 మందికి శిక్షలు, అపరాధాలు వేయడం జరిగింది. 794 ప్రాసిక్యూషన్స్ పెండింగ్ గా వున్నాయి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:- ఎంతెంత శిక్షలు వేశారు ? ఎన్ని రోజులు ? అపరాధం అయితే ఎన్ని రూపాయలు ?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి:- అది కోర్టు యిష్టం. 6 నెలలు వేయవచ్చు. సంవత్సరం వేయవచ్చు. ఆ సమాచారం యిక్కడ చెప్పినందువల్ల వచ్చే లాభం ఏమిటి ? ఒక వేళ ప్రభుత్వం వేస్తే పది రూపాయలు వేయవలసినచోట ఒక రూపాయే వేశారు అని తప్పు పట్టవచ్చు. నా దగ్గర వివరాలు లేవు. అయినా దానివల్ల లాభం లేదని మనవి చెస్తున్నాను.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:- విత్ డ్రా అయిన కేసులు వున్నాయా ?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి:- 20, 30 కేసులు విత్ డ్రా అయినవి కూడా వున్నాయి. ఆ వివరాలు లేవు. కావాలంటే గౌ. సభ్యులకు అవతల అందజేస్తాను. పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వరులు గారిది ప్రత్యేకంగా సేవమని అడుగుతున్నాను. ఒక ఉద్యోగస్థుడు గాని, మంత్రిగాని, కరవు అయితే బస్తా, ఒక రూపాయి, అర్థరూపాయి ఎవరూ తీసుకోరు. మమ్మల్ని టెన్ చేయాలంటే ప్రభుత్వంగాని, మంత్రిగాని ఒక పెద్ద యిస్యూలో ఏమి చేశారు అని చూడాలి. అందులో ఎట్లా వ్యవహరించారనేది బాగా అర్థం చేసుకుంటే యీ ఛార్జెస్ మూపై వుండనేవుండవని మనవి చేస్తున్నాను. ఇండియా గవర్నమెంటు తరపున మేము ప్రొక్యూర్ మెంటు పాలీసీ పెట్టాము. 1-7-64 వ తేదీన ఇండియా గవర్నమెంటు వారు ఆ ప్రొక్యూర్ మెంటు పాలీసీకి స్వస్తి చెప్పారు. ఆ తేదీన కోస్తా జిల్లాలలోవుండే మిల్లర్లు 20 వేల టన్నుల ధాన్యం మాకు యివ్వవలసిందిగా అగ్రిమెంటు ఏర్పడింది. ప్రొక్యూర్ మెంటు రేటు చాల స్వల్పమైనది. ఒక క్వింటాల్ ధర 52 రు.లు, మేము 64 రు.లు ఫిక్స్ చేశాము. 20 వేల టన్నులు యిస్తామని ఆ వర్తకులు అగ్రిమెంటు వ్రాసిచ్చారు. ప్రొక్యూర్ మెంటు స్టాప్ చేసేటప్పటికి జాలన్సువున్న 20 వేల టన్నులు ప్రభుత్వమునకు యివ్వడానికి వారు నిరాకరించారు. వారు లీగల్ అడ్వయిజ్ కూడా తీసుకున్నారు. ప్రభుత్వం కొత్త రేటు ఏర్పాటు చేయబోతోంది. అది

వచ్చేవరకు ఆగితే, ఆరేటు ప్రొక్యూర్ మెంటులో రావలసిన జాలన్నుకు కూడ అన్వయిస్తాయి. అని వారికి అడ్వయిజ్ వచ్చినందువల్ల వారు సంప్రదించులని కొంతకాలం గడపడానికి ప్రయత్నం చేశారు. అప్పుడు మేము అగ్రిమెంటు ప్రకారం పాతరేటుకు యిస్తానన్న క్వంటిటీ యిచ్చి రాలి లేకపోతే ప్రభుత్వం వదలదు అని చెప్పాము. తల్వరులకు ఒక అర్డరు యిచ్చాము. ప్రభుత్వం కొత్త రేటు ప్రకటించేవరకు క్వంటిటీ అయినా యివ్వండి, లేకపోతే 250 మందిపైన 20 వేల టన్నులకు సంబంధించి ప్రాసెక్యూషన్స్ పెట్టమన్నాము. 358 మంది వర్తకులపై ప్రాసెక్యూషన్లు చేయడం జరిగింది. అందులో ఒక టన్నుకు 120 రూ.ల డిఫరెన్సు వుంది. ఆ ఒక్క సందర్భంలో ఆ ట్రాన్సాక్షన్లలో ప్రభుత్వం అగ్రిమెంటు ప్రకారం పాతరేటుకు తీసుకోకుండా వదిలితే వ్యాపారస్థులకు 18 లక్షల రూపాయల లాభం వచ్చేది. అన్ని జిల్లాలలోనుండే 358 మర్చంట్సుపై కేసులు పెట్టాము. ఇంచుమించు పదివేల టన్నులు ప్రభుత్వం వసూలు చేసింది. ఇవన్నీ బాగా చూస్తే ప్రభుత్వం వ్యాపారస్థుల యెడల, హోల్ సేలర్సు ఎడల, రిటెయిలర్స్ దగ్గర కఠినంగా వ్యవహరించిందా, తేలికగా వదలించిందా?

శ్రీ విల్లెలపూరి వెంకటేశ్వరులు:- పది వేల టన్నులు వదిలినట్లే కదా?

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, యీ చూదిరిగా నన్ను డిస్టర్బ్ చేస్తుంటే నేను చెప్పడం కష్టం. కావాలంటే వారు పరువాత ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

Mr. Deputy Speaker:- You carry on.

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:- అటువంటి వ్యాపారస్థులపై దయాదాక్షిణ్యంతో వ్యవహరించలేదు ఎంత కఠినంగా వ్యవహరించామో—యీ ఒక్క యిన్స్ట్రాలో 18 లక్షల రూపాయలు వారికి లాభం రావడానికి అంగీకరించకుండా, ప్రోసిక్యూట్ చేసి, ధాన్యం వసూలుచేశామని బాగా అర్థమవుతుందని చెబుతున్నాను. వానిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు కలెక్టరును ట్రాన్సాక్షన్లు చేశారన్నాను. అది వారే అడిగితే తెలుస్తుంది. ఆయనే పోతానంటే నేనే వుండమని చెప్పారు. నీవు వుండగానే యీ రేషనింగు కార్డులపద్ధతి పెట్టాము. డిసెంబరువరకు వుండు. ఆ తరువాత వెళ్ళినా నాకు అధ్యంతరంలేదు. అన్నాను. ఆయన ఒప్పుకున్నాడు. కాని మరుసటిరోజువచ్చి నాకు పాల్తుబాగాలేదు. హార్ట్ చెస్ట్ చేయించుకోవాలి. దయ చేసి రిలీవ్ చేయండి అన్నాడు. అప్పుడు ఒప్పుకోవడం జరిగింది. బిర్రామిరెడ్డి ఒండు వులు ధాన్యం తెచ్చి మైదరాబాదులో అమ్మకుంటుంటే—ఇది వారన్నారు, తేపు రికార్డు కూడ చూడవచ్చు—లారీని కలెక్టరు పట్టుకుని, విడవను అంటే ఆయనను ట్రాన్స్పోర్ట్ చేయడం, లీవుమీద పొమ్మనడం జరిగిందన్నారు, మూడి

కాళహస్తి, చిత్తూరుజిల్లా, హైదరాబాదు పట్టణానికి 400 మైళ్లువుంది. మదరాసు మా గ్రామానికి 58 మైళ్ళు. బెంగళూరు 110 మైళ్ళు. ప్రెగా మేము యిక్కడ మదరాసుకు తీసుకుపోయి అమ్ముకుంటే పాచ్చు రేటుపెస్తుంది. ఆ నాడు హైదరాబాదు రేటుకంటే మూడింకలు రేటు మదరాసులో వుంది బలరామిరెడ్డిగారి, వారి బంధువులుగాని బ్లాక్ మార్కెట్టులో వ్యాపారం చేయాలంటే మదరాసులో బెంగళూరుకో పోతారా లేక 400 మైళ్ళ దూరంవున్న హైదరాబాదుకు వస్తారా? ఆలోచించండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఆ సంగతి నాకు తెలియదు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:— తెలియదు, అయితే ఇప్పుడు తెలుసుకోవాలి. హైదరాబాదు పట్టణానికి రావాలంటే అనేక చిక్కులు ఉండేవి. మదరాసు పట్టణానికి పోతే వారు ఆహ్వానించి తీసుకుపోతారు. బెంగళూరు వారు కూడ అదే పని చేస్తారు. ఈ సంగతులేమీ తెలుసుకోకుండా, ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడితే అంతా నమ్ముతారని, మంత్రుల ముఖాన ఇంత మసిపూయాలని మాట్లాడడం మంచిదికాదు. అందులో యథార్థం ఏమీలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ఫ్లోర్ మిల్స్ విషయంవుంది. కొన్ని లక్షల టన్నుల గోధుమలు ఇండియా గవర్నమెంటు మనకు యిస్తుంది. ఆ లక్ష టన్నులు కాకుండా ఇంకొక లక్షా 5 వేల టన్నులు మన రాష్ట్రంలో పుండే రూరల్ ఫ్లోర్ మిల్సుకు ఇండియా గవర్నమెంటే యిస్తున్నది. అది మన ద్వారా కాదు. ఎప్పటి నుంచో ఇది జరుగుతుంది. అయితే, రాష్ట్రంలో ఆహారపరిస్థితి క్లిష్టమయిన తరువాత మేము ఏమి చేశామో గమనించాలని కోరుతున్నాను. అంతకుముందు యీ వర్తకులు వారిష్టం వచ్చినట్లు అమ్ముకుంటున్నారు. వారు లక్ష టన్నులు తెచ్చి మైదాగా, రవ్వగా ఇతర విధాలుగా చేసి ఇతర రాష్ట్రాలకు కూడ ఎగుమతి చేసుకుంటున్నారు. ఇక్కడ పరిస్థితి బాగాలేదని తెలిసినతరువాత 11-8-64వ తేదీన ఒక ఆర్డరు యిష్యూ చేశాము. సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుంచి వచ్చే వీట్-రూరల్ ఫ్లోర్ మిల్సులో వుండే వీట్ అంతా సీజ్ చేసి ఒక రేటుఫిక్స్ చేసి, ఒక బస్తాకూడ వారు విడిగా అమ్ముకోడానికి అధికారం లేకుండా, అసలు సివిల్ సప్లయ్ కమిషన్ పీల్ సప్లయ్ డైరెక్టరు ఉత్తరువులు లేకుండా అమ్మడానికి పిలువేదని ఒక ఉత్తరువు చేశాము. ఆ ఉత్తరువు కూడా వారు చూసినట్లు లేదు. పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు గారు చెప్పారు. దానిని చూడాలని కోరుతున్నాను. వారికి ఎంత కొటా ఇచ్చినా ప్రస్తుతం 6375 టన్నులు గోధుమలు కేంద్రప్రభుత్వం ఇస్తున్నారు. సంవత్సరానికి

75 టన్నులు అవుతుంది ఈ wheat products ప్రభుత్వమే స్వాధీనం చేసుకుని, అన్ని జిల్లాలకు కలెక్టర్ల ద్వారా పంపిణీ చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. లచ్చన్న గారు రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పారు. ప్రభుత్వమే వ్యాపారస్థులను దొంగలను చేస్తోందని ఈ కంట్రోల్స్ పెట్టి, అందరిని దొంగలను చేసి అనేక ఇబ్బందులను కల్పిస్తోందని చెప్పారు. మీరే ఆలోచన చేయండి? ప్రభుత్వం రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా రాష్ట్రంలో కాని పట్టణంలో కాని వ్యాపారస్థులు చేసే వ్యాపారానికి ఏమైనా అడ్డం వెళ్ళిందా? వారు స్వేచ్ఛగా చేస్తున్నారు. అయితే ధరలు విపరీతంగా పెంచినపుడు, సరకులు దాచినపుడు చక్కెర అయినా బియ్యం అయినా ఏదైనా ధరలు విపరీతంగా హద్దు దాటిపోయినపుడు ప్రభుత్వం కంట్రోల్స్ పెట్టి కొంతమందిని ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి ప్రయత్నించిందే కాని వారు న్యాయంగా ప్రవర్తించినపుడు స్వేచ్ఛగా వ్యాపారం చేసుకున్నపుడు వారి జోలికి ఏ మాత్రం పోలేదు, హద్దుమీరినపుడు వారిపై అర్డినెన్సు తెచ్చి, నిబంధనలు పెట్టి అదుపులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేశామని మనవి చేస్తున్నాను. రాజగోపాలనాయుడు గారు ఇక్కడలేరు. చిత్తూరు జిల్లా గురించి ఒక విషయం చెప్పారు. బియ్యాన్ని అక్కడ ఉండే డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగ్ సొసైటీకి ఇస్తున్నారు. దానిని అక్కడ వారు బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తున్నారని చెప్పారు. ఒక వేళ బియ్యం ఏకెంటుగా డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగ్ సొసైటీ చిత్తూరుకు తీసుకుపోవచ్చును. దానిపై కలెక్టరుగారు ప్రత్యేకంగా సూపర్ వైజ్ చేస్తున్నారు. ఆయన ఎంత ఎవరికి ఇవ్వాలంటే అంత వారికి ఇవ్వాలి. డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగ్ సొసైటీ బ్లాక్ మార్కెటు చేస్తున్నదంటే అర్థం ఎంత ఉన్నదో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఆయన ప్రభుత్వాన్ని ఒక్క విషయంలో తప్పుపట్టారు. డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగ్ సొసైటీ ప్రశ్నించే brother స్వతంత్రపార్టీ లీడరు, ఆయనను చెరకు ఫ్యాక్టరీలో నుంచి తీసివేసారట. ఆయన ఎప్పుడూ మంచివాడే. చెరకు ఫ్యాక్టరీ manage చేస్తే సక్రమంగా manage చేస్తాడని ఆయన అభిప్రాయం. ఆయన స్వంత తమ్ముడు చెంగల్రావునాయుడుగారు డిస్ట్రిక్టు మార్కెటింగ్ సొసైటీ ప్రశ్నించేటటుగా ఉంటే ఆయన మాత్రం బియ్యం బ్లాక్ మార్కెటు చేస్తారట. ఒకాయన స్వతంత్రపార్టీ వారు! ఆయన బాగా చేస్తారట, చెంగల్రావునాయుడుగారు మాత్రం ఇచ్చిన బియ్యం బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తాడట! అన్నదమ్ముల మధ్యనే ఈ విధంగా ప్రత్యేకించి వారు మాట్లాడుతున్నారు. ఇది కూడా బాగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. దానిని బట్టి ఏమి అర్థం అవుతున్నదంటే—కాంగ్రెసు వారు ఎవడైనా సరే వాడు ఏ స్థానంలో వున్నా సరే ఇంత దుమ్ముజల్లుదామనే దృక్పథంతప్ప ఏమీకాదు, చెంగల్రావునాయుడుగారు బ్లాక్ మార్కెటు చేస్తే రాజగోపాలనాయుడుగారు ఎందుకు పట్టుకోకూడదు, ఎందుకు కలెక్టరుకు చెప్పకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. వారికే మనావలీ ఇవ్వలేదు. తిరుపతి

దేవస్థానం ఆధ్వర్యం క్రిందపనిచేసే కోఆపరేటివ్ సొసైటీకి అర్హభాగం ఇచ్చి వారి ద్వారా కూడా జరుపుతున్నాము. వారికే monopoly లేదనే విషయం బాగా అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అన్ని పాయింట్లకు సమాధానం చెప్పాను. ఎక్కువ తీసుకోవాలనే ఆభిప్రాయంలేదు. చివరకు ధరల గురించి ఒక్క విషయం మాత్రం చెప్పిముగిస్తాను. నిన్న గేను చెప్పాను. గవర్నమెంటు 11X చేసిన న్యాయమైన రేట్లను మీ ముందు పెట్టాను. ఆ రేట్ల ప్రకారం బియ్యం దొరుకుతాయి, పట్టణాలలో బియ్యం ధరజాస్తి అయినది, ప్రభుత్వం జవాబుదారీ కాదా అన్నారు. ప్రతిపక్షంవారు ధరలు ఏర్పాటు చేసిన తరువాత అందుకై పెద్ద సిబ్బందిని కూడా వేసాము. ధరల ప్రకారం అమ్మకపోతే కేసులు పెట్టిన విషయం ఇంతకు ముందు చెప్పాను. మన రాష్ట్రంలో కంట్రోలు ధరలు పెట్టామే కాని వాటిని అమలుపరచాలని చూచామే కాని ఇరుగుపొరుగు రాష్ట్రాలలో ధరలు పెట్టడమే తప్ప కంట్రోలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడంలేదు. అక్కడ వారి వ్యాపారస్థులు అక్కడకువచ్చి 10, 15 రూపాయలు క్వింటాలుకు ఎక్కువ ఇచ్చి కొనడానికి ప్రయత్నం చేయడం వల్ల అక్కడక్కడ కొంతమంది పాచ్చుగా అమ్మి ఉండవచ్చును. ఆ పద్ధతి ఇప్పుడు మారిపోయింది, మనం అక్కడి పరిస్థితులు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారితో చెప్పడం వల్ల రాష్ట్రంలో నుండి బైటకు పోయేవి state to state basis ఆ ప్రభుత్వానికి ఈ ప్రభుత్వం ద్వారా పంపడమే తప్ప వ్యాపారస్థుల జోక్యం లేనందువల్ల ఇకముందు పెరిగే అవకాశం లేదు. ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసే ధరలు కంట్రోలులో ఉండే అవకాశం ఉంది. Exports వై ధరలపై కూడా మనకు ఇప్పుడు కంట్రోలు ఉన్నది. సిబ్బందిలో మార్పుచేసి సీనియర్ ఉద్యోగులను ప్రత్యేక పెట్టి effective కంట్రోలు చేయడానికి బియ్యం ఆ ధరలకు దొరకడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం పంటలు బాగా ఉన్నాయి. ఇటువంటి చిక్కులు ఇక మీదట జరుగవు. అక్కడక్కడ పొరపాట్లు జరిగి ఉండవచ్చును. 15 వేల మంది retailers మీద చెత్తనం చేసేటప్పుడు ఎక్కడైనా retailers పాచ్చుగా అమ్మి ఉండవచ్చును. అందరు సక్రమంగా ఉన్నారని చెప్పలేను, అక్కడ ఉండే పరిస్థితులు, ఇతర రాష్ట్రాలతో మనకు ఉండే సంబంధాలను బట్టి ధరలు అక్కడక్కడ పొరపాటు జరిగి ఉండవచ్చును. ఇక మీదట మాత్రం అట్లా జరగడానికి వీలుండదని మనవి చేస్తూ నాకు ఇచ్చిన ఈ అవకాశానికి తమకు అభినందనలు అర్పిస్తూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ విల్లెలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—కంట్రోలురేటు బియ్యం ఎంతో శుభ్రంగా పాలిష్ చేసి ఇవ్వడంవల్ల 84 నయ్యావైసలకు అమృతవరిని వస్తోందని అన్నారు, ఎంత పాలిష్ చేసారో, ఎంత తవుడు, చిట్టు ఉన్నదో, రాళ్లు ఉన్నాయో లేదో పరిశీ

లించడానికి రసీదుతోసహా బియ్యం శాంపిలును మీద్వారా మంత్రిగారికి ముట్టచెబుతున్నాను. ఎటువంటి బియ్యం ఇస్తున్నారో చూడండి. 45 నయాపైసలకు ఇవ్వాలని బియ్యం లేవని చెప్పి 65 నయాపైసలకు వీటిని ఇస్తున్నారు. Wheat quota ఇవ్వడానికి refuse చేసి, 11 కిలోలు ఈ బియ్యమే ఇస్తున్నారు. ఈ బియ్యానికే 65 నయాపైసలు పెట్టారా అనేది మంత్రిగారు పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను. మరొక విషయం-20 వేల బస్తాలు పాతరెట్ల ఏకారం procure చేయడానికి నిర్ణయించామని చెప్పారు, 10 వేలు కష్టపడి తీసుకున్నామని అన్నారు మొదటి levy వేసినపుడు 20 వేల బస్తాలు procure చేయాలని అనుకున్నారు. ఏ రేటుకు procure చేశారు? ఆ రేటుకు తీసుకోలేదు. తరువాత insist చేశాము అన్నారు. 10 వేలు గొప్పగా తెచ్చాము అంటున్నారు. 20 వేలు ఇవ్వవలసి ఉండగా 10 వేలు ఎందుకు తీసుకున్నారని అడుగుతున్నాను. ఈ బియ్యం మీకు అందిస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—పైదరాజాదుకు బియ్యం కొనవలసిందని ఆర్డరు ఇచ్చినపుడు ఆటవైపు మిల్లిర్ల వద్దకు వెళ్లి 65 రూపాయలు మాత్రమే ఇచ్చి రు. 65 లకు రసీదులు పుచ్చుకున్నవైనం తెలిసినది కదా-ఆ extraగా వసూలు చేసే డబ్బు ఎంత? అది ఏమి అయినది?

శ్రీ డి. కె. ఆర్. శర్మ:—బియ్యం గురించి కరింగర్ జిల్లా కలెక్టరు ఒక సర్క్యులరు పంచాయతీ సమితులన్నింటికి పంపించినారు. బియ్యంలో మన్ను, బెడ్డలు 50%కి మించి నట్లయితే అమ్మకూడదు, లోపల ఉంటే అమ్మవచ్చునని, దాని గురించి కూడా పరిశీలించండి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—మన రాష్ట్ర bordersలో movement of rice గురించి regulation చేసి check posts బలమై నటువంటివి పెట్టి ఆ రకంగా regulate చేయడానికి బదులు మిగులు జిల్లాలనుంచి తరుగు జిల్లాలకు district to district restriction తొలగించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—ప్రభుత్వం minimum price, maximum price నిర్ణయించామని చెబుతున్నారు. జనవరి ఫస్టునుంచి కొంటామని చెప్పారు. జనవరి ఫస్టుకి అమ్మకం అయిపోతుంది, దానిని డిసెంబరు నుంచి యిప్పటినుంచి కొనడానికి మార్కెట్లోకి వచ్చి కొంటారు. చాలా జిల్లాలలో minimum priceకి కొనడం లేదని రిపోర్టులు వస్తున్నాయి పట్టణాలలో 65 పైసలకు అమ్మాలని నిర్ణయించారు. మొత్తం నల్లబెడ్డలు కలిపి 65 చొప్పున అమ్ముతున్న విషయం సరియైనదా? ఈ రెండింటికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ వంకా నత్యనారాయణ:—మా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో మిల్లిర్లను అక్కడున్న వ్యాపారస్థులను, రైతులను అడిగి తెలుసు కున్నాను రెక్కల

విషయం. దర నిర్ణయించడంలో మిల్లర్లకు అనుకూలంగా మార్జిను ఎక్కువ
యిచ్చారు. ఆరు రూపాయలు మెదలుకొని 10 రూపాయల వరకు మార్జిను
ఉందని చెప్పాము. అది కాదని బస్తాకు ఒక రూపాయి లాభం వచ్చేట్లు
చెప్పారు. 75% వరకు దిగుబడి వస్తుందని మాకు తెలిసింది. మేము 70% వేసు
కుంటే బస్తాకు 8 రూపాయలు మార్జిను ఉంటుంది. 75% అయితే బస్తాకు 11
రూపాయలు మార్జిను ఉంటుంది. ధరలు పెరిగి పోవడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన
రేట్లు కారణభూతం అవుతుందని గుర్తిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—దానికి మట్టుకు సన్న సమాధానం చెబుతూ
వారు చెప్పారు, trial వేయద్దాం, మీరుకూడా కావచ్చునని. 75 షర్ షెంట్
దిగుబడి వచ్చేట్లు వారి తరపున ఎవరైనా ఇన్ని లక్షల టన్నులు స్త్రయి చేస్తా
మని అంటే తీసుకొనడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాం.

శ్రీ వంకా నత్యనారాయణ:—వారు offer యిచ్చిన ప్రకారం మా ప్రతిమ
గోదావరి జిల్లాలో ఎంత excessగా ఉందో అంత యిస్తాము.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—చాలా సంతోషం. This is not a challenge
or counter challenge. A very encouraging thing. Come on
Give me a list of millers or the others. Come on. I will
accept it tomorrow.

శ్రీ వంకా నత్యనారాయణ:—మేము లిస్టు యిస్తాము. మంత్రిగారు వచ్చి
నప్పుడు వారితో మాట్లాడతాము. మిల్లర్లు కూడా నచ్చారు. ఇంకో అభిప్రాయం
మంత్రిగారు చెప్పాలి. కొన్నిచోట్ల మన ప్రభుత్వం యిచ్చిన రేటు కంటే తక్కు-
వకు కొంటున్నారు, దూరాన ఉన్న ప్రాంతాలలో. డెల్టా పరియోజనకు, భీమవరం
నరసాపురం తాలూకాలలో ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రేటుకంటే క్వింటాలుకు 3-4
రూపాయలు అదనంగా కొంటున్నారు. ప్రభుత్వం యిచ్చిన మార్జినులో చాల
లాభం ఉందన్నమాట. వారు ఎక్కువకీ కొని నిలవ బెడుతున్నారు. ప్రభుత్వం
వ్యాపారంలోకి వచ్చి కొనడం లేదు కొనకుండా మిల్లర్లు ద్వారా procure
చేయబోతున్నారు. ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయే ప్రమాదం ఉంది. మా
ప్రాంతంలో యిప్పుడు ధాన్యం కొనేసి బస్తా 40 రూపాయల వరకు ధర పెరిగే
ప్రమాదం ఉంది. మార్జిను కంటే ధర ఎక్కువకీ కొంటున్నారా లేదా పరిశీలన
చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—There are number of questions. If
I allow you, you know, that the Public Works Minister has
yet to speak, Mr. Nagi Reddy and the Chief Minister and

Mr. Kakani Venkataratnam — The Chief Minister has to conclude. If you feel that there is something more, you can sit together and discuss the matter for half an hour or one hour.

Sri T. Nagi Reddy:—This is not a matter to sit, Sir.

Mr. Deputy Speaker:—I am not in the Business Committee. You can just discuss this if you like if there is something more, for half an hour or one hour on the subject of Agricultural Minister. If I allow one and all, there will be no time left. I would like to have no questions now. Now you reply (Sri Balarami Reddy). There are number of persons who would like to have important questions. I will allow only Vavilala.

Some Member:—Why discrimination?

Mr. Deputy Speaker:—I will allow only Vavilala.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణమూర్తి:—నత్తెన పల్లిలో బియ్యం గవర్నమెంటు లెక్క ప్రకారం బంగారు తీగలు అనే పేరుతో తినడానికి నీలులేకుండా నగము మట్టితో కిరి నయాపైసలకు అమ్ముతున్నారు. ఇదేమని అడిగితే ఇదే ధర అని తహశీల్దారు చెప్పారు. ప్రాదరాబాదు సిటీలో నీవిలు సప్లయి అఫీసరు సప్లయి పవర్ను జాయంటు కలెక్టరు దగ్గరనుంచి ఎందుకు తీసిపారేశారని అడిగాను, జవాబు రాలేదు. వారికి black market చేసుకునే అవకాశం మదరాసులో ఉంటే యిక్కడికి ఎందుకు వస్తారన్నారు. బహుశా మదరాసు వెళుతున్నారేమో అన్నారు. ఆ సంగతి నాకు తెలియదు, మదరాసుకి వెళ్లనీయండి, నాకు అభ్యంతరంలేదు,

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి:—గౌరవ సభ్యులు కొన్ని points raise చేసినారు. కాని వెద్దలు విశ్వనథంగారు raise చేసినది ఎవరు చెప్పారోగాని చాలా అన్యాయం, సత్యదూరం అని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. రికి రూపాయలు తీసుకుని రికి రూపాయలకు బిల్లు యిచ్చామంటే ఎట్లా సాధ్యమవుతుందని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—అన్నింటికి యిచ్చారని చెప్పలేదు. కొంత వరకు జరిగింది. Enquiry చేస్తామంటే నాకు చెప్పినవారి పేర్లు తరువాత చెబుతాను. ఒక అఫీసరు కూడా చెప్పారు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అఫీసరు పేరుకూడా అట్లా ఉంటే చర్య తీసుకుంటాను. దానిలో భయంలేదు. జరిగింది ఏమంటే విజయవాడలో ధరలు గిx చేసినప్పుడు ప్రైడరాబాదులో 75 నయాపైసలకు అమ్మాలి కాబట్టి వెస్టు గోదావరి మిల్లర్స్కు, ఈస్టు గోదావరి మిల్లర్స్కు ఒక appeal చేసినాము. ప్రైడరాబాదు తీసుకుపోయే సదుకు మాత్రం రీ వేలటన్నులు కిలో రీ రూ॥ల చొప్పున వేయాలని మిగతాదికి రీ 64 రూ॥లకు అమ్మండి అని అడిగితే ఒప్పుకున్నారు. వారు ఒప్పుకున్న తర్వాత హోల్ సేల్ రేటు ప్రకటించాము. ప్రైడరాబాదుకి వచ్చిన సరుకంతా రీ రూపాయలకు బిల్లు వ్రాయించాము. గవర్నమెంట్ డబ్బు జిల్లా కలెక్టరు దగ్గర ఉంది. ఆ విధముగా రీ యిచ్చిన లెక్కల ప్రకారమే కలెక్టరు యిచ్చి బిల్లు పంపించారు. ఆ తరువాత exhaust అయిపోయిన తరువాత రీ రూపాయలతో కొన్నాం. రీ రూపాయలతో బిల్లు యిచ్చినారు. అందువల్ల పొరపాటు అవడానికి వీలులేదు. రీ రూపాయలు వారు సూకు డబ్బుయిస్తే ఖరీదు చేస్తే హెచ్చు పుచ్చుకొని తక్కువకు బిల్లు చేసి హెచ్చు డబ్బు పుచ్చుకున్నారనడానికి వీలుంది గాని కలెక్టరు ప్రజారీసుంచి తెుడాచేసి రీ రూపాయలతో బిల్లు పంపించినారు. ఆ ప్రకారం సివిలు సప్లయ డిపార్టుమెంటు లెక్కచేసినప్పుడు ఏ మాత్రం పొరపాటు ఉండడానికి వీలులేదని మనవి చేస్తున్నాను. విశ్వనాథం గారి దగ్గర ఇంకా ఏమయినా information ఉంటే స్వయంగా చెప్పవచ్చును. Enquiry చేస్తామని వారికి హామీ కూడా యిస్తున్నాను. పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు గారు చెప్పారు, బియ్యం quality బాగు లేదని. అక్కడక్కడ వ్యాపారస్థులు చేసేది నిజమే, ఒప్పుకుంటున్నాము. ఎప్పుడైతే కంట్రోలు వచ్చినదో ఆ ధరలకు మాత్రం అమ్మతమన్నారు. అక్కడక్కడ రహస్యముగా పాలిష్ తక్కువచేసి అమ్మేటటువంటిది కూడా వాస్తవమే. కేసులు పెడుతున్నాం. వ్యాపారస్థులు చేస్తున్నారు. ఇది ఒక race అయిపోయింది. చట్టం పెడితే దానిని ఉల్లంఘించడానికి ఇంకా ఏదో చేస్తున్నారు. వారి పైన కేసులు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అక్కడక్కడ complaints వచ్చినాయి. పాలిష్ తక్కువ చేసినందువల్ల అదనంగా రెండు రూపాయలు లాభం దొరుకుతుంది అందువల్ల చేస్తున్నారు, అటువంటి వారిపైన కేసులు పెట్టడానికి తగిన ప్రయత్నం చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

Margin of profit గురించి సత్యనారాయణగారు చెప్పినదానికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానము చెప్పారు, నేను అక్కడకు పోయాను. వారు వచ్చారు. ధరలను ఏర్పాటుచేసినపుడు అక్కడ పెద్దసమావేశము ఏర్పాటుచేశాము కలెక్టరు ఆఫీసులో. రీ, రీ ఇవన్నీ వారి సమక్షములోనే జరిగినవి. వారి తాలూకు మనుష్యులు ఇంకా తక్కువచేసే అభిప్రాయము వుంటే. ఆ వేళ ఎందుకు చెప్పి వుండకూడదు. రహస్యముగా చేయలేదే! ఆ జిల్లాలోవున్న మిల్లర్స్

అందరూ సహజేతమైనారు. ఎవరైనా తక్కువ ఇచ్చేటట్లు వుంటే ఆ రోజున చెప్పి వుండవచ్చు. ఏదో ఆర్థ్యమెంటు కోసము చెప్పడం న్యాయంకాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు వానికి హామీ ఇచ్చివున్నారు. 75 పైసలకు ఇచ్చేటట్లుగా వుంటే ఆ జిల్లా మోనాలి అంతా వారికే ఇస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. దానిలో మూలము మారేదిలేదని గట్టిగా చెప్పదలచుకొన్నాను. అధ్యక్షా, మేము ఏదో కలెక్టరునుంచి అధికారాలు లాగివేశామని, ఉత్తర్వు ఇచ్చాము అని వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు. ఆ ఉత్తర్వు చూపెడితే బాగుంటుంది. అధ్యక్షా, కలెక్టరుకు సహాయము చేయడానికి జాయింటు కలెక్టరును ఇస్తారు. ఆయనపోయి 2, 3 నెలలు జాయిన్ అది. ఆయనకు రెవెన్యూవర్క్ suffer అవుతుంది కాబట్టి, civil supplies work ఎక్కువగా చేసుకొనేదానికి వీలు వుంటుంది అని, ఆయనకు relief వుంటుందని, ఒక జాయింటు కలెక్టరును ఇచ్చారు. జాయింటు కలెక్టరును ఏ విధముగా కావాలంటే అలా ఆయన ఉపయోగించుకోవచ్చు. కలెక్టరుకు ఆ స్వేచ్ఛవుంది కలెక్టరుకు civil supplies work తీసివేసివుంటే అదితప్పే. ఆ ఉత్తర్వును బయటపెట్టించమని అడుగుతున్నాను. Maximum, minimum prices గురించి చెప్పారు కొన్ని జిల్లాలలో గవర్నమెంటు fix చేసిన రేటుకంటె 2/-లు జాస్తి వుంది అంటున్నారు. కొన్ని జిల్లాలలో మేము fix చేసినధరకంటె తగ్గిపోయిందని అంటున్నారు. ఒకేజిల్లాలో ఎక్కువగాను తక్కువగాను వుండడము అసంభవము ఏమైనప్పటికీ మరల హామీ ఇస్తున్నాను. ఎక్కడైనా సరే గవర్నమెంటు fix చేసిన ధరకంటె తగ్గినపుడు, ప్రభుత్వ రృప్తికి తెస్తే కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలద్వారాగాని ఇతరత్రాగాని గవర్నమెంటు కొనేదానికి ప్రయత్నము చేస్తుంది. ఆ ప్రకారముగా తగ్గినపుడు information ఇవ్వమని అన్నాము. 20 రోజులలో కార్పొరేషన్ వస్తున్నది. ఇక్కడ కొన్ని ధాత్యము వారికి స్వాధీనము చేసేదానికి వీలుంటుంది. దానివల్ల రైతులు భయపడకవిసరం లేదు. రైతులదగ్గరనుంచి పాత ప్రొక్యూర్ మెంటు స్కిముక్రింద levy balance పూర్తిగా వసూలు చేయలేదని వెంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పారు అది కూడ చెప్పాను మాకు రావలసిన levy కి prosecution తో cover చేశాము. దానిలో 10, 12 వేలు వసూలయినది. వసూలు కానివారిపైన ఆ prosecutions అట్లాగే వున్నవి. ఎవరినో వదిలివేశామని అనుకొనడం పొరపాటు. అధ్యక్షా, వారు raise చేసిన points అన్నింటికీ సమాధానము చెప్పి వుంటాను. శలవుతీసుకొంటున్నాను.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— District to district movement గురించి గోవిందరావుగారు చెప్పిన పాయింటు.

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి :—అది పాలసీ విషయం. ఏమైనావుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతారు.

شری سلطان صلاح الدین اولیسی (پتھرگٹی) مسٹر اسپیکر سر۔ آج ایوان میں جو تحریک عدم اعتماد پیش کی گئی ہے میں اسکی پوری پوری تائید کرتا ہوں اور خاص طور پر غذائی صورت حال کے اوپر جو خاص شہر حیدر آباد میں جس بری طریقہ سے یہاں کے شہریوں کی درگت بنائی گئی ہے اور اسکے بعد یہ کہنا کہ ایوزیشن جماعتیں حکومت سے تعاون نہیں کر رہی ہیں بالکل غلط ہے۔ ایوزیشن جتنی جماعتیں ہیں حکومت سے انھوں نے تعاون کیا ہے اور پیشکش کی لیکن جس طرح کانگریس کی ہمیشہ سے عادت رہی ہے کہ ہر مسئلہ کو اپنی پارٹی کا مسئلہ بناتے ہیں اور اسکے بعد یہ کہنا جاتا ہے کہ ایوزیشن جماعتوں نے تائید نہیں کی ہے۔ دیکھا جائے تو معلوم ہوگا کہ جب کبھی آپ کی طرف سے مینگ بلائی گئی اس تعلق سے ایوزیشن نے حکومت سے تعاون کرنے کے لئے آمادگی ظاہر کی۔ لیکن حکومت نے ایسا طریقہ کار اختیار کیا۔ سو روپیہ آمدنی والوں کو جب کارڈ کی تقسیم کا سلسلہ شروع ہوا تو ایک ایک کو نسلر اور ام۔ ایل۔ اے نے تعاون کیا لیکن مجھے انتہائی افسوس کے ساتھ کہنا پڑتا ہے کہ صرف اہلکاروں کو دیا گیا اور کہا گیا کہ آپ اس کام کی دودن کے اندر تکمیل کریں۔ کس طرح سے دودن میں کام تکمیل کیا جاسکتا ہے۔ مینوئل کو نسلر ایک ایٹشن کیلئے ایک گھر پر جاتا ہے تو آٹھ دن لگتے ہیں۔ دودن کے اندر پورے حلقے کے عوام کے کارڈس تقسیم کرنے کیلئے اور کتنی آمدنی والے ہیں اسکے لئے جو طریقہ کار اختیار کیا گیا یہ نہایت غلط طریقہ کار ہے۔

فیر پرائیمر شاپس ان دوکانوں کو الاٹ کیا گیا۔ میں تفصیل سے کہوں گا اگر یہ غلط ہے تو اس کا جواب دیں۔ پتلی باؤلی کے منڈل کانگریس کے صدر کو ایک دکان۔ انکے بیٹے کو ایک دکان اور انکے سارے کو ایک دکان دی گئی ہے۔ اس طرح تین تین دکانا دیئے گئے ہیں۔ میں ماننا ہوں کہ مسٹر صاحب گنگا کی طرح پاک پو تر ہونگے۔ مجھے اس سے اعتراض نہیں ہے لیکن ان حقائق کی روشنی میں آپ کیا جواب دیں گے۔ ایک حجام کو جسکی لاٹ بازار میں دکان ہے اسکو الاٹ کی گئی ہے۔ سابق کلکٹر صاحب جس پان والے

کے پاس سے پان کھاتے تھے انکو ایک دکان دی گئی ہے۔ کیا وہ چاول کا کاروبار کرتا تھا۔ کیا وہ اناج کی ٹھوک تجارت کرتا تھا۔ آخر فیروز پرائیمری دکانات کی تقسیم ہوئی ایسے لوگوں کو دیا گیا۔ کانگریس پارٹی اپنے بیروزگار ورکرز کو روزگار فراہم کرنے۔ اگر غلط ہے تو ایوان میں اسکی تردید کریں۔ کلکٹر صاحب کو پان پسند آ رہا ہے۔ کسی زمانے میں بادشاہ گانے والوں ناچنے والوں کی ہمت افزائی کرتے تھے تو آج ہماری کانگریس حکومت اچھے پان بنانے والوں اور اچھی حجامت بنانے والوں کی تک ہمت افزائی کرتی ہے۔ یہ بھی ایک بڑی اچھی بات ہے۔ جب جمہوریت میں ایسی بھی کمزوری ہے جب ایسے لوگ برسرِ اقتدار آتے ہیں تو ایسے مسائل پیش ہو جاتے ہیں۔ عوام نے پرامن جدوجہد کا آغاز کیا۔ غذائی کمیٹی بنائی۔ حیدر آباد بند کے قلعے سے۔ تو پورے لیڈروں کو گرفتار کیا گیا اور نئے پل کے پاس ناکے کے پاس ہتے عوام پر لاٹھی چارج کی گئی ہے۔ اتنی بری طرح لاٹھی چارج کی گئی کہ نئے پل کے نیچے لوگ گرے اور ان کی ٹانگڑیاں ٹوٹ کر گرے۔ اس طرح لاٹھی چارج کیا گیا۔ اگر آپ کو روکنا تھا تو بتائیے کس طرح۔ اسکو بھی کہا جاتا ہے کہ تعاون نہیں کرنا چاہتی ہے۔ سیاسی مسئلہ اٹھا کر کھڑا کرنا چاہتے ہیں۔ میں دعویٰ سے کہوں گا کہ اس سٹی کے ام۔ ایل۔ اے بعض ایسے ہیں بیچارے جن کو چاول نہیں مل رہے ہیں۔ چیف منسٹر صاحب کہتے ہیں کہ یہاں کے عوام صرف چاول استعمال کرتے ہیں۔ یہاں چاول گیموں اور جوار کا بھی استعمال کیا جاتا ہے لیکن افسوس کہ عوام تو عوام بعض ام۔ ایل۔ ایز کو بھی چاول نہیں ملا۔ لوگوں کو دو سروں کے پاس سے لیکر کھانا پڑا ہے۔ اسکے بعد اندازہ ہو گا کہ وہ کس طرح تعاون نہیں کر رہے ہیں اور کس طرح عوام پر لاٹھی چارج کی گئی۔ پولیس حکومت کی فرزند بنی ہوئی ہے اور لاڈلے بیٹوں کو پالتی ہے کہ بھارت بند کیلئے پوسٹر لگاے جارہے ہیں تو کانگریسی ورکرز اور ان کے ساتھ تین تین جوان ہیں کہ وہ پوسٹر مل کو پھاڑتے جارہے ہیں۔ لاؤ ڈا اسپیکر کے ذریعہ اعلان کیا جا رہا ہے کہ تم دکانیں کھولو۔ اس کے

بعد دعویٰ ہو رہا ہے جمہوریت کا کہ ہر چیز کی آزادی ہے اور جب لاٹھی چارج اور
گولی چلائی جاتی ہے اسکے بعد یہ کہتا جاتا ہے چیف منسٹر صاحب کہ آپ کی وجہ سے
عوام مرتے ہیں۔ مرتے تو آپ کی وجہ سے ہیں۔ دکانوں کی حفاظت.....

శ్రీ కె. నీతయ్య గుప్త :—అధ్యక్ష, కాంగ్రెసు వర్కరు వెంబడిపుండి
అవన్నీ గోడలనుంచి చింపేశారని చెబుతున్నాడు. అది చాల సత్యమూర మైన విష
యము అతడు ఋజువుపరచాలి లేకపోతే అపాలజీ ఇవ్వాలి.

شری سلطان صلاح الدین اولیٰ - ضرور۔ میرے پاس کافی مواد موجود
ہے اور میرے پاس الفاظ کا کافی ذخیرہ ہے۔ معزز رکن میری آتش نوائی کا مقابلہ نہ
کر سکیں گے۔ میں سنڈیکیٹ کی طرف نہیں جا رہا ہوں ابھی اسکی طرف آؤنگا اسوقت
آپ ضرور فرمائیے۔ ابھی میں اسپر نہیں آیا ہوں کہ کانگریس نے کارپوریشن میں ایک
سنڈیکیٹ بنا کر عوام کو پریشان کیا تھا اور یہاں پر ایک سنڈیکیٹ بنا کر پریشان
کر رہے ہیں۔ کیا بات ہے سنڈیکیٹ میں کتنے ارکان ہیں اسمیں تمام کے تمام ارکان
کانگریس کے ہیں اور اسکے بعد یہ کہتا جاتا ہے کہ ہم سبوا کر رہے ہیں۔ اپنے لوگوں
کی سبوا کیجاتی ہے اگر اسکے بعد برا معلوم ہوتا ہے تو میری تلخ نوائی یقیناً بُری معلوم
ہوگی لیکن انکو جانا چاہئے کہ جسوقت عوام کا اگر تھا تو آپ ایک جلوس نکالکر بتاتے
کہ واقعی عوام آپ کے ساتھ ہیں تو اسوقت آپ کو معلوم ہوتا یہ نہیں کیا گیا بلکہ ان
کے ساتھ اتنی تکلیفیں ہیں کہ آج رکشا والے آٹھ دن کا غلہ کس طرح لے سکتے ہیں۔
آپ انکو تکلیف میں مبتلا کرنا چاہتے ہیں اور اسکا کوئی حل نہیں کہا جاتا ہے تعاون
کیجئے۔ کہا جاتا ہے کہ رشوت خوری نہیں ہونے دیتے۔... (گھنٹی بجائی گئی) میں دو
منٹ چاہوں گا۔ لیکن میں آپکو بتاؤنگا کلکٹر آفس میں جب پورے کونسلورس اور

ام۔ ایل ایئر کیلے سینڈنگ بلائی گئی تو میں پہلا شخص تھا میں نے دعویٰ سے کہا کہ جن لوگوں کو آپ نے شکر کا پرست دیا ہے وہ ان الیکٹرک پول پر نمبر لیکر لئے ہیں۔ نمبر یا خانوں پر چڑھکر نمبر بتا کر لئے ہیں۔ منسٹر صاحب بھی موجود تھے انہوں نے کہا کہ چار بجے تک میں آپکو لسٹ دیتا ہوں لیکن چار بجے چار دن کے بعد ملا ایک مہینے کے بعد ملا لیکن آج تک وہ لسٹ نہیں دی گئی۔ میں آپ پر الزام نہیں لگاتا۔ آپ گنگا کی طرح پاک پوتر ہیں لیکن ان حقائق کی روشنی میں اگر آپ پاک پوتر ہیں تو میں یہہ کہوں گا کہ پھر تو معلوم ہوا کہ آپ میں اتنی اہلیت نہیں ہے۔ بہتر ہے کہ آپ استعفیٰ دیدیں۔ اسکے بعد جو پریشانی آج عوام کو ہو رہی ہے وہ وقتی طور پر ختم ہو جائے۔۔۔۔۔ (گھنٹی بجائی گئی) میں ایک منٹ کی درخواست کروں گا اور یہہ بتاؤں گا کہ کس طرح یہہ لوگ مسائل کو کھڑا کرتے ہیں۔ غذائی کمیٹی کا جب انجیکشن چل رہا تھا مسٹر اسپیکر میں آپ کے سامنے رکھوں گا کہ اس وقت جو ہے یہی کانگریسی ارکان تھے جو آپس میں فرقہ دارانہ منافرت پھیلانے کی کوشش کی گئی۔ ملا علی میں ایک چھلّا تھا غوث پاک کا اسکو توڑا گیا اور کانگریس کو تسلسلہ سامنے رکھکر توڑے اور اس وقت ضبط سے کام لئے چاہتے تھے کہ عوام میں بھڑک اٹالی جائے اور اس طرح سے مسئلے کو خراب کیا جائے لیکن نہ تو ہوم منسٹر نے اس کے خلاف کوئی کارروائی کی نہ تو پولیس کمشنر نے اسکے خلاف کوئی کارروائی کی سب خاموش تماشا ہی دیکھتے رہے کیونکہ انکے سامنے مسئلہ تھا۔

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— వారు ఏమి చెప్పాకో సమ్మతి చెప్పించండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— లాభం లేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— ఎవరికి లాభం లేదు ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— House కు లాభం లేదు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— అధ్యక్షా, వి.డబ్ల్యు.డి. గురించి గౌరవసభ్యులు చాలామంది మాట్లాడారు. ముఖ్యంగా లీడర్ ఆఫ్ అప్రోజెక్షన్ చాలా విషయాలు మాట్లాడారు. వారు మాట్లాడిన విషయాలలో మూడు అంశాలు ముఖ్యమైనవి. ఆ మూడు అంశాలలో మొదటిది మైనర్ ఇక్రిగేషన్ గురించి,

నెల్లూరులో నేను ఏదో స్క్రిమును, వెదవ స్క్రిములు. పనికిరాని స్క్రిములన్నీ కూడా శాంక్షన్ చేశానని, కృష్ణా జిల్లాలో అప్పోజిషన్ లీడర్ గారు చెప్పిన స్క్రిములు శాంక్షన్ చేయలేదని, అనంతపురం జిల్లాలో ఒక స్క్రిము 16 లక్షలది వుందని, అది శాంక్షన్ ఆయి, 6 లక్షలు కేటాయించి ఆర్డర్ వెళ్ళాక నేను ఆపి వేశానని చెప్పారు. ఇది మైనర్ ఇన్వెస్టిగేషన్ కు సంబంధించి. రెండవ అంశం నేను ఫేవరిజిమ్ చూపించానని. ఎప్పాయింట్ మెంట్స్ విషయంలో ఫేవరిజిమ్ చూపించానని పర్యవస్థ ఎన్వెస్టిగేషన్ ఒకటి చేశారు. మూడవ అంశం వాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు గురించి. ఈ మూడింటికి సమాధానం చెప్పటానికి ప్రయత్నిస్తాను.

మొదటిది, వెల్లేటివంక స్క్రిము అనంతపురం జిల్లాలో వుంది. దానికి 16 లక్షలు శాంక్షన్ అయింది. 6 లక్షలు కేటాయించారు. దానికి ఆర్డరు వేసి ఈ మంత్రిగారు ఆపివేశారు అని ఆరోపించారు. దాని రియల్ షాక్ట్స్ పమిటని విచారించాను. అది 7 లక్షల 70 వేల రూపాయల స్క్రిము. దాని రెమ్యునరేషన్ 1.5 వుంది. It is under investigation by the Superintending Engineer. అది 16 లక్షలది కాదు, 6 లక్షలు బడ్జెట్ ప్రావిజనూ లేదు. అది ఇంకా ప్రైవేట్ గా బోర్డు నుండి రాలేదు. గవర్నమెంటుకు బోర్డునుండి రిపోర్టు రాలేదు. ఇంత వరకు నాకు వచ్చిన స్క్రిములలో మైనర్ ఇన్వెస్టిగేషన్ కు సంబంధించి నేను ఏ ఒక్క స్క్రిము కూడా రివ్యూజ్ చేయలేదు, కళ్ళు మూసుకోని, ఏ స్క్రిము అనికూడా చూడకుండా శాంక్షన్ చేశాను. మైనర్ ఇన్వెస్టిగేషన్ కు సంబంధించి బాక్ వర్డ్ పరియాన్ కు ఇవ్వాలనుకొన్నాము, అప్పోజిషన్ లీడర్ గారు 16 లక్షల రూపాయలనటం, దానిలో 6 లక్షల రూపాయలు శాంక్షన్ చేశామనటం, నేనేదో అపానని చెప్పటం నిజం కాదు, సత్యదూరం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక రాళ్ళవాగు అనే ప్రాజెక్టు కట్టాడు, అది వెధవ ప్రాజెక్టు, ఎక్కడవుందో తెలియదు అని చెప్పారు. ఎక్కడ వున్నదో తెలియకుండా, విచారించకుండా, రెస్పాన్సిబుల్ మెంబర్, లీడర్ ఆఫ్ ది అప్పోజిషన్ గా వుండేవారు మాట్లాడితే ఎలా? కందుకూరు తాలూకాలో రాళ్ళవాగు ప్రాజెక్టు వుంది. ఇంతకు ముందు కట్టారు. రైట్ సైడ్ కెనాల్ ఇచ్చారు. దానిక్రింద ఆయకట్టు కూడా డెవలప్ అయింది. అది కట్టేటప్పుడే లెప్టినెడ్ కు కూడా తూము పెట్టారు. ఇన్వెస్టిగేషన్ వుండి, ఎక్కువ వాటర్ వుంటే లెప్టినెడ్ ఇద్దామనుకొన్నాము. దానికి ఇప్పుడు 70 వేల రూపాయలు శాంక్షన్ చేశారు. లెప్టినెడ్ కెనాల్ కందుకూరు తాలూకా, బాక్ వర్డ్ పరియా, వర్షాల కురవని పరియా, అక్కడ శాంక్షన్ చేశాము. దాని రిటరన్ లిరి. అది వెధవ స్క్రిము, ఎక్కడ వున్నదో తెలియదు. డబ్బు వేస్ట్ చేస్తున్నాడు నెల్లూరు జిల్లాలో వేస్ట్ చేస్తున్నాడు అని చెప్పారు. ఇక్కడ సేవేమైనా పడం

ఉపయోగిస్తే అప్రోజిషన్ లీడర్ గారికి కాని, స్పీకర్ గారికి కాని కోపం వస్తుం
రేమో. ముత్రి నెల్లూరు జిల్లాకు చేసుకొంటున్నాడు, మిగిలిన జిల్లాలకు చేయ
టంలేదు అనే అభిప్రాయం ప్రజలలో కలుగచేయటానికి ప్రయత్నించారు కాని ఇం
కోటి కాదు. డొక్కలవాగు కనిగిరి తాలూకాలో—కనిగిరి తాలూకాలో కొంత
పోర్లన్, కొప్పుూరు తాలూకాలో కొంత పోర్లన్ అనుకోవాలి—కనిగిరి, పొదిలి,
దర్శి, ఉదయగిరి, రాపూరు ఇవన్నీ రాయలసీమ కంటే బాక్ వర్డ్ పరియాలు అని
మనసులో పెట్టుకొంటే డొక్కలవాగు అక్కడ ఒక స్కీమ్. అది ఇన్వెస్టిగేషన్
స్టేజీలో వుంది. బోర్డు దగ్గరకు వెళ్ళింది. 14 రిటర్న్ వస్తుంది. బోర్డు
ఇంకా రికమెండ్ చేయలేదు. ఇంకా ఇంతవరకూ నా దగ్గరకు రాలేదు. దాని
గురించి చెబుతూ అంతా అయిపోయింది, శాంక్షన్ చేశాడు, అది వెధవస్కీము—
వెధవ స్కీములన్న వన్నీ నేను చదువుతున్నాను, మంచి స్కీముల గురించి తరు
వాత చెబుతాను—అది వారు అన్నారు. ఇక, దండిగుంట ఛానల్. నాగార్జున
సాగర్ రెండవ ఫేజ్ లో వస్తుంది. కావలి కెనాల్ క్రింద వుంది కావలి కెనాల్
క్రింద 50 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు వుంది. కావలి తాలూకాలో ఎండాకాలంలో
త్రాగటానికి నీరు కూడా వుండదు. మైనర్ స్కీమ్స్ కాని, మీడియమ్ స్కీమ్స్
కాని, కావలి తాలూకాలో కాలువకాని, సెకండ్ ఫేజ్ అఫ్ నాగార్జునసాగర్
కాని ఇంతవరకూ ఏదీ ఫైనల్ స్టేజీలో లేదు. ఇప్పుడు ఎస్టిమేట్స్ వేస్తున్నారు.
మైనల్ ఎస్టిమేషన్స్ ఇంకా రాలేదు. అది ఎప్పుడు వస్తుందో, కావలి కెనాల్ క్రింద
ఏ ఏ ఎకరాలు వస్తాయో నాకు తెలియదు. అప్రోజిషన్ లీడరుగారు స్పీకింగ్
రిమార్క్స్ చేస్తే ప్రజలు నమ్ముతారనుకొంటే లాభంలేదు. సమాధానం చెప్ప
టానికి మేము వున్నాము. అప్రోజిషన్ లీడర్ గారు చెప్పారు వారి స్పీచ్ అంతా
వింటున్నారని, నిన్న అయ్యపు రెడ్డిగారు ఒక మాట చెప్పారు. పంతులుగారి భార్య
ఎవరినో లేవదీసుకు పోయిందని, అవతల ఆయన నా భార్య ఎప్పుడో చచ్చిపో
యిందని చెప్పుకోటానికి ఆయనకు మూడు సంవత్సరాలు పట్టేందట. అదేమాదిరి
ఇతరుల స్కీము ఏ స్టేజీలో వున్నదీ, ఏమీ జరుగుతున్నదీ, ఏమిటీ, అనేది అర్థం
చేసుకోకుండా లీడర్ ఆఫ్ అప్రోజిషన్ ఇట్లా మాట్లాడుతుంటే ఏమిఅనాలో నాకు
అర్థం కాకుండా వుంది. సంతోష పడాలా, దుఃఖ పడాలా, కోప పడాలా అర్థం
కావటంలేదు. ఈ రోజు నేను కోపం తెచ్చుకోదలచుకోలేదు. ఆయన కోపం తెచ్చు
కొన్నా నేను కోపం తెచ్చుకోదలచుకోలేదు ఆయన పాలో అర్గ్యుమెంట్స్ ను
నేను ప్రజలముందు పెట్టదలచుకొన్నాను. అందుకని నేను కోపం తెచ్చుకొంటే
లాభం లేదని కోపం తెప్పించుకోకుండా మనవిచేస్తున్నాను. ఆయన స్కీము ఒకటి
శాంక్షన్ చేయలేదన్నాడు.

అది రు. 12 లక్షల స్కీము. నా దగ్గరకు రానేరదు. అది సూపరింటెం
డింగ్ ఇంజనీరు స్టేజ్ లోనే పోతుంది. అది చాల beautiful scheme. చిన్న
schemes అన్నీ నెల్లూరు జిల్లాలో తీసుకొన్నాడు అని చెప్పిన ఆ beautiful స్కీము
కు ఖర్చు . 1,2 లక్షలు. దానిలో ఇరిగేషన్ 182 ఎకరాలు. అందులో 25
ఎకరాలు మాగాణి. దాని క్రింద మునిగి పోతుంది. ఈ 185 ఎకరాలలో 95 ఎక
రాలకు వాగుక్రింద ఇప్పుడే పారుదలఉంది. అదే కాకుండా S. N. O. 276 ఒక జరి
యల్ గ్రాండ్ దానిలో మునిగిపోయింది. అది కూడా కాకుండా ఆ ఊరికి
ఉన్న రిమంచినీటి కాపులలో ఒక బావి మునిగిపోతుంది. ఇది అంతా పోతే అం
దులో 74 ఎకరాలు వస్తవి. అటువంటి స్కీము beautiful scheme, అది
మంత్రిగారు చేయలేదు, ఈ మాదిరి ఒకవేళ కాశ్యాళికంగా ప్రజలను
మోసం చేయవచ్చును గాని మంత్రి partial గా చేస్తున్నాడని కొన్ని facts and
figures ముందు పెట్టినప్పుడు తప్పుకుండా ప్రజలు ఆర్థం చేసుకుంటారు. Minor
irrigationకు సంబంధించి నంతవరకు ఇప్పటివరకు నేను ఒకరికి చేయవచ్చును
ఒకరికి చేయకూడదు అని అనలేదు. ఇంతకు ముందు లీడర్ గా ఉన్న సుందరయ్య
గారికి తెలుసు. In Krishna District there was a regular fight between
the Congress and Communists ఒక చిన్న అనకట్ట కట్టుకోవాలని. చాల
మంది కాంగ్రెస్ వాళ్లు నన్ను ఒత్తిడిచేశారు, నేను మా Chief Engineerను సం
పాను. విచారించాను. I thought what Sri Sundarayya said was
correct and I upheld that thing. అందువల్ల, ఏదో communists చెప్పా
రని కాదు. ప్రజలు మా వాళ్లుకూడ ఉన్నారు అక్కడ. మేము విజంగా ప్రజలకు
సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామేకాని ఏదో ఈవాళ లీడర్ గారు
ఒకటి చెప్పారు. ఆ scheme ఎటువంటి స్కీము అయినా సరే చేయాలని అంటే
తప్పుకుండా చేయను, ఈవాళ్లు చేయను, రేపుచేయను అని గట్టిగామనవి చేస్తు
న్నాను. ఇక వానిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు నిన్న wonderfulగా చెప్పారు.
గూటాల pumping scheme ఈయన రి భాగాలుగా భాగించేశాడు. ఈయన
అల్లుడు గారికి భూమి వస్తుంది. అందువల్ల ఇది రి భాగాలుగా భాగించేశారని.
దీనికి జడ్జిలపనిలేదు. ప్రతిదానికి జడ్జిలను వేయమంటే, ఆ జడ్జిలను కనుక వేస్తే
మన ఆసెంబ్లీకి పనిలేదు, మేము ప్రభుత్వంలో పనిచేయవనిలేదు, మీరు ఊళ్లకు
వెళ్లి ఆసెంబ్లీని చూచుకో నక్కరలేదు. ప్రతివాడు ఏదో ఒకటి ఇస్తాడు జడ్జిని
పెట్టమంటూ. దీనిలో జడ్జి పనిలేదు. ఆ స్కీమ్ క్రింద నా అల్లుడికి ఒక సెంటు
ఉంటే నేను resign చేస్తా, లేకుంటే ఆయనను resign చేయమనండి. There
was a regular fight between the Congress and Communists. I

thought what Mr. Sundarayya said was correct and upheld the thing. There are records. ఉండేవిచెప్పండి లేనివిచెప్పవద్దు. చెబితే ప్రజలు నమ్మరు. ఏమిటి లాభం గూటాల Pumping Chemen ను ఎందుకు divide చేయవలసివచ్చినదంటే—అది medium irrigation scheme. Medium irrigation కు ఉబ్బలేదు. అందువల్ల 3 గా భాగించి minor irrigation క్రింద ఉబ్బు ఉన్నది కాబట్టి—minor irrigation గా చేద్దాము అని పుచ్చాని! పోతే టూవంటి వారి వల్ల పాపం వస్తుంది.

ఇక favouritism for appointments. మన opposition leader గారు చెప్పారు. ఆయన చెప్పినవి 3 పేర్లు 1. G. K. Reddy, 2. Gopala Krishna Reddy, 3. ఒక Contractor ఎవరో ఒక రెడ్డి. నా గార్డన్ సాగర్ పేరేం వచ్చినప్పుడు ఆ contractor సమాచారం చెబుతాను. ఈయనకు ఏమి అధికారం ఉంది? ఆయన timeలో ఒక G.O. pass చేశాడు, ఈయనకు అధికారం లేదు, మద్రాసులో చేయలేదు, ఇంకో గవర్నమెంటులో చేయలేదు, ఈయనకు అధికారం ఉన్నదా? అన్నారు. పాపం నేను చేసినది కాదని తెలియజేమో, 1958లో G.O. పుట్టింది. నా హయాములో కాదు. అందులో 9 మందిని absorb చేశారు. Absorb చేసి వారి service regularise చేశారు. అందులో 1 year తగ్గించి వాళ్ల services regularise చేసి వాళ్లకు seniority ఇవ్వమన్నారు. ఇది నేను చేసినది కాదు. ఈ గోపాలకృష్ణారెడ్డిగారి, ఈ G.K. Reddy గారి నా హయాములో ఇక్కడకు వచ్చిన వాళ్లు కాదు.

Mr. Speaker:—What he says is even in 1958 Congress Government is there.

Sri A. C. Subba Reddy:—He said in 1962 there is a G.O.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—You have changed the G.O.

Sri A. C. Subba Reddy:—What is it I have changed.

కొంత మంది P.W.D. నుండి Highways కు పోయి మళ్ళీ P.W.D.కి వచ్చినప్పుడు వారు, P.W.D.లో ఉన్నప్పుడు వాళ్లను seniors గా ఉండే వారి, కంటే seniors అయినారు. there was an appeal. On that I said that the original G. O. may be modified. మళ్ళీ P.W.D.కి వచ్చినప్పుడు, వాళ్లు ఇంతకుముందు Highways Department కు పోకముందు ఏ seniority ఉన్నదో ఆ seniorityలో పెట్ట మనడం తప్ప నేను ఇంకొకటి చేయలేదు. అది correct

అంటారా? కాదంటారా? 1962లో నేను G.O. issue చేశాను. That is a modification to the original G.O. వాళ్లు ఇంతకుముందు serve చేసినప్పుడు ఉండే వాళ్లకంటే వీళ్లు senior అయినారే అని appeal వస్తే ఆ appeal మీద I said that there should be a modification of the original G.O. అందువల్ల 1958 నాటి G.O.లో చేసిన mistake ను rectify చేశాను. ఆ G.O.లో ఉన్న దాని కంటే వేరే seniority నేను ఇవ్వలేదు, నారాయణ, ఆదినారాయణ, నరసింహా హెచ్.బి.వి.ఎస్. ప్రసాద్, గోపాలకృష్ణారెడ్డి, నమగ్, గోపాలరావు వీళ్లందరు ఒక్కరేకాదు. బోలేడు మంచి ఉన్నారు. I have sent to the G.A.D. I have sent it to every department and finally it was approved.

ఈ వాళ ఎవరినైనా promote చేయాలంటే: 3,4 సంవత్సరాల service ఉన్న Junior Engineer ను promote చేయవలసి వస్తుంది. We are having a dearth of Senior Assistant Engineers, అప్పుడప్పుడు particular subjectsకు కావలసిన వారు లేనప్పుడు మేము ఆ department వాళ్లను అడగడం వాళ్లు ఇవ్వడం వాళ్లను absorb చేయడం జరుగుతుంది. A.C. Subba Reddy వచ్చి ఇది చేయలేదు. అందులో ఇంకొకటి కూడా ఉంది. ఇక Promotions Promotions అంటే ఇంతకుముందు ఎలాఉందో నాకు తెలియదు కాని నేను వచ్చిన తరువాత ఒక కమిటీని వేశాను-Chief Engineers' Committee. వాళ్లు ప్రతిదీ examine చేయాలి. Each Chief Engineer must give their marks in a sealed cover and all those things come to the Chief Engineer (General). If all the 3 or 4 agree for a particular man I give. ఈ వాళ Junior Engineers గా ఉండేవాళ్లలో 1/3rd Assistant Engineers అవుతారు ఆ Assistant Engineers లో 1/3rd Executive Engineers అవుతారు. ఆ Executive Engineersలో 1/3rd Superintending Engineers అవుతారు, ఆ Superintending Engineersలో 1/3rd Chief Engineers అవుతారు. Some of the people have to retire as Junior Engineers in course of time, అందువల్ల ఇదివరలో seniority అని చెప్పి promotions ఇక రావు. they must show hard work. Promotions లేవు కాబట్టి వాళ్లు అంతా lazy అయిపోతారు అంటే కాదు. Excelling, young, honest and hard working వాళ్లు Junior Engineers గా ఉంటే, ఒకరు seniorగా ఉండి నేను నడవలేను నాకు promotion ఇవ్వకుంటే ఇక మీదరాదు. They Must work hard for their promotions. అందువల్ల నావెత్తిమీద పెట్టుకోలేదు. The Chief Engineers have to assess కొందరు department కు ఒకే departmental head. ఇక్కడ ఒక్కరుకాదు departmental heads. నాదగ్గర 5,6

మంది ఉన్నారు. They have to assess the integrity, honesty and intelligence. If all are unanimous, seniority is given. అంతకన్నా నేనుకూడా చెప్పాను నేను మంత్రికానప్పుడు. బహుళ: మా పార్టీలో రెండు గ్రూప్స్ ఉన్నప్పుడు, నేను opposition group కాబట్టి నేనుకూడా చెప్పాను సత్య నారాయణరాజు గారితో ఒక promotion గురించి చెబితే చాలా బాగా ఉన్నట్లే ఉంది. ఇది ఏదో అన్యాయం జరిగిందని చెప్పాను సత్యనారాయణ రాజుకు. చూస్తాను అన్నాడు పాపం. ఎందుకంటే ఏదో తగాదా లాడుతూ ఉండేటప్పుడు దగ్గరకు వెళ్లి ఏదో ఒక obligation అడిగితే తప్పకుండా చేస్తారు. అయినను పాపం అడగగానే చేస్తానన్నాడు. అయితే ఆయన దగ్గరకు పోలేదు. నా దగ్గరకు వచ్చింది కాగితం. I did not do it I refused to do it, because after seeing the other records, I was not able to do it. It is not on community basis that you get promotions. బహుళ ఇంతకు ముందు జరిగినదేమో అది ఇప్పుడు పోయిందని కోపమేమో opposition లీడర్ కు. ఇప్పుడు మట్టుకు communal basis మీద promotions ఇవ్వడంలేదు. అందువల్ల, ఇంకా ఒకటి చెప్పారు. రంగనాథస్వామి అయ్యంగార్ అన్నారు. ఆయన అయ్యంగారు కాదు, స్వామి వారి copy నాకు వచ్చింది. అందులో అట్లాగే వ్రాశారు. ఆయన qualification ఏమిటి, ఆయన ఎవరు, ఆయనకు ఎందుకు ఇవ్వాలి అని question వేశారు. ఆయనకు qualification ఉంది. ఆయన మన మాదిరి చానాకాలం graduate కాదు, University లో pass అయినారు, చానాకాలం graduates can become part 7 leaders and not engineers. Engineers must have qualifications. He has constructed our barrage He has constructed Thungabhadra Dam. He is constructing our Nagarjunasagar project, and he got an appointment for Kosi Barrage. అతనిని release చేయమని Central Government అడిగితే, our Government said "No, we want his services, we cannot release him" అని చెప్పింది. అటువంటివాడు ఆయన. అందువల్ల "ఏమిటయ్యా, ఆయన promotion ఏమిట" అంటూ ఆయనకు కోపము, ఏదో అన్యాయం చేసినట్లు ! వైస్ కుర్సొన్న వాళ్ళకు తెలిపాలని ఆవిధంగా మాట్లాడారు. మాకోసం కాదు మాట్లాడింది. It is only for the gallery people. It is not for the Assembly. Central Government ఆయనను మాకు ఇవ్వండి అంటే ఇవ్వడం లేదు. And I tell you that he is the best man even in the world with regard to the dam construction. There is another fellow by name Gopal Rao. He was here in the Municipal Water

Works Department. He was taken away to the P. W. D. Department. మన క్రిష్టా రెడ్డిగారు, his ranking was not given. He was not promoted and he was one of the best men not promoted and it is all with the recommendations of others and not myself. అది మటుకు మీరు గుర్తు పెట్టుకోండి. పాపము గోపాలకృష్ణయ్యకు కోపము వచ్చింది. నిన్న సాయంత్రం మాట్లాడమంటే, ప్రజలు కావాలి, ప్రజలు వుండాలి అన్నారు. ఇది మాట్లాడటానికేమో అనుకోన్నాను, తరువాత, క్రిష్టా రెడ్డి, son-in-law అని చెప్పాడు. అతనిని గురించి ఎవరినైనా అడగండి. అతను కృష్ణాజిల్లాలో పని చేశాడు, వాళ్ళను అడగండి, West Godavary లో పని చేశాడు, వాళ్ళను అడగండి, లేక పోతే వరంగల్ లో పని చేశాడు, వాళ్ళను అడగండి, Opposition leader ను అడగండి. simply because he is related to the Ministers he cannot be punished. He is one of the best engineers. తరువాత నేను జపాను పోయానని అన్నారు I have not gone at the expense of the Government. ఒక పెద్ద మనిషి తెజాగారు, who is helping our province by giving 200 Mega Watts set, అయ్యా మా steamer ఒకటి తయారైంది. అది మీరు తీసుకోవాలి. ఆ function ఒకటి వున్నది. మీరు వచ్చి తీసుకోండి ఇతర provinces లో మంత్రులు పోయి తీసుకుంటున్నారు. మొరార్జీదేశాయగారు కూడా ఒక దఫా వచ్చారు. Central Government Minister గారు కూడా వచ్చారు. అందువల్ల మన Chief Minister గారు చెబితే, Chief Minister గారు పొమ్మంటే పోయినాను. and that too, function ఆయన తరువాత, నా ఖర్చు నేను పెట్టుకొన్నాను. Enamel factory కొరకు Japan కు పోవలసిన అవసరంలేదు. నెల్లూరులో ఒకటి start చేస్తున్నారు. ఆయన ఈ విషయం చెప్పతూ ఒకమాదిరి ఒక sting ఒకటి add చేసినాడు. ఆ factory లో ఏడుమంది partners లో నా కొడుకు కూడా ఒక partner. అది ఆయన చెప్పకపోతే, నేను చెప్పతున్నాను. I have not seen the Enamel factory అని మట్టుకు చెబుతున్నాను. అది ఒక small scale industry. Enamel factory కి అక్కడ మంచి వచ్చేదేమీలేదు. దాంట్లో ఆయన one of the partners, not even the managing partner, ఆ Enamel factory కి Japan నుంచి వచ్చే machinery లేదు. ఒక technical advice లేదు, ఏమీలేదు ఇదంతా చెప్పడం అంటే, ఒక మనిషిని insult చేయడమో లేకపోతే ప్రజల ముందర ఒక లోపముగా చూడేటట్లు చేయడమో ముఖ్యంగా ఇదేగాని ఈ మెంబర్లకు ఇంకేమీ లేదు. I am prepared for any thing. నేను ఎప్పుడూ కూడా ఒక bias తో ఒక order చేయలేదు. అందువల్ల ఇవన్నీ కూడా గోపాలకృష్ణయ్యగారు నిన్న

చెప్పారు అంటే, ఆయన యొక్క shallowness ప్రజలు అర్థం చేసుకుంటారని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

(Sri Vavilala Gopalakrishnaiah rose to speak) I am not yielding Sir. తరువాత నాగార్జునసాగర్ గురించి మన opposition leader గారు చెప్పారు. ఏదో చిన్న tunnel ఉంది, అది పడిపోతుందని అన్నారు, tunnel త్రవ్వినప్పుడు, పడిపోతూ ఉంటుంది.

వీల్లరిమిర్రె వెంకటేశ్వర్లు:- కట్టిన తరువాత పడిపోయింది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:- కట్టిన తరువాత కాదు. మీరు పొరపాటు పడుతున్నారు. కట్టి దానిని line చేస్తారు. line చేసేముందు పడిపోవచ్చు. That is an ordinary thing. ఎప్పుడూ మీరు చూడలేదు అన్నమాట. ఏదో రాయి పడంగానే. ఏదో ignorance వల్లనో తెలియకనో తెలిసో నాగార్జునసాగర్ అంతా మునిగి పోతుందని చెప్పి ఉండవచ్చు నేమో తప్పు ఇంకొటి కాదు. అందులో left tunnel is a granite stone. Right tunnel is fissured stone. అదేమీ పడదు. I can give you the assurance, కనుక దానిని గురించి తెలిసో, తెలియకనో చెప్పిన దానిని బట్టి ప్రజలు అందోళన పడవద్దు అని మటుకు నేను చెబుతున్నాను. ఇక్కడ ఇంతకుముందు అది, left side quarry వనికీరాదని అన్నారు. ఇప్పుడు వచ్చి పనికి వస్తుందని అన్నారు. ఈ వెధవ రాయితో కడుతున్నారు. దానితో కట్టకుండా ఉంటేనే బాగుంటుంది, నిదానంగా కట్టుకొంటే బాగుంటుందని చెప్పారు. This is 11 miles (left side quarry). That is 11-1/2 miles (right side quarry, కాబట్టే ఇది nearer గా ఉంటుందని ఇక్కడ చేశారు తప్ప left side వెధవ quarry అక్కడ రాయి లేదని కాదు. అందులో ఈ quarry ని bigger experts (మనవాళ్ళే కాదు), కేంద్రం నుంచి పెద్ద వాళ్ళు కూడా వచ్చి చూచి test చేసి, ఇది బాగా ఉన్నది. ఇక్కడ త్రవ్వ వచ్చును అంటేనే ఒప్పుకొన్నాము. ఇంకొకటి చెప్పినారు, మన సిమెంటు ఉన్నది. ఇంతవరకు దానికి test లేదు, ఏమీ లేదు. ఇదంతా పోతుందేమోనని. అదిపోతే, క్రిస్టాజిల్లా అంతా పోతుంది. క్రిస్టాజిల్లా ఒక్కటే కాదు, గుంటూరు జిల్లా కూడా పోతుంది, అది గనుక గ్రహచారము చాలకపోతే. అందువల్ల చాలా జాగ్రత్తగా ఉన్నాము. అసిమెంటుమీద ఒకటి కాదు, రెండు tests జరిగినాయి. కనుక వారు without information చెప్పుతున్నారేమో నాకేమీ అర్థం కావడం లేదు. ఆలంపూరులో ఒక test ఉన్నది. మన laboratories లో test చేసి, ఆ specification లేకపోతే డబ్బు ఇవ్వరు. One or two months late అవుతుంది డబ్బు యివ్వడంలో. వాళ్ళ late గా ఇస్తున్నారు. అందువల్ల, ఇవన్నీ కూడా జాగ్రత్తగా చేస్తున్నారు. ఇంక bridge పోయిందన్నారు. దాని

గురించి రేపు ఒక పెద్ద question ఉన్నది. అది చాలామంది ఇచ్చినారు. చాలా supplementaries వస్తాయి, అప్పుడు చెప్పతాను. Bridge పోయిందని అందరికీ తెలుసు. అది కట్టినప్పుడే దాన్ని గురించి controversy ఉన్నది. నాగార్జున సాగర్ బోర్డులో రామకృష్ణరావుగారు preside అయి ఉన్నప్పుడే ఇది ఉప్పది, ఇక్కడ కట్టకూడదు, ఇంత దగ్గర, ఇది కట్టితే నిలవదు అని కొంతమంది తర్జన భర్జనలు జరిపి, దీనివల్ల ఒక కోటి, 40 లేక 50 లక్షలు లాభము ఉంటుంది. ఇక్కడ కట్టినదాని వలన, it is after all a temporary thing, అదిపోతే పోయింది గాక, మనకు ఒక కోటి, 50 లక్షలు లాభము వస్తుంది, అందువల్ల ఇక్కడే కడతాము అని Final గా C. W. P. C. the then Engineer, everybody has agreed and it was constructed.

అందువల్ల ఇప్పుడు ఆ కట్టిన ఇంజనీర్లు ఎవరు ? అది సరిగా ఉన్నదా అనేది విచారించుటకు ఒక కమిటీ ఉన్నది. Proper గా కట్టలేదు, 'there is defect in the construction' — అంటే punish చేస్తాము, అభ్యంతరంలేదు. అందరు అక్కడ డిపార్టుమెంటల్ వారే ఉన్నారు. కంట్రాక్టరుగా ఎవరూలేరు. ఈ బ్రిడ్జికి కాంట్రావర్సీ మొట్టమొదటే మొదలయినది. ఇప్పటిది కాదు. అది కట్టారు. ఇప్పటికి ఇంచుమించు 1 కోటి రూపాయలు లాభం transport లో కలిసివచ్చింది. అది పెద్దగా క్రింద కట్టిఉంటే 1 కోటి రూపాయలు transport జాస్తే అయ్యేది. Transport కు ఇప్పుడు 1 కోటి రూపాయలు తక్కువ అయినది. దానిలో experts ఉన్నారు. వారు ఈ month end వరకు time అడిగారు, రిపోర్టు వస్తుంది. I am also a layman వారు రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత దానినిగురించి సవ్యంగా విచారిస్తాము, అందువల్ల నా మిత్రులు—opposition leader and వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారు—వారిద్దరికీ నేను చెప్పేది — మీరు ఎంత నా మీద—Communal bias ఉన్నదని, జిల్లా bias ఉన్నదని—ఎంత చేసినా మీ యొక్క చిన్నతనం బయట పడుతుందిగాని ఏమీ ఇంతకంటే చిన్నవాడిని కాబోను I have reached a status.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మీరు అంత పెద్దమనిషి కదా !

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—I tell you. I was in the Municipality for twenty five years and nobody can say that the opposition can be met continuously for 25 years unless one studies psychologically all the people. ఇక్కడనేపోదు, ఇది పేపర్సులో కూడ వస్తుంది. 'వికలాంధ్ర'లో వ్రాసేవారు—food problem గురించి పార్టీలో చెబులాడుకున్నామని, లేదు, తుజ్జంగా విచారించుకున్నాము—ఏమి జరుగుతోంది ? ఎక్కడ defect ?—అని

విచారించుకున్నాము. అక్కడ నాకూ ముఖ్యమంత్రి గారికి తగాదా వచ్చిందని వ్రాసుకొన్నారు. ఇక్కడేకాదు, శేవర్పులో కూడ మొరలు పెట్టుతున్నారు—తగాదాలాడితే తమాషా చూద్దామని. అయిపోయింది. Last terms లో తమాషా చూశారు. ఇంకమీదట తగూలాలి రాదని మనవిచేస్తున్నాను,

(హర్ష ధ్వనాలు.)

BUSINESS OF THE HOUSE.

Mr. Speaker:—Now we have got one hour and fortyfive minutes. Sri T. Nagi Reddi has to speak and afterwards the Chief Minister has got to give his reply, and finally Sri V. Sri Krishna has to close the discussion. I do not know what time Mr. Nagi Reddi is taking, but the Chief Minister wanted two hours. There is no time; as it is, it is left to the House to come to a decision as to how long they should sit and whether we should sit in the evening or continue tomorrow.

Sri T. Nagi Reddy:—I would accept whatever suggestion the Chief Minister would make, because it is a matter of sitting either in the evening or continuing tomorrow.

Mr. Speaker:—You have got to keep to the schedule fixed by the Business Advisory Committee. Of course, for reasons beyond our control we are forced to sit.

Sri K. Brahmananda Reddy:—If you agree, we can begin tomorrow at 9-30 a.m.

Mr. Speaker:—There is dislocation of the entire business.

Sri K. Brahmananda Reddy:—If the Hon. Speaker can start the business at 9-30 tomorrow, after the Question-Hour, we can complete by about 11-30 or 11-45. Afterwards there will still be full 1½ or 2 hours left.

Mr. Speaker:—I think Sri V. Srikrishna wants to speak after Sri T. Nagi Reddi, and Sri T. Nagi Reddi will be finishing by about 12.15.

Sri T. Nagi Reddy:—Very rarely does the Opposition get a chance to reply to the Chief Minister. Generally the

Chief Minister takes the last chance and this is the only time when probably the opposition gets a chance to reply to the Chief Minister. I do not think that it is good that we should change it now. After seven years we have got an opportunity to speak after the Chief Minister.

Mr. Speaker:—The Chief Minister wants to speak tomorrow. You (to Sri T. Nagi Reddi) finish today. After the Chief Minister speaks tomorrow, Sri V. Srikrishna will speak. So far as non-official business is concerned we shall take it up in the evening. There is no other way.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఎల్లుండి పూర్తిగా non official day కి ఇచ్చి రేపు సాయంత్రం ముఖ్యమంత్రి గారికి ఇవ్వండి.

Mr. Speaker:—If the Chief Minister agrees, I have no objection.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—రేపు non-official day అన్నాము, అది వదలుకుంటే పరే. లేకపోతే ఇప్పుడు వాగిరెడ్డిగారు, శ్రీకృష్ణగారు మాట్లాడితే రేపు సమాధానం చెబుతాను. Interruption రేపు సాయంత్రం ఉంటే పసలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—రేపటి non-official day business ఎల్లుండి వేస్తే అప్పుడు చిక్కురాదు. అసలు non-official day అనేది Complete one day ఉండాలి, You must have to protect the non-official day, Sir.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—What is the decision?

Mr. Speaker:—So far as non-official resolutions are concerned, we will sit tomorrow evening. We can't help. Anyway, we shall decide it later.

Motion Expressing Want of Confidence in the Ministry.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షంవారు అందరూ కలిసి తెచ్చినటువంటి యీ అభిశంసన తీర్మానంమీద ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు మాట్లాడుతూ “దేనికి తెచ్చివట్లు?” అని ఒక ప్రశ్న వేస్తున్నారు. ఎట్లాగూ ఇది వోడిపోయేటటువంటిదేకదా; అందులో ప్రతిపక్షంలో అభిప్రాయ భేదాలు ఉన్నప్పుడు ... సుందరయ్యగారు ఒకటిచెప్పి, పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఇంకోటి చెప్పి, అచ్చన్నగారు

ఒకటి చెప్పి, విశ్వనాథంగారు మరొకటి చెబుతూ ఉండి, యీ ప్రతిపక్ష సభ్యులలోనే ఏ కాభిప్రాయం లేకుండా ఉన్నప్పుడు—ఒకే ఒక ఏ కాభిప్రాయంతప్ప—అది ప్రభుత్వాన్ని దించాలనే ఆభిప్రాయం తప్ప—మిగతా వాటిల్లో ఏ కాభిప్రాయం లేనప్పుడు ఎందుకు తెచ్చినట్లు?—అని ఒక ప్రశ్న వేస్తున్నారు. అది సామాన్యులకు అర్థమవుతుందేమోగాని, అసమాన్యులైన ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులకు మాత్రం—పాపం—అర్థం కాలేదు, ఒక విషయం మీద ప్రతిపక్షం అంతా ఏకగ్రీవము. ప్రభుత్వపక్షము ఇన్ని సంవత్సరాలలోను — ముఖ్యంగా గత సంవత్సరంగా భారతదేశములో అందులో మిగులురాష్ట్రమని బలరామి రెడ్డిగారు వదేపదే చెబుతున్నటువంటి ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఆహార సమస్యను పరిష్కరించలేకపోవటము, దానిద్వారా ఆంధ్ర దేశములో రకరకాలైన బాధలు ప్రజలు అనుభవిస్తూ ఉండటము, అది రోజు రోజుకు పెరుగుతూ ఉండటము—అన్నది ప్రభుత్వ పక్షము అంగీకరించకపోయినా, ప్రతిపక్షము అంగీకరించిన ఒక సత్యము. దీనికి కారణం ఎవరు? ప్రతిపక్షంకాదు కారణం—యీ నాడు పాప్ చేసిన రూల్సుగాని, ఆర్డర్స్ గాని, చట్టాలుగాని ప్రతిపక్షాలు చేసినవి కావు. అయినప్పుడు—ఈనాడు దేశములో ఏర్పడినటువంటి తీవ్రమైన ఆహార సంక్షోభానికి ప్రధానమైన బాధ్యత యీ ప్రభుత్వానిది. ఆ కారణం చేతనే యీ నాడు ప్రతిపక్షం ప్రభుత్వంపైన మోపుతున్న నేరారోపణ యీనాడు ఏర్పడిన ఆహార క్షిప్త సమస్యను పరిష్కరించలేకపోయింది అని. ఈ నాడు దేశంలో ప్రజలు కొల్లలు కొల్లలుగా నూర్లకు, వేలకు బజార్లలో డిపోలవద్ద క్యూలో నిలబడవలసిన అగత్యం ఏర్పడటం—చలికాలంలో కూడ రాత్రిపూట ఆ క్యూలలోనే పండుకోవలసిన ఒక ప్రత్యేక దృశ్యం ఆ నాడు యుద్ధకాలంలో కూడ లేదు ఇంక దురవస్థకు కారకులు ఎవరు అని ప్రశ్న వేసుకొంటే దానికి కారణం ఒక్కరే ఒక్కరు. అది యీ నాడు పరిపాలన చేస్తున్నటువంటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వము. ప్రభుత్వ పక్షంవారు “మీరు ఏమీ సలహాలు ఇవ్వలేదు; నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేయకనే మీరు యీ రకమైన నేరారోపణ మోపటము న్యాయమా?” అని ప్రశ్న కూడ వేస్తున్నారు. మన శాసనసభలో జరిగివన్నీ నిర్మాణాత్మక సూచనలు వారికి నిర్మాణాత్మకంగా అగుపించకపోవచ్చును. కానీ ఏ శాసనసభలోనూ అన్ని సూచనలు రాలేదని నా ఆభిప్రాయము. మా వాయకులు సుందరయ్యగారు నాడు, యీనాటికికూడ వా రిచ్చిన ఏ ఉపన్యాసంలోను, తాను సూచనలు అనుకొన్న వాటిని ప్రభుత్వం ముందు సవిమర్శగా పెడుతూనే వచ్చారు వాటిని ప్రభుత్వము అంగీకరించకపోతే, అది మా తప్ప ఎట్లా అవుతుంది? అది ప్రభుత్వం తప్ప. ఆ సూచనలు మీరు అంగీకరించక, మీ సూచనలేవో మీరంతట మీరు పాటిస్తూ యీనాడు ఆహార క్షిప్తపరిస్థితికి కారణం ఎవరు అన్న ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు నేరుగా సూటిగా మేమేను అని

మీరు అంగీకరించటానికి బదులు మీరు దానిని తీరస్కరించి ఆ చెడును మావైపుకు పంపించాలని ప్రయత్నం చేస్తే ఎట్లా? మేము చెప్పే రేషనింగ్ అంగీ రించారా? మేము చెప్పిన సూచనలు అంగీకరించారా? రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పే ఫ్రీప్రీడ్ అంగీకరించారా? ఇదీ అంగీకరించక, అదీ అంగీకరించక—ఏదీ అంగీకరించిన—మీరు ఏదీ అంగీకరిస్తున్నట్లు; మీరు ఏదీ అంగీకరిస్తున్నారో నాకు తెలియదు.

గత జులైలో మన సమావేశం జరిగినపుడు, గవర్నర్ ఎడ్రెస్ మీద నేను చేసిన ఉపన్యాసంలో ప్రశ్నకంగా ప్రభుత్వానికి వార్నింగ్ ఇచ్చాను “మీరు చాలా కాంప్లెసంట్ గా ఉంటున్నారు; మీరు తీసుకొన్న నిర్ణయాలు సక్రిమమైనవి కావు, మీ నిర్ణయాలద్వారా హోర్డింగ్ పెరుగుతుంది. మీ నిర్ణయాల ద్వారా ప్రజానీకానికి ధాన్యం అందదు; ఈ నిర్ణయాలద్వారా మీ చేతిలో ధాన్యం ఉండదు; చేతిలో ధాన్యం పెట్టుకోకుండా మీరు కంట్రోలు అంటున్నారు. ఈ కంట్రోలు అమలు జరపటం అసాధ్యము. ఏ వర్తకులనో, ఏ మిల్లర్స్ నో, ఏ హోల్ సేలర్స్ నో నమ్మి యీనాడు ప్రభుత్వం భారతదేశములో మిగులు రాష్ట్రమైన ఆంధ్రదేశములో ఆహార సమస్య పరిష్కారం చేస్తామనుకుంటే, అది అసాధ్యమైన సంగతి అని—మీ కాంప్లెసంట్ యాటిట్యూడ్ ను నేను చాలా ఘాటుగానే విమర్శించాను. దానిమీద నాకు చేత వ్రేసంత వారికి వార్నింగ్ కూడ ఇచ్చాను. అయినా ప్రభుత్వం విన్నారా? వినిపించు కొన్నారా? ఆ తరువాత తీసుకొన్న చర్యలు ఎలాంటివి? ఆ తర్వాత తీసుకొన్న చర్యలన్నీ మన ఆంధ్రదేశంలో ఆహారసమస్యను తీవ్రస్థితిలోకి చేయటానికి తోడ్పడినవేగాని ఏ మాత్రం ఆ సమస్యను తొలగించటానికి తోడ్పడలేదు. ఒక చిన్న దృష్టాంతం చెబుతున్నాను. మనది మిగులు రాష్ట్రమని బలరామిరెడ్డిగారు చాలాసార్లు చెప్పారు. గవర్నర్ మెంట్ లెక్కలు ఆధారంచేసుకొనే లెక్కలు వేసి, మనది మిగులు రాష్ట్రం కాదని మేము ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసినాము, “అయ్యా—మీరు అనుకొన్నంత మిగులు రాష్ట్రం కాదని చెప్పాము. ఆంధ్రదేశంలో ప్రతి ఒక్కరికీ కనీసం 16 ఔన్సుల ధాన్యం ఇచ్చినట్లయితే ఇది మిగులు రాష్ట్రం కాదు. కాని ఎంతోమంది తినలేని వారు, తిండిలేనటువంటివారు, కొనుక్కోలేనివారు అర్థపూట తినేవారు ఆంధ్రదేశంలో దిక్కులేకుండా ఉన్నారైతే, యీ ధాన్యం మిగులుగా కనబడుతున్నదని చెబుతుంటే—కాదు అని, నెల్లూరులో ఒక మహాసభలో బలరామిరెడ్డిగారు చెప్పారు. ఆంధ్రదేశంలో 10 లక్షల టన్నుల మిగులు ధాన్యం ఉన్నది; దానిని ఎగుమతి చేయవచ్చును అన్నారు. నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఎగుమతి ఎంత చేశారు? మీకు తెలుసువా? ధాన్యాన్ని మీరు ఏమైనా కంట్రోలు చేయగలుగు తున్నారా? ధాన్యం రైళ్లలో పోతున్నది; బళ్లలో పోతున్నది: లారీ

లలో పోతున్నది. మీరు ఏదైనా ఒక సమస్యను పరిష్కారం చేయదలచుకొన్నప్పుడు—దానికి తగువైనటువంటి, కట్టుదిట్టమైన విశ్వాసం కలిగినటువంటి చర్యలు ఏమి తీసుకొన్నారు? నెల్లూరు దగ్గరగాని, మైసూర్ ప్రాంతానికి దగ్గరలో ఉన్న మా జిల్లాలోగాని మీరు తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటి? ఇప్పటికైనా తీసుకొన్నారా?

నిన్న లేదు, మొన్ననే జొన్నలు, కొర్రలు పండినవి. కోసుకొన్నారు. గింజలన్నీ ఇండ్లకు వచ్చాయి. ఇప్పుడు న్యాయంగా ఉరవకొండ తాలూకాలో ఇవన్నీ ఇండ్లలో ఉండాలి కదా. మరి, ముఖ్యమంత్రిగారు గాని, ఆహారమంత్రిగారుగాని ఇప్పుడు పండినటువంటి జొన్నలు కొర్రలు ఉరవకొండ తాలూకాలోనే ఉన్నవి అని చెప్పగలుగుతారా? లేవు అని చెప్పగలుగుతాను. అవి ఎక్కడకు పోయాయి? మీ కంట్రోలు ఏమయిపోయినదో, మీ ధరల ఫిక్సేషన్ ఏమయినదో. మీ ఉద్యోగస్థులు ఎక్కడ ఉన్నారో, మీరేమి ఆలోచిస్తున్నారో, మీ సి.ఐ.డి. మీకు ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇస్తున్నారో తేదో నాకు తెలియదుగాని, యీనాడు ఆ ధాన్యం మైసూరు ప్లేటులో ఉంది. ఎవరు దీనికి బాధ్యులు? మీరా? మేమా? ఈనాడు అనంతపురం జిల్లా తరుగు జిల్లా అయినపుడు—ఆ జిల్లానుండి ధాన్యం అంతా ఎగుమతి అయిపోతూంటే—ఆ జిల్లాకు ధాన్యం ఇవ్వరు. అక్కడ ఒక చిన్న డిపో పెడతారండి. అనంతపురం పట్టణంలో ఆ డిపోకు దినానికి రెండు బస్తాల ధాన్యం ఇస్తున్నారు. ఈ రెండు బస్తాల ధాన్యం ఎవరికి ఇవ్వాలి? అక్కడ ఉన్న ధాన్యం నిలిపటం చేతగాక, అక్కడనుండి ధాన్యం పోతుంటే, దానిని పట్టుకోవటానికి చేతగాక—ధాన్యం వెళ్లిపోయిన తర్వాత జనానికి ధాన్యం సప్లయ చేయటానికి దిక్కులేక అసమర్థమైనటువంటి ప్రభుత్వం యీనాడు పరిపాలన చేస్తున్నది కాబట్టే యీ దినం ఆంధ్రచేశంలో ఆహారసమస్య ఏర్పడిందికాని, లేకపోతే ఏర్పడదు. నాకు అప్పుడప్పుడు కోపం వస్తుంది అంటారు. కోపంరాక ఏమి చేస్తుంది? జులై నెలలో అనంతపురం పట్టణంలో ఒక చౌక ధాన్యం డిపోలో 7 బస్తాల ధాన్యం అమ్మేవారు. ఆ తరువాత 5 కు దించారు, ఆ తర్వాత 3 కు దించారు. తర్వాత 2 కు దించారు. ఈ నాడు నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను, అనంతపురం పట్టణంలో దండిగా ధాన్యం దొరుకుతున్నది కాబట్టి నాలుగు నెలలలో 7 నుండి 2 కు దిగిందా? ఈ దిగటానికి కారణం ఏమి చెబుతారు? ఆ ఊరికి ధాన్యం కావలసివస్తే—మా కలెక్టర్ గారు మార్కెటింగ్ సొసైటీకి “ధాన్యం నెల్లూరులో దండిగా దొరుకుతుంది; మనకు ఇవ్వటానికిగాను అక్కడ ఉన్నారు; కాబట్టి మీరు వెళ్లి తెచ్చుకోండి” అన్నారు. మా పూర్వపు రామార్యులు లాంటివారు చెద్దలు ఉండి-ఉత్తి చేతులతో పోవటం ఎందుకు, డబ్బు తీసుకుపోదామని చెప్పి, త్వరగా

ధాన్యం తెద్రాముగదా అని చాలా జాగ్రత్తగా ఇంతదబ్బు నడుముకు కట్టుకొని తీసుకుపోయారట పాపం. నెల్లూరుకుపోయి వారు చెప్పినటువంటి హోల్ సెలర్స్ దగ్గరకుపోతే “మాదగ్గర ఎక్కడ ఉన్నాయి, లేనేలేవు; వెనక్కు పొమ్మన్నారు. వెనక్కువచ్చారు. ప్రభుత్వ ఆర్డర్స్ ఎంత బాగా ఉన్నాయో చూడండి. ఇది తుగ్గక్ రాజ్యం అందామా? లేక చక్కనైన రామరాజ్య పరిపాలన కాంగ్రెస్ వారు పరిపాలిస్తున్నారని చెబుదామా? వారు అక్కడనుండి కలెక్టర్ దగ్గరికు వచ్చి ఇదేమి మహాప్రభో—ఇట్లాచేశారు? అని అడిగితే “అట్లాగా—మీకు దొరకలేదా? అట్లాఅయితే మహాబూబ్ నగర్ లో ధాన్యంఉంది; అక్కడను వెళ్లతే దొరుకుతుంది” అన్నారు. ఒకసారి అనుభవించారు కాబట్టి, యీసారి ధాన్యానికి మసిపి పోకుండా తెలిఫోన్ తీసి ఆ జిల్లా కలెక్టరుతో “మమ్మల్ని రమ్మంటారా? మా కలెక్టర్ చెబుతున్నాడు; మా ధాన్యం అక్కడ ఉన్నదట; మేము తెచ్చుకోవాలి; మా పట్టణములో ధాన్యం లేక అవస్థ పడుతున్నాము” అని మాట్లాడితే, మహాబూబ్ నగర్ కలెక్టర్ చెప్పింది “ఇక్కడ ధాన్యం లేదు; మీరు రావద్దు” అని. నేను అడుగుతాను. గుంతకల్ పట్టణంలో ధాన్యం లేదా? అక్కడ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ డిపోలు ఎందుకు పెట్టినట్లు? సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ డిపోలనుండి అవసరమైనప్పుడు ధాన్యం మనం తీసుకోటానికి వీల్లేకుండా—సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ డిపోలు అక్కడ ఎందుకు పెట్టినట్లు అని అడుగుతున్నాను. అక్కడ జనానికి ధాన్యం కనబడుతుంది, కాని వారికి తినటానికి ధాన్యంలేదు. జనం మాత్రం నోరు మూసుకొని కూర్చోవాలి. ఈ విధమైన అవకతవక ఆచరణ విధానం ఎక్కడకు దారితీసింది? ఇప్పటికీ బలరామరెడ్డిగారు మిగులుధాన్యం ఉన్నదని అంటున్నారు. మా లెక్కల ప్రకారంలేదు. గవర్నమెంట్ యీ ఫ్లోర్ మీద ఇచ్చిన లెక్కలు—ఒక క్వశ్చన్ కు ప్రభుత్వం మా చేతికి ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం—1963—64లో 68 లక్షల టన్నుల ధాన్యం పండింది. అంతకు ముందు సంవత్సరం ఇచ్చారు. వరుసగా మూడు సంవత్సరాల ధాన్యం లెక్కలు—ప్రొడక్షన్ ఫిగర్స్ ఇచ్చారు. దానిలోనుండి ఎగుమతికి మాత్రం మనం సిద్ధం.

ఎగుమతి చేస్తారట. తర్వాత తెప్పించుకొంటారట వాళ్ళ Statements లో ఉన్నాయి. ఇక్కడ కొంతఎగుమతిచేస్తే కొంత Central Government బఫర్ స్టాక్ యిస్తుందట. మనం ఎగుమతిచేయడం ఎందుకు? బఫర్ స్టాక్ ను Central Government దగ్గర తెచ్చుకోవడం ఎందుకు? మనం ఎగుమతి చేయకుండా సెంట్రల్ గవర్నమెంటును ఆ బఫర్ స్టాక్ వాళ్ళకే పంపమనరాదా? అవలు దీనికి ఒక policy ఒక పద్ధతి ఉన్నదా? ఈ నాడు అయినా ప్రభుత్వ policy ఏమిటో చెబుతారా? పత్రికలలో వస్తున్నది, మరి వారు పత్రికలు చదువుతారోలేదో ఇంధులో ఉన్నది.

శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో యిప్పుడు ధాన్యం చేతికివస్తుందిగాని కొనేవాడు లేడట. ఫలితం ఏమిటంటే—ఈ దినం శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరకు గాక తక్కువధరకు రైతులు అమ్ముకోవలసిన దుర్గతిపట్టింది. ఈ నాడు తక్కువ ధరకు అమ్ముకొని ఎక్కువధరకు కొనాలి.

It was pointed out that the merchants were not paying the minimum price fixed by the Government to the ryots while buying paddy especially in Srikakulam and Adilabad Districts.

ప్రతికలలో రావడానికి ముందు ఈ వార్త మీకు చేరడానికి ఏర్పాట్లు ఏవీ లేవా మీ దగ్గర? మీ C. I. Department ఏమి చేస్తున్నది? రాముడు కూడ ఆ నాడు C. I. D. లను పెట్టుకున్నాడు. ప్రజలు ఏమి అనుకుంటున్నారో కనుక్కోడానికి మీ C. I. D. లా నాగిరెడ్డివెనకో పిల్లలమరికి వెంకటేశ్వర్లుగారి వెనకో మరి ఎవరివెనకో తిరిగి ఉపన్యాసాలు వ్యాసుకోడానికి తప్ప వాస్తవ విషయాలును గుర్తుంచుకోడానికి మీకు C. I. D. లు లేరా? పత్రికలలో వస్తే మీరు చదివారా? గుంతకల్లు వచ్చి మంత్రి బలరామిరెడ్డిగారు అట్లాగే అన్నారు. గుంతకల్లులో యంతధాన్యపు కొరత ఉన్నదని యిక్కడికి వచ్చేవరకు నాకు తెలియదే అన్నారు. మంత్రి చెప్పవలసిన మాటకాదు అది. తెలియదు అంటే రాజీనామాయివ్వు అంటాను వేను. ఎందుకు తెలియదు? తెలుసుకోడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయలేదు? ఆంధ్రదేశంలో యంత కొరతవచ్చి మొత్తంగా జిల్లాలో ఆహారం లేక తిండికి అవస్థపడుతూ ఉంటే అరెరే, నాకు తెలియనే తెలియదు అని తప్పించుకు తిరుగుదామి అనుకున్నారా? లేకపోతే ఆమాట ఎందుకు చెప్పినట్లు? సుందరయ్యగారు నిన్న ఒక మాట అన్నారు, నేను మంత్రిగారికి తంజికొట్టాను. బహుళః ఆయన మరచిపోయి ఉంటారు చేరి ఉన్నదో లేదోనని గుంతకల్లు ట్రాక్టంలో కాల్పుల తరువాత మూడు రోజులు ధాన్యాన్ని బైటికి తీయడానికి వ్యాపారస్థులకు గుండె కాయలులేవు. ఎప్పుడు వచ్చినాయి? ఆ ధైర్యం ఎప్పుడు వచ్చింది? మంత్రిగారు దిగారు వ్యాపారస్థులతో మాట్లాడినారు. వారు పోయారు. ధాన్యం పోయింది. కళ్ళారా చూస్తున్నారు. జనం ఈ సంగతే నేను మంత్రిగారికి wire చేశాను. మీరు రావడం ఏమిటి? గుంతకల్లులో ధాన్యం దొరకక జనం చావడం ఏమిటి? ధాన్యం యంత supply చేస్తామని మీరుజనానికిచెప్పకపోవడం ఏమిటి? దానికితోడు గుంతకల్లులో ఉండే ధాన్యం బళ్ళారికి లారీలలో ఎగుమతి కావడం ఏమిటి? ఈ దుర్మార్గం మీరు వచ్చినప్పటినుండి జరుగుతున్నది. అంటే—జనం ఏమి అనుకుంటున్నారో తెలుసా? జనం అనుకొనే మాటలన్నీ యిక్కడ అంటావా అని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు అంటారు. కాని జనం ఏమి అనుకుంటున్నారో తెలుసా? ప్రభుత్వా

నికి corruption ఆపాదిస్తున్నారు. ఈ వార్తవాన్ని ప్రభుత్వం ఎందుకు గుర్తించదు అంటాను. అనుకుంటే తప్పు ఏమి? మీ చర్యలు ఎలా ఉన్నాయి? ప్రభుత్వం చేస్తున్నటువంటి ప్రతిచర్య wholesalers కు ఉపయోగపడే చర్యగాని Producers కు గాని consumers కు గాని నష్టాన్ని కలిగించే ఈ చర్యను చూచి ప్రభుత్వానికిగాని ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి మంత్రీమండలికి wholesalers కు మధ్య ఏదో సంబంధం ఉన్నదని ఈ నాడు దేశప్రజలు ఆరోపిస్తున్నారు. అంటే ఎందుకు ఆరోపించరు? నేను నిన్న ఒక ప్రశ్న అడిగితే వారు చెప్పలేదు. ఈ ఊళ్ళో Cooperative Marketing Society ని అడిగారట, మీరంతా ఈ ధాన్యాన్ని కొనిపక్కడనో ఒక చోట పెట్టమని. వాళ్లు ఒప్పుకోలేదు. 60 లక్షల రూపాయలు యిచ్చారట, మంత్రిగారు. అయినా ఒప్పుకోలేదట. నేను అప్పుడు ఒక ప్రశ్న అడిగాను, ఎందుకు.....

శ్రీ ఎ. బి. రామిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఆ Cooperative Society సంగతి నా ఉపన్యాసంలో విశదంగా చెప్పాను. మైదరాబాద్ జిల్లాలో ధాన్యం supply చేయాలని మేము తలపెట్టినప్పుడు 60 లక్షలు...

Mr. Speaker:- Let him complete. you can make a note of these things; once for all you can reply after he completes. In between do not disturb him. Whatever he wants allow him to say. Please make a note of these things and I will give an opportunity for you to reply.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:- నేను అడిగింది చాల simple question వాళ్లు ఎందుకు refuse చేశారు చెప్పండి అని అడిగాను. పత్రికలలో చెప్పింది. బహిరంగరహస్యం. ఎందుకు refuse చేశారో చెప్పతారా? దానికి నా సమాధానమే ఉన్నది. వారు చెప్పాల్సిన పనిలేదు. మీ files అన్నీ opposition leaders చేతులలోకి ముఖ్యమైన కాంగ్రెసు మెంబర్లు చేతులలోకి యిచ్చి ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేస్తే అనాడు వాళ్లు refuse చేయడం వ్యాయం. మీరుపెట్టిన conditions వల్ల అని ఆర్థం అవుతుంది. వారికి ఏమి చెప్పారు? మేము కొనుగోలు చేస్తాము. మీకు supply చేస్తాము. మీరు దానిని ఎక్కడైనా warehouses లో పెట్టండి. దానిసంపాదకం సంగతి మీరు తీసుకోండి. దానికి మేము handling charges కు ఏదో కొంత మొత్తాన్ని మీకు కేటాయిస్తాము. దానికి మీకు లాభానికిగాను కొంత కేటాయిస్తాము. డబ్బు కూడ యిస్తాము అని వీళ్ళు చెప్పి అతరువాత procure చేయడం మా చేతకాదు. మీరే ఏదో procure చేసుకోండి. మేము handling charges అంతయివ్వము అని తగ్గించిన దానివల్ల వచ్చినటువంటి ఫలితమూ కాదా అని అడుగుతున్నారు. a Marketing

Society ఏమి జాబు వ్రాసినది, ఎందుకు వ్రాసినది, అది Table ముందు పెట్టించండి. Cooperative Society తీసుకోవోతే ప్రభుత్వం తక్షణమే బయలుదేరి ఈ ఊళ్ళో బ్రహ్మాండమైన crisis create చేసినది. Wholesalers వైపు ప్రభుత్వం చిన్న వ్యాపారస్థులకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు ఈ ప్రభుత్వానికి wholesalersకు అంతనన్నిహితమైన సంబంధం ప్రతిచోట ఎక్కడైనా అడగండి, చిన్నచిన్న వ్యాపారస్థులకు ప్రభుత్వం కంట్రోలు చేసినధరకు ధాన్యం అమ్ముతోందేమో దొరుకుతోందేమో! దొరకదు. దానిని supply చేసేవాడు ఎవడు? ప్రభుత్వం supply చేయదు. మీరు చేతులు కడిగేసుకుంటారు. అది wholesale dealersకు యిస్తారు చిన్న వ్యాపారస్థులకురాదు. గుంతకల్లు పట్టణంలో అనంతపురం పట్టణంలో తాడిపత్రిలో ఉరవకొండలో ధర్మవరంలో ఎక్కడికైనా పోయి చిన్న వ్యాపారస్థుల గోడు ఎన్నడైనా ప్రభుత్వం విచారించిందా? వాడినిపోయి నీవు ఫలానావాడి దగ్గర తెచ్చుకోమంటే రిగి రూపాయలబస్తా రిగి రూపాయలకు అమ్ముతాడు. గుంతకల్లులో ధాన్యంరేటు ఈనాడు బస్తా 120 రూపాయలు ఎట్లావచ్చింది? ఈ ధాన్యం 120 రూపాయలు అని కనీసం మం.తిగారు విన్నారా? Does he know it? He does not know it. ఈనాడు ఏమిచేస్తారు, ఎట్లా ఉన్నది. మీ పరిస్థితి అంటే—పరు గెక్కుతూ ఉండే ధాన్యాన్ని నిలబెట్టలేదు. నిలబెట్టిన ధాన్యాన్ని సక్రమంగా పంపకం చేయలేదు. ఈ ధాన్యాన్నంతా తీసుకోవోయి wholesalers కి యిస్తారు. ఆ wholesale dealers చిన్న వాళ్ళకు యిచ్చేటప్పుడు సక్రమమైనధరకు యివ్వరు. ఎక్కడైనా కనబడితే చూపించు మేముపోయి దానిని పట్టుకుంటాము. వారిని శిక్షిస్తాము అని మీరు అంటారు. మేము చూపెట్టడం అయితే మేము ఎన్ని చోట్లా చూపించగలము. మేము చూపించడం అయితే మీరు ఎందుకూ అక్కడదిగిపోరారు. మేమే వస్తాము. అక్కడికి. మేము చూపించగలము. చూపించాము. ఒక దృష్టాంతము చెబుతాను. పామిడు మా ప్రక్కవల్లె బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు అనంతపురానికి పోతూ ఉంటే పామిడిదగ్గర దాటుతూనే ఉంటారు. ఆ పామిడులో నుంచి ధాన్యం బయటకుపోతూ ఉన్నది. లారీలు ఎక్కింది. పాపం, జనం లారీలు నిలబెట్టలేదు. అక్కడే తహసీల్దారు ఉంటే వెళ్ళారు. ధాన్యం పోతూ ఉన్నది. మేము తిండిలేక చస్తున్నాము. అది కూడపోతే ఎలా అన్నాడు. తాసిల్దారు వెళ్ళాడు. ధాన్యాన్ని విలిపివేశారు. ధాన్యమంతా వర్తకుల యిళ్ళల్లో పోయిందాడు. ఇది ఆ దినం పగలు జరిగింది. ఆరాత్రి ధాన్యాన్ని నిలవమని కోరిన కొంతమందిని ప్రభుత్వం arrest చేసి case పెట్టింది. ఎందుకు అని నేను అడుగుతున్నాను. ఏ వ్యాపారస్థుడు చేసినందువల్ల ఈపని చేశారు. మరుసటిదినం ఆ ధాన్యం అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయింది. మరుసటిదినం పోవడానికి కారణం ఎవరు? మీ ప్రభుత్వం కాదా? ఇవన్నీ జరిగితే

ప్రభుత్వం కాదు అంటున్నారు. అయితే ఎవరో చెప్పతారా? ధాన్యం ఎక్కువ పోతూఉంటే నిలపడానికి చేతకాని ప్రభుత్వం నాదికాదు అని బలరామి రెడ్డిగారు తలఁచివుతూ ఉన్నారు. ఎవరిది ఈ బాధ్యత? నాగిరెడ్డిదా? నాగిరెడ్డిది ఎందుకు అవుతుంది? మీకు ఒక rule ఒక rhyme ఒక సిద్ధాంతం లేదు. మీకు ఒక కార్యక్రమం లేదు. ఆహార సమస్యకు సంబంధించి ప్రభుత్వం బుట్టలో గుండుసున్న కాబట్టి మీ ఆచరణలో నిష్ఫలం. కాబట్టే పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో కరువు. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో కరువు. కృష్ణా జిల్లాలో కరువు. నెల్లూరు జిల్లాలో కరువు. ఇంక రాయలసీమ సంగతి చెప్పనే అక్కర లేదు. ఎప్పుడూ రాయలసీమలో కరువు, కరువు అంటూ వుంటారు అని అనవచ్చు, రాయలసీమ పరిస్థితి దుర్భరంగా వుంది. దుర్భరమైన పరిస్థితి వారికి కూడా వచ్చిందని మేము సంఘోషించాలా యిప్పుడు? ప్రభుత్వ పరిపాలన ఫలితం, రాయలసీమలో వచ్చిన కరువు పరిస్థితులే యీ నాడు ధాన్యాగారం అయిన పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలలో, కృష్ణా జిల్లాలో, నెల్లూరు జిల్లాలో, కూడా వచ్చిన సంగతి ప్రభుత్వం అంగీకరించాలి. దానికి మా సూచనలు కొన్ని యిచ్చాము. వాటిని అంగీకరిస్తారా? అంగీకరించండి. అంగీకరించకపోతే వీరు కొన్ని సూచనలు యిచ్చారు. వాటివైనా అంగీకరించండి. అవీ అంగీకరించము, యివీ అంగీకరించము, మాదే స్వచ్ఛమైన భారత దేశ సోపలిజం, మాకు ప్రత్యేకమైన కొన్ని సిద్ధాంతాలున్నాయి ఆ సిద్ధాంతాలను మాత్రమే మేము అమలు జరుపుతాం, నాగిరెడ్డిసోపలిజాన్ని మేము అమలు జరుపం. రాజగోపాలనాయుడు సోపలిజం అమలు జరుపం అని అంటే—'I give them another warning.' అదీ ఇదీ కాదు అంటే—'You will never solve the food crisis.' ఇంకా వదిలేనేళ్ళు రాజ్యం పలినా యిలాగే వుంటుంది. ఈ నాడు ధాన్యాగారానికే కరువు వచ్చింది. ప్రభుత్వం ఈనాడు ఈ విషయాన్ని చాలా నీరియస్ గా తీసుకోవాలి. కాకినాడలో కిలో కియ్యం దొరక్క ప్రజలు వీధుల్లోకి వస్తున్నారు. అట్లాగే అనేక చోట్ల జనుగుతున్నది. దానికి కారణం ఏమిటి? ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. పత్రికలలో వచ్చింది. నాకు సంఘోషం, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినదానికి. ఏమని చెప్పారు ఆయన? The blame will be on business community in particular అన్నారు. ఇది ప్రతి రోజూ చెబుతారు. కడప జిల్లాలో కలెక్టరు అదే మాట అన్నాడు. బ్రహ్మనందరెడ్డిగారు అదేమాట అంటారు. బలరామిరెడ్డిగారు అదే మాట అంటారు. అటార్నీ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా సెటిల్ చాడ్ కూడా అదే మాట అంటాడు. చివరకు ప్రెసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియా కూడా అదే మాట అంటారు. వారందరూ కలిసి జనంపై తుపా

కులు కార్పడానికి బదులు, ఆ ఓజిసెస్ కమ్యూనిటీ చిన్నదే గదా వారిని కంట్రోలు చేయలేరా ? దానిని కంట్రోలు చేయడం చేతగాక క్రిటిరోజూ స్టేటు మెంట్స్ యిస్తూ దీనికంతా కారణం ఓజిసెస్ కమ్యూనిటీ అంటూ చెబితే జనం కడుపు నిండుతుందా ? మరి యింతవరకు వారిపై ఎందుకు చర్యలు తీసుకోలేదు ? నేను అంటాను—మీకు చాతకాదు నా ప్రధానమైన నేరారోపణ యీ ఈ ప్రభుత్వంపై ఏమంటే — Since this Government belongs to the biggest class of business community, since this Government belongs to bankers and industrialists, since this Government belongs to landlords, it might talk against them, but it will never act against them. బలరామిరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ వుంటే నాకు ఆశ్చర్యం వేసినది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు వెళ్లి అక్కడి వాళ్ళు లెక్కలు యివ్వకపోతే మంత్రిగారు వెళ్లి 'లెక్కలు యివ్వండిరా బాబూ అని ప్రాధేయపడ్డారు. ఎవరిని ? పెద్దపెద్ద మిల్లర్లును. ప్రాదేయపడడం మంత్రియొక్క లక్షణమేనా మీరు లెక్కలు యివ్వలేదు కాబట్టి మీ పై చర్యలు తీసుకుంటాము" అనే దమ్ములు లేవు. దమ్ములు ఎందుకులేవు ? అందుకే వి. కే. ఆవినారాయణరెడ్డి అన్నట్లు యల్. డి. సి. లాగా యు. డి. సి. లాగా ప్రవర్తించారు మంత్రి. ఆయన చేసినది కరెక్టు స్టేటుమెంటు. ఆ అహంకారము, ఆ ధైర్యం, ఆ విశ్వాసం మీరు చేసిన చట్టాన్ని అమలు జరిపే పట్టుదల లేని మంత్రి వర్గం అసమర్థత వలననే తప్పనిసరిగా యీ సోకానిఫెడెన్స్ మోషన్ తీసుకు రావలసి వచ్చింది

అధ్యక్షా, నాకు మరిక నేరారోపణ కూడ వున్నది. అది ఏమిటి ? ఈ ప్రభుత్వంలో రాను, రాను దురదృష్ట వశాత్తూ, పోలీసులు ఒక వైపునే నిలబడి చర్యలు తీసుకోవడం ఎక్కువైపోతున్నది. పార్షియల్ యాటిట్యూడ్, దానికి వారు ఒప్పుకోరు. నాకు తెలుసు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు అసలు ఒప్పుకోరు. ఎందుకు ? అసలు విజయవాడలో వారు చెప్పినది ఏమిటి ? మేము అడిగింది ఏమిటి ? జరిగినది ఏమిటి ? ఒక్కసారి వారిని హృదయ పరిశీలన చేసుకొని చెప్పమంటాను. అక్కడ గుడిసెలకు అగ్ని పెట్టిన వారెవరో తేలాలి. అనాడు జరిగిన అసంఖ్య సమావేశంలోనే మేము చెప్పాము ప్రతిపక్షమునుండి. అందుకు కారకులైన వారెవరో తెలుసుకోవాలని మాకు వున్నది. అదెవరో తేలాలి. కారకులెవరో తేలాలి. పట్టుదల వుంటే జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ వేయించాలి. అనాడే కాదు, యీనాడు కూడా చెబుతున్నాం. కరపత్రాలలో వ్రాశాము. దానికి ప్రధానమైన బాధ్యత కాంగ్రెసు పార్టీలో వున్నటువంటి ఒక ప్రధానమైన వ్యక్తి అని నా నేరారోపణ. ఇది తప్పించుకోవడానికిగాను జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ వేయలేదు.

జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ వేస్తే సిరిస్ రాజు బయట పడతాడని మీకు భయమా ? మీకు ధైర్యం వుంటే జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ ఎందుకు వెయ్యరు ? మేము చేశామని గోలగోలగా ఆనాడు మీరు ప్రచారం చేశారు. I did not expect it from him. దానిని ప్రూవ్ చేయడానికి వారు తీసుకున్న మార్గం ఎటువంటిది ? ఎలాంటి పోలీసు ఆఫీసర్ ను వేశారు ? అదే వారు నీతిని, న్యాయాన్ని కాపాడడానికి పవిత్రంగా చేస్తున్నారో తెలుసుకొనడానికి నిదర్శనం. ప్రాకోర్టులో వీడు ఎనికి రానివాడు, అని తీర్పు ఇచ్చిన పోలీసు ఆఫీసర్ ను తీసుకొచ్చి, విజయవాడ లో కమ్యూనిస్టులే చేశారని ముందే ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించి, ఆ తరువాత యీ కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకి ఆయన ఆఫీసర్ ను అక్కడ విచారణకు పెట్టి కమ్యూనిస్టులపై నేరారోపణ మోపుతూ చేశారు. ఇది న్యాయానికి, నీతికి నిదర్శనమా ? అని అడుగుతున్నాను. కాదు, ఆంధ్రదేశం యొక్క భవిష్యత్తును మనం జాగ్రత్తగా తీర్చి దిద్దవలయుననుకొనవలసిన సమయంలో అక్కడ వేల కుటుంబాలు నాశనమై పోయినవి. ఈ అగ్ని ప్రమాదానికి కారకులెవరో తెలుసుకోవాలని నాకు వున్నది, మా అందరికీ వున్నది. మీకు అలా ఎందుకు లేదు ? అని అడుగుతున్నాను. అది నేను వారిపై చేస్తున్న నేరారోపణ. మీకు నశ్యం అవవసరం. ఇంత ప్రమాదం జరిగితే మీకు రాజకీయాలు అవసరం. దానిని కమ్యూనిస్టులపై నెట్టే చాలు పోతుందని అనుకుంటున్నారు. అట్లా ఎన్నడూ పోదు. అట్లా పోతుందని అనుకోవద్దు. జరిగింది ఘోరమైన పోలీసు అత్యాచారాలు. దానిపై ప్రభుత్వం యొక్క అభిప్రాయం ఏమిటి ? ఎప్పుడు చూసినా భూస్వాములకు అండగా, రైతులకు, కూలీలకు వ్యతిరేకంగా పోలీసులు చర్యలు తీసుకుంటున్నారని, భూస్వాములపై, డబ్బు వున్నవాడిపై యీ ఆంధ్రదేశంలో పోలీసులు చర్యలు తీసుకున్న ఒక్క ఉదంతమైనా చెప్పగలరా ? అటువంటి అత్యాచారాన్ని చేసే కారణం గ్రామ కక్షలు అంటారు. ఈ దినం ఎక్కడెక్కడ పోలీసులు కాల్పులు జరిపారో దానికి సంబంధించి ఒకటి టేబుల్ పై పెట్టారు. గ్రామకక్షలు అనేస్తూవుంటే అందరూ నమ్మేస్తూ వుంటారు. యాడికిలో పోలీసు కాల్పులు జరిగాయి. అందుకు కారణం ఏమిటి ? అక్కడ వెంగళనాయుడు అనేవ్యక్తి వున్నాడు. భక్తవత్సలం అనే వ్యక్తి వున్నాడు, ఆ యిద్దరు వ్యక్తుల పార్టీలకు మధ్య కొట్లాట జరిగింది. అంతేకాదు. ఆ పూరిలో వుండే స్కూలులో పిల్లలను అక్కడ వుండే ఎక్స్ పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు తమ్ముడు ఆ పిల్లలను బూడ్చులతో, చెప్పలతో తంకే పూరిలో వున్నవారికి కోపం వచ్చి దానిపై విచారణ జరపమని ప్రభుత్వమునకు విజ్ఞప్తి చేసుకొనడం జరిగింది. ప్రభుత్వం దానిని నిర్లక్ష్యం చేసినది. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ గారు కూడా దానిని నిర్లక్ష్యం చేశారు. ఆ పరిస్థితిలో అక్కడ ఒక

సమ్మె జరిగింది. ఆ పరిస్థితిలో ఏదో తగాదా వచ్చింది. వాస్తవమే. అది మర్చి పోయి ఆ జిల్లా సరిహద్దులైనైర్మల్ గారు కూడా ఆనాడు ఆ ఉపాధ్యాయులపై ఆ పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుని తమ్ముడు అలా ప్రవర్తిస్తే అతనిపై చర్య తీసుకోవడం చాత కాబోదా ? అంతకుముందు హెడ్ మాస్టర్ ను కొట్టాడు. అప్పుడుకూడ చర్య తీసుకోలేదు. దానితో మీసాలు దువ్వాడు. విల్లలను కొట్టాడు యిప్పుడు. దానిపై కూడ చర్యలేదు. ఫలితం ? ఆ పంచాయతీ అధ్యక్షుడు, సమితి ఉపాధ్యక్షుడు గ్రామ గ్రామానికి చిచ్చు పెడుతున్నారు. అన్యాయం జరిగితే పోలీసులు శిక్షించడానికి బదులు వారివెనుక నిలబడితే ఇంక ప్రజలకు ఏమి న్యాయం జరుగుతుంది ? ఇలాంటిది ఒక్క గ్రామములోనేగాదు, పామిడిలో ఏమి జరిగింది ? కర్నూలులో ఏమి జరిగింది ? ఈనాడు ముఖ్యంగా అనంతపురం జిల్లాలో, నాకు తెలిసినంతవరకు, పోలీసులు కాంగ్రెసువారు చెప్పినట్లుగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి నోటీసుకు వచ్చిందో లేదో నాకు తెలియదు. కల్లూరులో కేసు తగాదాలు, అక్కడ వున్న భూస్వాములయొక్క ప్రవర్తనవల్ల తరిమెల, ఆలూరు, కల్లూరులో వుండే రైతులపై ఎనువులపల్లిలో రైతులపై, యీ విధంగా రైతులపై మొత్తంగా కేసులు పెట్టి వి. కె. ఆదినారాణరెడ్డి యం. ఎల్. ఎ., సదాశివన్, యం. యల్. సి., రాజశేఖరరెడ్డి, ఆంధ్రప్రదేశ్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శిని అరెస్టు చేసి యిందులో యిరికించాలని ప్రయత్నించలేదా ?

ఆయనను మాత్రం తొలగించి వీరందరినీ యిరికించలేదా ? ఇది ఎవరివల్ల, ఎందుకు జరిగిందని ప్రభుత్వం విచారిస్తున్నదా ? విచారించదు. కారణం, యీనాడు అడుగడుగునా కాంగ్రెసు భూస్వాముల చేతులలో పోలీసులు చిన్న ఆయుధమై కూర్చున్నాడు. వారు చెప్పినట్లే మీరు పలుకుతున్నారు. అందుచేత, యీనాడు ముఖ్యమంత్రిగారిని — పోలీసు రిపోర్టులు, వారు చెప్పినవి చెప్పినట్లుగా నమ్ముద్దు అని కోరుతున్నాను. స్వయంగా విచారణ చేయించాలి. ఒక్కసారి పది మందిని అడగాలి. కాంగ్రెసువారినే ముఖ్యమైనవారిని పంపి విచారించమనండి. గుంటకల్ కాల్పుల వంటివి జరిగితే శ్రీరామమూర్తిగారినో, లక్ష్మణదాసు గారినో పోయి మరొకసారి చూచి రానివ్వండి. లక్ష్మణదాసుగారికి నామీద అప్పుడప్పుడు కోపం వస్తూవుంటుంది. వారిని పంపితే న్యాయాన్యాయాలు తేలుతాయికదా. ప్రభుత్వంగానేకాదు, ఒక పార్టీగా ఎందుకు వ్యవహరించరు ? న్యాయం విచారించడానికి ఒక్క పోలీసుమీదనే ఎందుకు ఆధారపడతారు ? కాబట్టి, ప్రతి పక్షాలవారు చెబుతున్నది, ప్రజాప్రతినిధులు కోరుతున్నది పోలీసువారు చెప్పినదంతా నమ్మవద్దు అని. లాఠీ చార్జి జరిగిందంటే జరిగింది. జరగలేదని నా ఛాలెంజి. జరిగిందంటే చెబ్బలు తగలకుండా యీనాడు చేకాము కథా, ఇంగ్లీషువారు

చేసినట్లు మేము చేయం అంటారు బహుశందరెడ్డిగారు. ఇంగ్లీషువారు కాళ్ళు పెరగగొట్టి అక్కడికి పరుగెత్తకపోతే కాల్పులు కాల్చేవారు. ఇప్పుడు ఒక కొత్త పద్ధతి తెచ్చారు. దెబ్బలు తగలకుండా వెనులి యీకల లాఠీఛార్జి చేసి, పరుగెత్తి పోలేదని కాల్పులు కాల్చి—ఘాట్ టు కిల్, నాలుగు మందిని చంపేశారు. ప్రతి ఒక్కరికి మోకాలి వైననే దెబ్బలున్నాయి. కాని క్రిందకాదు. లాఠీఛార్జి లకు, కాల్పులకు ఒక సూత్రం వుంది. ఫైర్ బిలోది సీన్, ఘట్ బిలోది సీన్ అనేది ఆ సూత్రం ఎక్కడై నా పాటించారా ? ఎందుకు పాటించలేదో డిపార్టుమెంటును అడిగారా ? ఈమాత్రం కూడ అడగపోతేవారిని హద్దులలో ఎట్లా పెడతారు. ఈ నాడు పరిపాలిస్తున్నది మంత్రి మండలా లేకపోతే ఉద్యోగస్తులూ అవి నాకు సందేహం. మంత్రిముదలి కనీసమైన విషయాలైనా అస్పర్థ చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అస్పర్థ చేసుకోలేదు. ఆకారణంచేతనే యీనాడు అంధ్రదేశం మొత్తం మీద విపరీతమైన, విషపూరితమైన వాతావరణం జయలు చేరింది. ఒక్క విషయం పత్రికలన్నీ చాళాయి...

Mr. Speaker :-You are exceeding your time-limit

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:- I am sorry. ఎ. ఐ. సి. సి. సమావేశం విషయం వుంది. దీనిని గురించి పత్రికలు ఏమి వ్రాశాయో ఎప్పుడై నా ప్రభుత్వం విచారించిందా ? నాగిరెడ్డిగారు, విశ్వనాథంగారు లేక ఇందులో ఎవరు మాట్లాడినా అపొజిషను పార్టీలే అంటారు. ఇండియన్ ఎక్స్ప్రెస్ అపొజిషన్ పార్టీదని ముఖ్యమంత్రిగారంటారని నేనుకోను. కలకటా స్టేట్స్ మన్ కమ్యూనిస్టు పత్రిక అని ఆయన అనరు. మద్రాసు మెయిల్ కమ్యూనిస్టు పత్రిక అనరు ఎట్లా అంటారు? ఈ మూడు పత్రికలు ఏమి వ్రాశాయో ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసా ? పీటిలో ఒకటి, రెండు చదివి విసిపిస్తాను.

The same source would have it that the different departments of the Govetnment would have spent thrice that amount for the rennovation of roads and provision of water-supply, electricity and kindred facilities for the occasion.

ప్రభుత్వం డబ్బు మొత్తంగా ఉపయోగం చేశారు. తప్పు ఏమి వున్నది అనవచ్చు. ప్రభుత్వం, పార్టీ ఒకటే, అందులో ఏమీ భేదంలేదు. మాపార్టీని ప్రభుత్వం డబ్బుతో నడుపుకుంటాము అంటే చెప్పేసేయమనండి. అభ్యంతరం లేదు. ఒప్పుకుందాము. మెజారిటీ వుంది వారికి. లక్ష్యరహితంగా మూడు మెజారిటీ వుంది, ఏమిచేస్తారు అన్నారు. అవును. మెజారిటీ వుంది. మేము ఏమి చేస్తాము?

ఈ డెమోక్రసీలో 5 పండ్లకొకసారి మెజారిటీ సంపాదించుకుంటే విచ్చలవిడిగా ప్రవర్తించవచ్చు. ఇంకొకటి చదువుతాను.

For these decorations, embellishments and improvements, the contribution of Government Departments is not insignificant. Giant earth movers, bulldozers from Nagarjunasagar site and road-rollers and hundreds of Government vehicles have been pressed into service to dress up the town.

ప్రభుత్వం, పార్టీ ఒకటే అయిపోయిందా? ఎప్పుడు అయిపోయిందని అడుగుతున్నాను. కలకటా ప్లేట్స్ మన్ వారు వ్రాశారు. Nobody can understand where the party ends and the Government begins. Nobody. It is impossible. అంతే కాదు, ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ కు కోపం వుండేమో అట్లా వ్రాశారు అనుకోదానికి వీలులేదు. మద్రాసు మెయిల్ The familiar pattern of Government and non-official agency combining without distinction to make the Congress show as impressive as possible is noticeable at Guntur.

One should be ashamed of what has happened, but I am sure that the Government benches do not have it.

Government sources in jeeps and vehicles, workers and materials are much in evidence at the session venue where elaborate arrangements are being made to accommodate ten thousand people.

On this one score alone, if the Government has morals it should resign.

This is not a small matter.

మేము అంత ఎక్కువ ఖర్చు చేయము, దుశారా చేయము, మేమంతా గాంధీ గారి ప్రియశిష్యులము అని చెప్పేవారు చేస్తున్నవని ఏమిటి? ప్రభుత్వ దుడ్డు సొంత దుడ్డులా యధేచ్ఛగా వాడుకుంటూ, ప్రభుత్వోద్యోగస్థులు, ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు, మునిసిపాలిటీవారు, పోలీసు, — నాగార్జునసాగర్ డామ్ దగ్గరనుంచి ఎన్నో ప్రచేశాలనుంచి కీపులు, లారీలు, బుల్ డోజర్లు తెప్పించి పని చేయించుకొనే యీ ప్రభుత్వానికి నైతిక విలువ వుందా? నైతిక విలువలేని ప్రభుత్వం యీ ఆంధ్రదేశాన్ని పరిపాలించడం చూస్తూదగ్గం. కూర్చోవచ్చు, మెజారిటీ వుందని. వద్దనడా

నికి నేనెవరిని ? వారికి మెజారిటీ వుంది. ప్రభుత్వం నైతిక బాధ్యత మాత్రం కోల్పోయారనే విషయాన్ని మీముండు పెట్టక తప్పదు. నాలుగవ ఫ్రైమ్ యియర్ ప్లాను రాబోతున్నది కాబట్టి నేను దానిని గురించి అంత ఎక్కువగా చెప్పను. ఈ మధ్య డాక్టర్ కె. ఎల్. రావుగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. అది చూచి నాకు చాల దుఃఖం, ఆశ్చర్యం వేసింది. మూడవ ప్రణాళికలో నిర్దేశించుకున్న విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి కావడం అసాధ్యం అన్నారాయన. ఈమాట నేను 1963 లేక 1964 బడ్జటు సెషనులో వివరించి చెప్పాను. మనం విద్యుచ్ఛక్తిని చాల తక్కువ అంచనా వేస్తున్నాము, ఇది మనకు తలభారం అయిపోతుంది, వెనుకబడి పోతున్నాము, ప్రమాదం కాబట్టి చర్యలు త్వరగా తీసుకోవాలి అని ప్రభుత్వానికి పాచ్చరిక చేశాను. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మిగిలి పోయినవి యీపాటికీ నిదానంగా పూర్తి అవుతున్నాయి కాని, పూర్తి కాలేదు. మూడవ ప్రణాళికలో పూర్తి చేయ వలసినవి యింకా నిదానంగా వస్తున్నవి. సత్తనడక నడుస్తుంటే—మద రాసువారు వేయి మేగావాట్స్ యిప్పటికప్పుడే పూర్తి చేసుకున్నదని కె.యల్. రావుగారు ప్రకటన చేశారు. అసలు ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రయోగిటీ అనే లక్ష్యం వున్నదా ? ఈ మాట సుబ్బారెడ్డిగారి నడిగితే ఇంత డబ్బు ఇరిగేషనుకు పెట్టడం లేదా అన్నారు. కరణ్ణే. ఇరిగేషను దృష్టిలో పెట్టుకొని మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక వేసుకున్నప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తికి యింత అని పెట్టాము. ఇంత ఉత్పత్తి ఎక్కువ కావాలన్నాము. విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తికాదు. దీనికి కారణం ఎవరు ? బాధ్యులు ఎవరు ? విశ్వనాథంగారు అన్నట్లుగా సెంటరులో వున్నది ఎవరు ? అక్కడ అన్న ఇక్కడ తమ్ముడు కదా కూర్చున్నది. ఇద్దరూ అన్నదమ్ములే. ఆంధ్రదేశం శానిట్రీకు సంబంధించిన విద్యుచ్ఛక్తి ప్రణాళికలో మనం వెనుక బడుతున్నాం, దీని ఫలితం ఒక్క విద్యుచ్ఛక్తికాదు, పరిశ్రమలు వ్యవసాయం కూడ నష్టబడతాయని చెప్పాలి. విద్యుచ్ఛక్తి కీలకం వంటిది. ఆ కీలకం మరచిపోతే పరిశ్రమలే కాదు, వ్యవసాయంకూడ అభివృద్ధికాదు. మరి ఏమి చేస్తాము ? మనకు since we have come from the villages, you and all of us industrial bent of mind కాని modern age కి సంబంధించిన ఆలోచనా విధానం కాని కొదవగా వున్నప్పుడు we must give greater thought, we must always be conscious of it — పల్లెటూళ్లనుంచి వచ్చాము, మనం conscious గా modern age లో అవసరమైన అభివృద్ధి గురించి కలకాలం ఉంటే తప్ప priorities, లక్ష్యాలను ఆ వైపు పెట్టాము. చూడండి ఇది Agriculture State. మనకు రెండు ఫర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీలు రావాలి. మూడవ ప్లానులో, ఒకటి ఇదివరకే వచ్చి వుండేది. క్రొత్త గూడెంలో ప్రైవేటు సెక్టరుకు వదలి పెట్టారు. మీకు వైవేటు సెక్టరు అంటే మహా ప్రేమ. కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పాటర్న్ ఆఫ్ సొసై

టీ లో ఒక భాగం, ప్రవేటు పెక్టరుకు వదలిన తరువాత ఏమి జరుగుతున్నదో విచారించారా ? ఎందుకు ప్రోగ్రెసు కాలేదో విచారించారా ? ఎప్పుడు రాబోతుందో చెప్పగలరా ? చెప్ప లేరు, ఆంధ్రదేశానికి కావలసిన ఫర్టిలైజర్లు కూడా సంపాదించుకోకపోతే, అదికూడా అమలులో వెట్టక పోతే, ఈ ప్రభుత్వం failure. అన్నిరంగాలలోను ఏ విధంగా ఉన్నదో జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. ఆ వైపు ఉన్న మిత్రులను గమనించాలని కోరుతున్నాను. అహోరంగంలో fail అయినది. పోలీసు వారిని అదుపులో పెట్టడంలో fail అయినది Industrial sector, electricity sectorలోను fail అయినది. ప్రభుత్వం succeed అయిన సెక్టర్ లేదు కాబట్టి మిమ్ములను కోరుతున్నాను—ఈ తీర్మానానికి వోటు చేయలేకపోతే neutral గా నైనా ఉండాలి, లేకపోతే లేచి పోవాలని, ఈ తీర్మానాన్ని నెగ్గించాలని మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—నాగిరెడ్డిగారు ఉద్రేకంలో ఏ వేవో విషయాలు చెప్పారు. హైదరాబాదులో ఉండే డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ మార్కెటింగ్ షెడ్యూల్డ్స్ మీరు ఎందుకు తొలగించారు అని ప్రస్తావించారు. వారికి సరియైన లాభాలు ఇవ్వని కారణంచేత తొలగించారు, మీరు ఒప్పుకున్న ఎగ్రిమెంటు ప్రకారం నిర్వహించకుండా తొలగించారని చెప్పారు. ఎవరు వారికి information ఇచ్చాతో కాని చాలా ఆశ్చర్యకరంగా ఉన్నది. అది ఎటువంటి source అవుతుందో నాకు తెలియదు. మేము ఎగ్రిమెంటు ప్రాసీ ఇచ్చాము అనుకోండి, Godowns ఇవ్వాలని అనుకున్నాము, హైదరాబాదులో civil supplies department Godowns దొరుకలేదు, వారికి ఏమి బాధ ? బస్తాకు రు. 1-4-0 profit కదా వారికి లెక్క. వారికి ఇచ్చే ఖర్చులు, వడ్డీలు, Godown charges, రవాణా ఖర్చులు, ఇతర కమిషన్, ఆడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఛార్జీలు, Godowns దగ్గర ఉండే అన్ని ఛార్జీలు కట్టించి బస్తాకు రూపాయి లాభం ఇస్తామంటే ఎందుకు ఒప్పుకోరు ? కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ కాబట్టి ఇంతదూరం ముందుగా చెప్పడానికి ఇష్టం లేకుంటే, ఒక business man నా రూమ్ లోకి వచ్చి చెప్పాడు. He Considering the turnover of the transactions the profit you are giving is so little. So we are not interested in this business అని వారు ఉత్తరం ప్రాసీన తరువాత రెండు నెలలు pursue చేశాము. Registrar of Co-operative Societies ద్వారా pursue చేశాము ఎట్లా అయినా వారిని ఒప్పించండి ఈ business వారి ద్వారా జరిపించండి, అన్నాము, వారుమాకు ఆక్కరలేదు అన్నారు. ఈ business ఇష్టం లేదన్న తరువాత తొలగించడం అన్యాయమా ? వ్యాపారస్థులను దోహదం చేస్తున్నారు, వారితో ఏదో పెట్టుకున్నారు అని నాగిరెడ్డిగారు ఇంతదూరం రెండు

రోజులు explain చేసిన తరువాత అదే నేరం మాపై ఆరోపించారు. మరొక విషయం, ఆధ్యక్షా, ప్రైదరాజాదులోని చిల్లర వ్యాపారస్తులు ప్రభుత్వానికి విరోధం అన్నారు. ఎందుకో తెలుసునా?

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—విరోధం కాదు, మీరు ఇక్కడేకాక రాష్ట్రం అంతటా కూడా పెద్ద వ్యాపారస్తుల ఉపయోగానికి చిల్లర వ్యాపారస్తుల అవకాశానికి పని చేస్తున్నారని నేరారోపణ Fact విచారించుకోండి అని చెప్పాను.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అదే పొరపాటు. ప్రైదరాజాదులో మేము సిండికేటు ఏర్పాటుచేసి వారివద్ద ధాన్యం అప్పగించి ఆ ధాన్యాన్ని చిల్లర వర్తకులకు ఇచ్చి ఒక తహశిల్దారును పెట్టి వారిద్వారా ఇస్తారో లేదో అని చూచాను. తహశిల్దారును సిండికేటు ఆఫీసులో పెట్టి బిల్లు ఇప్పించి, న్యాయమైన ధరకు ఇప్పిస్తే, 81 నయాపైసలు కిలో fine rice అమ్మాలని ప్రైదరాజాదులో ఉత్తరువులు ఇస్తే 90 నయాపైసలు మొదలు రూపాయి వరకు అమ్ముడానికి ప్రారంభించారు. అప్పుడు ప్రభుత్వం ఊరుకోడానికి ఇష్టంలేక వారందరిని తొలగించి రెండువందల పావులు మాత్రమే ప్రైదరాజాదులో ఏర్పాటుచేసి ఆ పావులద్వారా బైటనుంచి తెచ్చిన ధాన్యం అమ్మడం తప్పా? Consumer కు ఏదో ఒక రకంగా బియ్యాన్ని ఇవ్వడం అన్యాయమా? ఇవన్నీ తెలియకుండా చిల్లర వర్తకులకు మేము విరోధము అంటారు. ఎందుకు విరోధం అయినామో నాగిరెడ్డిగారిచే విచారించమనండి. పిలిపిస్తాము; అడగమనండి, వారు ఎవరో చెప్పినమాటలు విని ఇక్కడకు వచ్చి wholesalers స్నేహితులమని...

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—ఈ ఊరిలో ఎవరో చెప్పినది వింటే తప్పే అనుకోండి, ప్రతి ఊరిలోను అదే చెబితే నేను ఏమి చేయను—చావనా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ఆ ప్రతి ఊరిలోనూ చెబుతున్నారు!! మరొక విషయం చెప్పారు. గుంతకల్లులో ఎందుకు godowns కట్టించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం, అందులోని ధాన్యం అక్కడి ప్రజలకు సరఫరా చేయడానికి కాదా అన్నారు, అది కూడా తెలియదు; వారు చూడరు, ఎవరో చెప్పిన మాటలువిని శాసనసభలో ఉద్దేశంతో చెబుతారు. గుంతకల్లు godown కేంద్ర ప్రభుత్వ godown అక్కడి అన్ని జిల్లాలకు ధాన్యం, గోధుమలు సరఫరా చేయడానికి ఏర్పాటు చేశారు. ఆంధ్రరాష్ట్రంలోని జిల్లాలకు మాత్రమే కాకుండా మైసూరులోని కొన్ని జిల్లాలకు కూడా అక్కడనుంచే ధాన్యం సరఫరా అవుతుంది. గుంతకల్లులో కాల్పులు జరిగాయి. బియ్యంలేవని, జొన్నలు లేవని అన్నారు, నేను స్వయంగా అక్కడకు

పోయి 500 టన్నులు 5 వేల క్వింటాలు గోధుమలు ఆ రోజునుంచే అక్కడ ఇప్పించడానికి ఏర్పాటు చేశాము. మూడువేల బస్తాల బియ్యం అక్కడ godowns నుంచి అనంతపురం జిల్లా ప్రజలకు ఏర్పాటు చేశాము. కిలెక్టరుగారికి lift చేసాము. ఆ లెక్కలున్నాయి. నాగిరెడ్డిగారు ఒకసారి చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—నాకు అది ఆవసరం లేదు. జనానికి చేరిందా, లేదా అనేది ప్రశ్న. క్యూలో 5 వేలమంది ఉన్నారు. పోటో కూడా తీయించాను. 5 వేలమంది క్యూలో—Is it not a shameful thing?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:— ఉండవచ్చును సరసంగా ధాన్యం సరఫరా చేసేటప్పుడు క్యూలు ఉంటాయి, లేవని చెప్పను, 5 వేల బస్తాలు ఇచ్చాము. మనిషికి 5 కిలోలు, నాలుగు కిలోలు ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేశాము.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—అది మాత్రం చేయలేదు. ఒక్కొక్క మనిషికి ఒక్క కిలో తప్ప ఏ ధాన్యం డిపోలోను రెండుకిలోలు ఇప్పించలేదు. రెండు బస్తాల ధాన్యం తప్ప ఎక్కువ ఎక్కడా ఇవ్వలేదు.

శ్రీ వి. బలరామిరెడ్డి:—వారు చెప్పేది అట్లాగే చెబుతుంటారు, నేను స్వయంగా చెప్పాను.

Sri T. Nagi Reddy.—I want facts. It is not so.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:—Point of order Sir. మినిష్టర్ గారు మాట్లాడుతున్నారు, వారు ఉపన్యాసము ఇస్తుంటే ప్రతి అయిదు నిమిషాలకు ప్రతి అయిదు మాటలకు interrupt చేస్తున్నారు. ఇది సరియైన విషయంకాదు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—నేను చెప్పేది వారు నమ్మరు, వారు పోయేధోరణి వారిదే, రెండు మూడు కిలోలు ఇవ్వాలని చెప్పాము; ఆ ప్రకారం ఇచ్చారు. అక్కడ ఉండే వ్యాపారస్థులు subsidise చేసి అమ్మారు, అవన్నీ కాదని వారు అంటే గుంతకల్లు పోయి విచారిస్తే తెలుసుకుంటారు. West Godavari జిల్లాకు పోయి మిల్లర్ల వద్దకు వెళ్లి ప్రార్థించి నేను ఎదో అడుక్కున్నానట, ఏ పేపరు వ్రాసిందో నాకు తెలియదు. అది చాలా పొరపాటు అంటున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—ఆంధ్రప్రతిక చదవండి, కనబడుతుంది.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ఆది పొరపాటు, వారి ఉద్దేశం ఏమిటంటే ఎక్కువ చేయగానే మేము శిక్షించలేదని, ఆది ఈ ప్రభుత్వంలో సాధ్యంకాదు వాడు అది కారానికి వస్తామని అశిస్తున్నారు. రానే రాలేదు అనుకోండి ఒక వేళ వచ్చివస్తున్న ఆ విధంగా శిక్షిస్తే అతేవణ లేదు, కానీ డెమాక్రసీలో తప్పుచేసినప్పుడు నేనొక్కోర్లు ముందుపెట్టి విచారణ జరిగితేనే కానీ ఏమీ చేయలేము, మిల్లరును అక్కడనే శిక్షించాలంటే ఎంతమాత్రం న్యాయమో అలోచించాలి. ఆ విధంగా చెరారోపణ లేకుండా విచారణ లేకుండా punish చేసే ప్రభుత్వం కాదు ఇది అని వారికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి:—మంత్రిగారు మా జిల్లాలో రెండు మూడు కిలోలు ఇస్తున్నారని చెబుతున్నారు, ఇవ్వవలసినదని చెప్పారేమో నాకు తెలియదు, ఇవ్వడం మాత్రంలేదు. అక్కడ ఉన్న fair price depots లో 2 బస్తాలు ఇచ్చి మనీషికి ఒక్క కిలో చొప్పున ఇవ్వబడతోంది అనేది వాస్తవం, ఈ వాస్తవాన్ని మీరు కాదని చెప్పలేదు, నేను అడుగుతున్నాను—ఏ ఏ డిపోలో రెండు మూడు కిలోలు ఇవ్వాలన్నారో చెప్పండి, గుంతకల్లులోనా అనంతపురంలోనా తాడిపత్రిలోనా ధర్మవరంలోనా ఎక్కడ ఇచ్చారో చెప్పండి, This fact must be known Sir. I cannot give a false information to the House, nor can the Minister.

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న:—అధ్యక్షా, ఈ విషయమై instructions స్పష్టంగా మాకు రెండు బస్తాలు అమ్మమన్నారు ఒక కిలో అమ్మమన్నారు కలెక్టరు ఆర్డర్లని రేషను డిపోలో ప్రతి ఒక్కరు చెబుతున్నారు. అంతకంటే ఎక్కువ యివ్వమని oral గా చెప్పినారా? Written instructions యిచ్చి ఉన్నారా?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న:—Director of Civil Supplies నుంచి కలెక్టరు గారికి వచ్చింది ఏమంటే fair price shops లో 5 కిలోలకు బదులుగా 2 కిలోలు యివ్వాలని depot ఎక్కువ increase చేయకూడదని పొరపాటున గ్రామాలలో డిపోలు యిచ్చి ఉంటే వాటిని రద్దుచేయాలని ఉత్తరువులు వచ్చినట్లు District Supply Officer చెప్పారు.

Mr. Speaker.—Have you anything to say.

Sri A. Balarami Reddy.—No, Sir.

Mr. Speaker.—We shall now take up other business.

Government Bill
The Andhra Pradesh Shops and
Establishments Bill 1964.

Sri Tenneti Viswanatham.—When we are on one subject and when we want to postpone it there must be a motion by the Leader of the House.

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy).—I move that the other business may be taken up and discussion may come up tomorrow as agreed by all.

Mr. Speaker.—Shall we take up the Andhra Pradesh Shops and Establishments Bill, 1964?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy).—We may take up the Water Courses Bill on which 4 speakers have already spoken. Sri Nagi Reddy was speaking on the last occasion.

Mr. Speaker.—Sri Nagi Reddy is not here now.

Sri V. Visweswara Rao.—We agree that the Shops and Establishments Bill be taken up first and the Water Courses Bill may be taken up later on.

Mr. Speaker.—Very good.

Government Bills

THE ANDHRA PRADESH SHOPS AND ESTABLISHMENTS BILL, 1964.

The Minister for Labour and Transport (Sri B. V. Guru Murthy).—I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Shops and Establishments Bill, 1964, be read a first time.”

Mr. Speaker.—Motion moved.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—అధ్యక్షా, 25వ తారీఖున ఈ శాసనసభ leave grant చేసినది, introduce చేయడానికి. చిత్తు ఓల్లు వరువాత 26వ తారీఖున ప్రవేశ పెట్టబడినది. అయినా గెజిటులో పబ్లిషు కాలేనటువంటి కారణాన

మల్టీ ఆ formalities పూర్తి చేసి ప్రవేశపెట్టవలసినదిగా ఆదేశించారు. అదే ప్రకారం ఈ రోజు Shops and Establishments Bill 1964 నేను ప్రవేశ పెడుతూ యిదివరకు చెప్పినటువంటి విషయాలు ఈ రోజుకూడా పరిష్కారమని మనవి చేస్తున్నాను. The Andhra Pradesh Shops and Establishment Act 1947 అనే చట్టం ఆంధ్రప్రాంతంలోనూ The Andhra Pradesh (Telengara Area) Shops and Establishments Act 1951 అనే చట్టం తెలంగాణాలోనూ ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రెండు చట్టాలు ఉభయ ప్రాంతాలలో అనువర్తించబడుతున్నాయి. అయినా ఒకే రాష్ట్రంలో రెండు విధాలైన చట్టాలు ఉండడం అనేది భావ్యంకాదనే ఉద్దేశ్యంతో సామాన్యంగా అన్ని Acts ఏకీకృతం చేయడం జరుగుతూ వచ్చింది. అదే దృష్టితో ఇవి కలిపి వేయాలని సమన్వయ పరచాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ చట్టాన్ని ఈ రూపంగా ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఈ చట్టం కేవలం తెలంగాణాకే కాకుండా ఆంధ్రప్రాంతానికే కాకుండా మొత్తం ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి వర్తించే టట్లుగా ఉద్దేశించ బడినది. అది ఏకీకృత చట్టం. ఇదివరకు ఏ రెండు చట్టాలు ఆంధ్రలో అవరణలో ఉన్నాయో అందులో ఉన్న beneficial provisions లాభదాయకమైన clauses, తెలంగాణా చట్టంలో ఉన్న beneficial clauses ఇందులో చేర్చబడ్డాయి. అంతేకాదు. ఇంకా కొత్తవి కూడా కొన్ని beneficial provisions, Factory Act నుంచి తీసుకోబడ్డాయి. అదే విధముగా Payment of Wages Actలో నుండి కూడా కొన్ని చేర్చబడ్డాయి అదే విధముగా Workmen's Compensation Act నుంచి కూడా కొన్ని క్లాజులు వీలయినంత వరకు ఇందులో చేర్చడం జరిగింది. అంతేకాకుండా మొట్టమొదటి పర్యాయం registration of shops clause కూడా చేర్చడం జరిగింది. దానికి కారణం ఏమంటే National Income Committee అనేవారు shops and establishments గురించి కూడా data పూర్తిగా ఉండాలి, Statistics ఉంటే National Income Committee కి లాభదాయకంగా అవసరంగా ఉంటుంది లేకపోతే అవసరం అయినప్పుడు statistics లేకుండా పోతున్నాయి కనుక registration అనే పద్ధతికూడా మొట్టమొదటి సారిగా ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. National Income Committee కే కాకుండా proper control over shops and establishments పనికి వస్తుంది, Act క్రింద provisions ను enforce చేయడానికి అవసరం ఉంటుంది కాబట్టి రిజిస్ట్రేషను పద్ధతి ప్రప్రథమంగా ఈ చట్టంలో చేర్చడం జరిగింది. దీని ప్రధానమైన ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే ఎవరైతే గుమాస్తాలు shopsలో పనిచేస్తున్నారో Hotelsలో restaurantsలో Theatresలో Cinema Hallsలో ఎవరైతే పనిచేస్తున్నారో వారి working conditions

to regulate చేయాలి. ఎక్కడైతే పని చేస్తారో అక్కడ ప్రాజెన్స్ కండిషన్లు వాగా ఉండేటట్లు చూడాలి మంచి వాతావరణంలో పని చేసేటట్లు చూడాలి. Leave wages వగైరా సక్రమమైన పద్ధతిలో యివ్వాలి appealsకి స్థానం ఏర్పడాలి, authorities కల్పించాలి. అక్కడ security of service కూడా సక్రమ పద్ధతులలో ensure చేయాలి అనేటటువంటి ఉద్దేశ్యమున్నది. దీని వల్ల వారి status బాగుపడాలి, conditions కూడా మంచిగా regulate చేయాలనేటటువంటి ఉద్దేశ్యము చేత యివన్నీ చేయబడ్డాయి. chapter by Chapter వీరివ తారీఖున ప్రవేశ పెట్టేటప్పుడు అవన్నీటినీ నేను రివ్యూచేశాను. మళ్ళీ యింకోసారి బహిష్ చేయడం అంత అవసరం లేదని అనుకుంటున్నాను. ఈ చట్టం ఎంత మెరుగ్గా ఉండాలి, అభ్యుదయకరంగా ఉండాలి, progressive piece of legislationగా ఉండడానికి ప్రయత్నం చేయబడినది. సభవారు ఆమోదం తెలిపితే తరువాత కార్యక్రమానికి ఉపక్రమించుకోవచ్చు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—అధ్యక్షా, ఈ Shops and Establishments Bill చాలా అలస్యముగా వచ్చినప్పటికీ మొత్తం మీద ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటికీ కావలసినది అనేటటువంటి పద్ధతిలో పూర్తిగా కాకపోయినా కొద్దికొద్దిగా మెరుగు పడుస్తూ ఒకటి రెండు concessions యిస్తూ ఈ బిల్లు తీసుకొని రావడం జరిగింది. ఆ మేరకు సంతోషమే అనుకోండి. అయినప్పటికీ మనం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నటువంటి shop assistants, సినిమాలలో నైతేనేం హోటల్సులో అయితేనేం కొన్ని లక్షల మంది పని చేస్తున్నటువంటిమాట అందరికీ తెలిసినదే. వారందరూ చాలా నిష్పత్తిమైన పరిస్థితులలో ఉన్నారనే టటువంటిది నేను వేరే చెప్పవలసిన అవసరంలేదు.

Industrial establishments లో కార్మికుల గురించి భారతదేశము మొత్తముమీద చాల తీవ్రమైన ఆందోళన జరగడము, కొన్ని ముఖ్యమైన చట్టాలను తీసుకొని రావడము, కార్మికవర్గము తమ పోరాటాలద్వారా వారి పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి కొన్ని Concessions సంపాదించడం మనము ఎరిగినదే. అదే రకమైన concessions, అదే రకమైన conditions of life వీరికి లేకపోయేటప్పటికీ, ఈ నిక్కచ్చ పరిస్థితినుంచి బయటపడ్డానికి ఇప్పుడు తెచ్చినబిల్లు ఎంతవరకు పనికి వస్తుందనేది చూడవలసిన అవసరము వుంది. ఏ shop లో గాని, ఏ సినిమాలో గాని, ఏ హోటల్ లో గాని అనేక సంవత్సరాలనుంచి పనిచేస్తున్నవారికి కనీస జీవిత సౌకర్యాలైన వాల్చిస్తున్న వా అంటే లేదని అందరికీ తెలుసు. హోటల్సుకు ఫ్లోబంధించి minimum wages act వచ్చినమాట వాస్తవము. అది ఎంత వరకు

అమలుజరుగుతున్నదో చెప్పనవసరము లేదు. హోటలు కార్మికులు అనేకమంది మా దగ్గరకు వస్తూవుంటారు. మినిమమ్ వేజెస్ ఆక్టును అమలుజరుపమని అడిగితే వారి ఉద్యోగాలు ఊడపిక్కేస్తారు. Services కి సెక్యూరిటీ లేదు. ఆ ఆక్టును అమలుజరుపమని అడగడము ఎట్లా అని చెబుతూ వుంటారు. అందువల్ల ఏ చట్టము వచ్చినప్పటికీ ఇది అచరణలోకి వచ్చే అవకాశము వుందా లేదా అనేది ఆలోచించుకోవలసిన పరిస్థితులలో పడ్డాము. అనేక చట్టాలు తీసుకొని వస్తున్నాము. అ తెచ్చిన చట్టాలను ఎంతవరకు అమలుజరుపు తున్నాము అనేది చూసినప్పుడు అనేక చట్టాలు ఎందుకు పనికిరాకుండా పోయి పుస్తకాల దొంతరలు భోషాణములో పెట్టుకోడానికి పనికివస్తున్నవి కాని ప్రజలకు ఉపయోగపడడము లేదనేది వాస్తవము అందుచేత ఈ limitations ని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు కార్మికుల conditions of life ని మెరుగుపరచడానికి ఏ విధముగా చర్యలు తీసుకోవాలనేది ఆలోచించాలి. ఇవాళ ఎక్కడ కూడ జీతము ఎంత అనేదానిని సమాధానములేదు. హోటల్స్కు మినిమమ్ వేజెస్ ఆక్టు తప్ప మిగిలిన establishments లో ఎక్కడా లేదు. అదే విధముగా బోనసు విషయము వుంది. పెద్ద కమర్షియల్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్లుకు లక్షల లాభాలు వస్తున్న సంగతి తెలుసు. వరుసగా 4, 5 సంవత్సరాల నుంచి కొన్ని లక్షలు లాభము వచ్చినప్పటికీ వీరికి ఎంత బోనసు ఇవ్వాలనే దానికి నిర్ధారణ లేదు. ఒక సంవత్సరములో లక్ష రూపాయలు లాభమువస్తే కనీసము వారము వేతనమో, 15 రోజుల వేతనమో బోనసుగా ఇవ్వాలని, వున్నదా? దానిని గురించి ఈ బిల్లులో ఆలోచించలేదు, ఇక ప్రావిడెంటుఫండు ఆక్టువుంది. సర్వీసులో చేరి రిటైరు అయ్యేవరకు ఆ establishment లోనే వుండిన ఏదో gratuity అనే పేరుతో కొంత ఇచ్చినప్పటికీ కనీసము పెద్ద ఎస్టాబ్లిష్మెంట్లలో అయినా ప్రావిడెంటు ఫండు సౌకర్యము కల్పించడానికి అవకాశము ఈ బిల్లులో కన్పించదు. ఇదివరకు వున్న చట్టములోని defects ఏమిటో జాగ్రత్తగా ఆలోచించి, ఆ లోపాలను పూడ్చడానికి తగిన ప్రయత్నము చేయకపోతే ఈ బిల్లు తెచ్చినప్పటికీ ప్రయోజనము ఉండదని నా ఉద్దేశ్యము. అంద్రలో వున్న చట్టానికి దీనికి తేడా ఒక్కటే. Terminal benefit అనేది ఇచ్చారు. అంతవరకు సంతోషమే. మిగిలిన విషయాలలో ఎందుకు ఆలోచించరో అర్థము కావడములేదు. ముఖ్యముగా registration వుంది - ఒక కమిటీని All India level లో వేకారని, వారి రిపోర్టు ప్రకారము ఇట్లా చేస్తే చాల regulate చేయవచ్చునని ఉద్దేశ పడుతున్నట్లుగా మంత్రిగారు శలవిచ్చారు. Statistics ఉంటాయి. వాటిని regulate చేయవచ్చును కదా అని చెప్పారు. Registration అనేది కేవలం statistics collect చేయడానికేనా? Act ను enforce చేయడానికా? లేక

ఒక పన్ను వసూలుచేసుకోవాలని ఉద్దేశ్యము వుందా అనే అనుమానము కలుగుతోంది. Registration అనగానే the fees వుంటుంది అని act లో వుండదు. తరువాత నిర్ణయించడము జరుగుతుంది. ఇవాళ Commercial Taxes Act వుంది. దాని ప్రకారము 10 వేల రూపాయలు torn over మించిన dealers ని register చేశారు. 10 వేలు turn over లేకపోయిన చిన్న కిళ్ళిబడ్డీలు సహితం register అయిపోయి వున్నవి. లేకపోతే ఇనస్పెక్టరు వచ్చి ఏమి అల్లరి పెడతాడో అని Commercial Taxes Act క్రింద, register అయివున్నవి. పెద్ద పెద్ద షాపులు, కిళ్ళి బడ్డీలు సహితం ప్రభుత్వము దగ్గర లెక్కలు వున్నవి. అది కాకుండా ఇప్పుడు అదనము register చేయబోతున్నారని అంటే ఏమిటో అర్థము కావడములేదు. పేప్ మెంటుపైన ఏదో 4 పుస్తకాలు పెట్టుకొని ఏ 2 అడాలకో, 4 అడాలకో అమ్ముకొంటూ వుంటారు. Registration చేరు చెప్పి వారందరిదగ్గర నుంచి డబ్బు వసూలు చేయడానికా? Regular shops వుండి నమోదు అయిన డీలర్లు వుండే వారందరిని register చేయవలసిన అవసరము ఏమిటో అర్థము కావడము లేదు. Statistics కోసమే కావాలి. ప్రభుత్వ ఉద్దేశాన్ని సభ్యులు శంకించ కూడదు అంటే nominal fees పెట్టాలి కాని అంతపెద్ద fees వుండకూడదు. అది స్పష్టముగా హామీ ఇవ్వాలి ఇప్పుడు కాకపోయినా సెలెక్టు కమిటీ స్టేజీలోఅయినా అంగీకరించి ఈ spirit ఆచరణలో అమలు అయ్యేటట్లు చూస్తారని నమ్ముతున్నాను.

ఇక క్లాజ్ (7) లో పేప్ మెంటుమీద వున్న చిన్న వ్యాపారాలను ban చేస్తూ చెప్పబడింది. Principle బాగానేవుంది. రోడ్డుపైన జోళ్లు కుట్టుకునే వారు, పప్పులు అమ్ముకొనేవారు చాలమంది వున్నారు. వారందరిపైన నిషేధము పెట్టడము ఎంతవరకు సమంజసము వారందరికి మనము ఉద్యోగము కల్పించగలిగిన perfection reach అయిన దశలో వున్నామా? ప్రతి టౌనులోను కాఫీహాటల్లు వున్న junction లో నలుగురు చేరుతూ వుంటారు. అక్కడ కూర్చోని చెప్పలు కుట్టుకుంటే 4 డబ్బులు నస్తాయనే ఆశతో చెప్పలు కుట్టుకుంటూ అక్కడ కూర్చుంటాడు. అలాంటి వారందరిని ఊరి అవతలకు పంపించేసి perfection లో వున్నామని imagine చేసుకొని వారి జీవనానికి అవకాశములేని పద్ధతిలో చేస్తే ఏ మాత్రం సమంజసము కాదని ఇబ్బంది పడతారని మనవిచేస్తున్నాను. ఇవాళ పేప్ మెంటుపైన పెద్ద పుస్తకాల షాపులు పెడుతున్నారు. బాగాలేదనుకోండి. క్రమముగా encroachment జరుగుతున్న దనుకొంటే ప్రస్తుతము వున్న ఆక్యుప్రకారము వారిని తొలగించడానికి అవకాశము వుంది. ప్రత్యేకముగా ఇంకొక

ప్రావిజన్ పెట్టి వారిని దూరముగా పంపించవలసిన అవసరము లేదు ఉన్న ఆస్తు ప్రకారమే రోడ్డుకు అటంకము లేకుండా చేసుకొనేదానికి అభ్యంతరము లేదు అని నా మనవి.

ఇదే సందర్భంలో నాకో విషయం జ్ఞాపకం వస్తోంది. సామాన్యంగా ప్రతి సంవత్సరం రెవెన్యూ ఉద్యోగులు, మైనేస్ ఉద్యోగులు రోడ్డు పోరంబోకులలో వున్న గుడివెలమీద చిన్నచిన్న బంక్స్ మీద యుద్ధం ప్రకటిస్తూ వుంటారు. కొంత సంతృప్తి పరుస్తే ఊరుకొని మరు సంవత్సరం మళ్ళీ వస్తారు. మైన్ రోడ్స్ ను పూర్తిగా ఆక్రమించుకొని భవనాలు కట్టుకొన్నా వారిని ఎవిక్ట్ చేసేవారు లేరు గ్రాండ్ ట్రంక్ రోడ్డును ఆక్రమించుకొన్నా, భవనాలు కట్టుకొన్నా ఏమీ చేయ కుండా చిన్న చిన్న పాకలు వేసుకొన్న వారిని, చిన్న బంక్స్ పెట్టుకొన్నవారిని, తడికె అడ్డం పెట్టుకొంటే కూడా వారిపై యుద్ధం ప్రకటించి పోలీసులను తీసుకు వచ్చి పీక పార్చేస్తున్నారు, అటువంటి సంఘటనలు నాకు తెలుసు. ఈ విధంగా చిన్న చిన్న వారిపై ఇంతవెద్ద క్లాజు పెట్టి నిషేధం అని పేరుపెట్టి చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఇప్పుడు వున్న ఎగ్జిస్టింగ్ చట్టం ప్రకారం తీవ్రమైన అటంకాలు లేకుండా చేయవచ్చు. సెలక్ట్ కమిటీ స్టేజీలో ఆలోచించి ఆ నిషేధాలు తీసి వేయాలని మనవిచేస్తున్నాను, క్రెమ్స్ ఫర్ వేజెస్, ఎరియర్స్, రెస్టోనర్ టెని ఫిట్ గురించి క్లాజు 42 లో అప్పీలు పెట్టుకోవచ్చునని వుంది, క్లాజు 44 లో ఒక షాపు గుమాస్తాను తీసివేస్తే అప్పీలు చేసుకోవడానికి అవకాశం కల్పించారు. దానికో ఆఫీసరును వేస్తారు. ఆ ఆఫీసరుకు అప్పీలు పెట్టుకొంటే అతను ఏదో నిర్ణయిస్తాడు. అతను చేసిన నిర్ణయానికి తిరుగులేదని పెట్టారు. అతను ఇచ్చిన తీర్పుపై ఇకో అప్పీలు లేకుండా ఇట్ ఈజ్ ఫైనల్ అంటే ప్రమాదం వుంది. పెద్దపెద్ద షాపు కార్లు, పలుకుబడిగలవారు వుంటారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆఫీసర్ల వ్యవహారం మనకు తెలుసు. కనుక ఇంకో అప్పీలు లేకపోతే ఎంప్లాయికి నష్టం జరిగే ప్రమాదం వుంది. రెండో అప్పీలుకు అవకాశం లేకపోతే 50, 100 రూపాయలో ఇచ్చి ఆ ఆఫీసరును వశం పరచుకొనే అవకాశం వుంది. అందుచేత సెకండ్ స్టేజ్ లో అప్పీలుకు అవకాశం వుండాలని మనవిచేస్తున్నాను. అవర్స్ ఆఫ్ వర్క్ కు సంబంధించినంతవరకు ఇదివరకు వున్న యాక్టులో కంటే ఇప్పటి ఏక్టులో ముందుకు వెళ్ళి నట్లు కనుపించటం లేదు. ఇదివరకు ఏక్టులో మంచి విషయాలను దీనిలో తీసుకు వచ్చామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఛాప్టర్ మూడులో క్లాజు ఆరు చూస్తే అవర్స్ ఆఫ్ వర్క్ చూస్తే లిమిట్ అనేది లేదు. షాప్ అనివైబ్లస్ కూడా మూసవులే. వారికి కొన్ని లిమిట్స్ వుండాలి. ఎన్ని గంటలు పనిచేస్తున్నారు రాత్రి ఎన్నిగం

టలకు ఇండ్లకు వెడుతున్నారో లెక్కలేదు. సీజన్ వచ్చినప్పుడు ఎక్కువపని వుంటుంది. అప్పుడు ఎలాగూ పనిచేయక తప్పదు. అందువల్ల కొన్ని లిమిట్స్ పెట్టుకోకపోతే చాలా కష్టం అవుతుంది. పాత యాక్టులో పావు గుమాస్తా తన పని అయిన తరువాత అదనంగా పావుగంట వుండాలని వుంటే కొత్త యాక్టులో ఆరగంట అని మార్చారు. ఆ విధంగా మరో పావుగంట పెంచారు. ప్రతి అయిదు గంటలకు ఒక గంట రెస్ట్ ఇవ్వాలన్నారు. క్లాజు పదహారు చూస్తే ఓవర్ టైమ్‌తో సహా ఒక పంప్లాయి పద్నాలుగు గంటలు పనిచేయవలసి వుంటుందని వ్రాయబడింది. పాత యాక్టులో క్లాజు పదిహేను ప్రకారం ఓవర్ టైమ్‌తో సహా 12 గంటలకు మించకూడదని వుంది. కొత్త యాక్టులో రెండు గంటలు పెంచబడింది. పని ఎక్కువగా వుంటే రిలీవర్‌ను వేసుకోవాలి కాని 14 గంటలంటే రెస్ట్ ఎప్పుడు తీసుకొంటాడు, ఆరోగ్యం కాపాడుకోవాలికి విశ్రాంతి ఎప్పుడు తీసుకొంటాడు, ఇంటి పనులు ఎప్పుడు చూసుకొంటాడు? అందువల్ల పాత యాక్టులో వున్న ప్రకారం 12 గంటలు వుండటం మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను. పాత యాక్టులో కంటి న్యూవస్‌గా 4 గంటలు పనిచేస్తే ఒకగంట రెస్ట్ వస్తుందని వున్నదానిని దీనిలో 5 గంటలు చేశాము. అది ఎంతవరకు అమలు జరుగుతుంది? ఆ గుమాస్తాలకు కూడ మినిమమ్ కండిషన్స్ ఆఫ్ సర్వీసెస్ పెట్టకపోతే కొద్ది కాలంలోనే జబ్బుపడి ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోయే ప్రమాదం వుంది. పీటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని సెలక్టుమిటి స్టేజీలో ఆలోచించాలని, మార్కెట్లు వున్న ప్రాంతాలలు వెళ్ళి అక్కడ పరిస్థితులు స్వయంగా విచారించి అక్కడవున్న షాప్ గుమాస్తా సంఘాలతో సంప్రదించి తగిన నిర్ణయాలు చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:-ఆర్యజ్ఞా, దాదాపు 8 సంవత్సరాల తరువ్వుత ఈ బిల్లు ఒక రూపంలోకి వచ్చింది. ఇప్పటికే నా తెచ్చినందుకు మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. అయితే ఈ బిల్లులోచే 64వ క్లాజుతో అసలు యాక్టు అంతా వమ్ము అవుతున్నది. స్పెషల్ ఆ యాక్టు ఎప్పుడు తెస్తామో అయినా టనరల్ యాక్టులో వున్న పొవిజన్స్ దానికి అడ్డు రాకూడదు. జనరల్ యాక్టులో "Notwithstanding any thing contained in any law" అని వ్రాసి స్పెషల్ పొవిజన్ తీసుకు వస్తారు. మొట్టమొదట ఆ మాట వ్రాయకుండా క్లాజు 64 లో

Clause 64 : "Nothing in this Act shall affect any rights privileges which any employee in any establishment is entitled to, on the date on which this Act comes into operation in

respect of such establishment, under any law, contract, custom or usage applicable to such establishment, if such rights or privileges are more favourable to him....” అని వ్రాశారు. ఎంప్లాయిస్ కు వరకు ఉపయోగించుకొనే పరిస్థితి రావటానికి ప్రమాదం ఉంది. అందుచేత దీనిని పునరాలోచించాలి. ఎంప్లాయికి పున్న హక్కు రక్షించటానికి ప్రయత్నించాలి. ఇది రీగ్రెసివ్ యాక్టు కాదు. ఇది ప్రోచేజ్ యాక్టు. అందువల్ల పీపుల్ కు ఎక్కువ అధికారాలు ఇవ్వటానికి లక్ష్యించబడింది. ఇదివరకు పున్న యాక్టులో పెద్ద చిక్కు వుంది. ఎగ్జిజ్టివ్స్ అనే పేరుతో ఏ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ రాకుండా చేసింది. ఎగ్జిజ్టివ్స్ ఇవ్వమంటే ప్రెజ్ చేసిన మేటర్ 14 పేజీలకు పైన ఇచ్చారు. అన్నీ ఎగ్జిజ్టివ్స్ అయ్యాయి, ఎగ్జిజ్టివ్స్ పుష్కలమైనవి నేను వెతికాను, మార్జిన్ లో లిబరల్ గా వుంది టెక్స్ లో తలక్రిందు అయింది.

“On any special occasion in connection with a fair or festival or a succession of public holidays, the Government may, by notification, suspend for a specified period the operation of all or any of the provisions of this Act, subject to such conditions as may be specified in such notification”

ఈ చంకతోటి essential అని declare చేసిన services లోని employees కు apply చేయవలసినట్టి చోట్లు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు ఇది banks కు apply అవుతుంది. Banks కు apply కదు. Hospitals కు ఇదివరకు apply అయ్యేది. Essential service వాళ్లను regular service లోకి తీసుకొని ఉంటే వాధలేదు. Banks regular service వాళ్లకు apply అవుతుంది. అందువల్ల bank వాళ్లు bargain చేయడానికి capacity సంపాదిస్తున్నారు. సామాన్యులకు bargain చేసే capacity లేకుండా పోతున్నది. అందువల్ల ఖచ్చితంగా అనుబంధం చేయాలి. తెలంగాణ Act లో provident fund ఉంది. దీనిలో నాకు అది కనపడలేదు. చిహ్నం miss అయినా నేమో. అది దీనిలో తొలిగించారేమో నాకు తెలియదు.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:— Terminal benefits ఉన్నాయి

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— Terminal benefits గు provident fund కు చాలా తేడా ఉంది. Terminal benefits ఇవ్వబడున్నాయి.

Government Bill
The Andhra Pradesh Shops and
Establishments Bill 1964.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:—ఆంధ్రలో లేవు, తెలంగాణలో ఉన్నాయి. అది కూడ దీనికి apply కావాలని ఉంది.

శ్రీ నావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఆంధ్రకు సంబంధించి ఒక వేళ Act లో లేదేమో గాని తనుచాలా మందికి terminal benefit ఇచ్చినటువంటి చోట్లున్నాయి. ఒక్కపని రి సంవత్సరాలు చేస్తే, అతనిని తొలగిస్తే ఎన్ని సంవత్సరాలు పని చేస్తే అన్ని నెలల జీతం ఇవ్వవలసినదిగా awards ఉన్నాయి. అది దేనిక్రింద చేశారు వారు లేదన్నప్పుడు contradict చేయడం న్యాయంకాదు. Terminal benefits ఇప్పుడు statutory గా కలుగ జేసినందుకు సంతోషం. అయితే terminal benefits తోపాటు provident fund కూడ ఏర్పాటు చేస్తే ఉద్యోగికి చివరి రోజులలో ఉపకరిస్తుంది. Registrar పెట్టారు Shops కు పెట్టారు తక్కిన వాటికి పెట్టారు. అయితే Act ను implement చేయడంలో అన్యాయం జరుగుతున్నది. Officer-కు దీనిమీద శ్రద్ధలేదు Officer ఎప్పుడూ ఉద్యోగి తరపున ఉండాలి గుమస్తా ఏదన్నా చెప్పుకున్నాడా అతని ఉద్యోగం పోతుంది. వాడు ఎప్పటికైనా మెడపెట్టి నెట్టే పరిస్థితిలో ఉంటాడు. జయతుకు చెప్పకోలేడు. నాకు ఒక సంఘటన తెలుసు. ఆరోజు ఎవరైతే లెదార్జీగా ఉన్నాడో—ఆ officer మేము భోజనం చేస్తున్నప్పుడు ఉన్నాడట. అక్కడ ఉండే factory Director గారు వచ్చారు. మేము ఏదో కమిటీలో కూర్చుని ఉంటే ఆయన్ను ఏమిటయ్యా సమాచారం అంటే మా ఊరు Labour Inspector ఎప్పుడూ చీట్లపేజీ అడుకుంటూంటాడు. అక్కడ లేడండి అన్నారు. అన్నప్పుడు మా ప్రక్క ఆయన ఉన్నాడు. మేము లేచి చేయి కడుక్కొన్నదానికి వెళ్ళేటప్పుడు నేచేనండి చెప్పబోకండి అన్నాడు. ఇట్లాంటివి ఎన్నో ఉన్నాయి. Inspector కదలడు. అసలు కమిషనర్ బాదా కదలరు ఎన్నిసార్లు చెప్పినప్పటికీ ఎన్ని పంపించినప్పటికీ ఆలోచిస్తామని అంటున్నారు. చాల చోట్ల awards అమలు జరగడం లేదు. ఎవార్డు వరకు రావడం ఒక ఘన కార్యం. తరువాత implementation లేకపోవడం దాని ఫలితం ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను, Factory Act క్రింద implementation అర్డర్ ఇచ్చారు. ఆ factory వేరింగ్ కాబోతున్నదని చెప్పాము, ఇప్పటికీ రి సంవత్సరాలు అయినది. ఒక సారి నోటీస్ పంపించామన్నారు. వసూలు చేస్తామన్నారు. తరువాత అతను లేనే లేదుటండి ఇంకొకటి ఇచ్చేశాడుటండి అన్నారు. ఈ విధంగా awards లేకపోతే ప్రయోజనం ఏమిటి ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:— కాబట్టే Chief Inspector ను appoint చేసే వ్యవస్థ కూడ clause 51 లో చేర్చబడింది.

(శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అఫీసర్లను వేళామన్నారు. వేళామంటే ఇంకా కరివి నిద్రపూడ్చుని చెప్పడం. Terminal ఇచ్చిన award ను ఖచ్చితంగా అమలు జరిపించాలి. ఆపని Revenue Department కు గాని Evolution Committee కి గాని అప్పగించాలి. ఆ విధంగా చేయనందువల్ల, award వల్ల రావలసిన relief రావడం లేదు. మనం welfare stateలో ఉన్నాం. దీనిలో labourకు కావలసినవి security of service, security of wages, security of tenure. అయితే ఒక నెల జీతం ఇచ్చినట్లయితే వెళ్ళగొట్టడానికి వీలు చూపిస్తున్నారు. Welfarestate నుంచి socialistic pattern లోకి వెళ్ళాలనవ్వడు working class కు సహాయం చేయాలి. ఆ సహాయం ఒక నెల జీతం యిచ్చి తీసివేయవచ్చునని చేశారు. ఎన్ని సంవత్సరాలు ఉన్నప్పటికినీ నెలజీతమిస్తామనడం మంచిది కాదు. compensation విషయం, అతనికి notice ఇచ్చి వెళ్ళమనకపోతే వస్తుంది. నోటీస్ ఇచ్చిన తరువాత ఆ చిక్కు రాదు. security of tenure, security of service, security of pay. ment ఈ మూడు తప్పకుండా ఉండాలని, వాటిని విధిగా అమలు జరపాలని ఈ బిల్లులో ఎక్కడ ఉంది.

Registration of shops వెట్టామంటున్నారు. మంచిదే. తప్పుకొని పోకుండా ఉంటారు. హాకర్లు ఉండకూడదనేది ideal అయితే కావచ్చు, సెమీ కూడ చూస్తున్నాను. అవస్థగానే ఉంది. కాని మన అవస్థ కన్న వాళ్ళ అవస్థ చూస్తే జాలి వేస్తుంది. వాడికి బ్రతకడానికి చోటులేదు. వాడిని పొమ్మనడానికి society చాలదు. ఉండవద్దని మనం అంటాము. దానిని రద్దుచేయడానికి societyలో conditions లేవు. అయితే వారి existance కు కావలసినటువంటి పరిస్థితి ఎలా కలిగించగలమో ఆలోచించాలి. వెళ్ళిపోమంటే అతను ఏమవుతాడు?

12 రోజులు casual leave ఇవ్వడానికి వీలుంది. గవర్నమెంటులో 15 రోజులు ఇస్తున్నారు.

“Every employee who has served for a period of two hundred and forty days or more during a continuous period of twelve months in any establishment shall be entitled during the subsequent period of twelve months, to leave with wages for a period of twelve days, provided that such leave with wages may be accumulated upto a maximum period of twenty four days”.

ఇది చాల ప్రమాదమైనది. ఒక చేత్తో ఇస్తున్నారు మరొక చేత్తో తీసివేస్తారు. మొత్తం ఎగిరిపోయే ప్రమాదం ఉన్నది. ఒకతను work చేయడానికి వస్తాడు. అతనికి casual leave ఇవ్వడు. Holiday ఇవ్వడు. Holiday ఇచ్చి work చేసుకోవడానికి అవకాశం ఇస్తే బాగానే ఉంది. ఎప్పుడైనా అతడు జబ్బుపడితే సెలవు వాడుకోడానికి అవకాశముండాలి. రెండు సంవత్సరాల లో వాడుకోవచ్చునన్నారు. అంతవరకు మంచిదే అయితే ఈ సెలవు అనేది for ever గా ఉంటే బాగుంటుంది. కాకపోతే సంవత్సరం అయ్యేటప్పటికల్లా ఇచ్చి తీరాలని చెప్పండి దానిని Inspector అమలు జరపాలి. లేకపోతే ఇచ్చినట్లు రానేస్తాడు పని చేయమంటాడు. లేకపోతే ఉద్యోగం పోతుంది. Employees యొక్క ఊమం కాపాడే బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. అక్కడకూడ Labour Welfare Officer ను వేస్తున్నారు. కాని వాళ్ళు employers Welfare Officers అవుతున్నారు. అయితే ఈలిల్లను Select Committeeకి పంపిస్తున్నామంటున్నారు నరే పంపించండి. ఆ ప్రశ్నకాదు. వాళ్ళకు security లేకుండా ఉంటే మనం ఇచ్చిన దానివల్ల ఉపయోగం లేదు. దీనిని implement చేయడానికి staff కావాలి. అయితే దీనికి కావలసిన మనస్తత్వం గలవాళ్ళనే వేయాలి. దీనికి ప్రత్యేకంగా service ఉంది. దానిలో M. A. pass అయినవాళ్ళున్నారు. State Institute లో pass అయిన వారున్నారు. Andhra University లో pass అయినవారున్నారు. ప్రత్యేక పరీక్షలు pass అయినవాళ్ళున్నారు. వాళ్ళ విషయం ఆలోచించాలి. మామూలుగా B. A. చాలు అనుకుంటున్నాము. కొంతవరకు back ground, orientation ఉన్నవాళ్ళను వేస్తే మంచిది—వాళ్ళ అమలు జరుపకపోతే చెప్పలేము. కేవలం లాయర్ అయితే twist చేసి యజమానికి అనుకూలంగా చేస్తాడు. క్రిందివాడికి లాభముండదు.

అందువల్ల నేను విధిగా కోరేది ఏమిటంటే, ఈ Labour Welfare Officer గాని, Inspectors గాని, ఎవరిని మీరు appoint చేసినప్పటికీనీ, ఈ labour sociology లో special training pass అయిన వాళ్ళను తీసుకు వచ్చినప్పుడే, దాని యొక్క ప్రయోజనం ఉంటుంది ఒక చేజ్ అంతమంది staff లేరని lower levels లో తీసుకురావడానికి మీరు అనుకొన్నట్లయితే, district levels లో నైనా 20 మందిలో, 30 మంది, 40 మంది ఉంటారు. Special Courts కొన్ని చోట్ల ఉంటాయి. కాని ఆ 30 మందిని పెట్టితే, వాళ్ళయొక్క, వాళ్ళ atmosphere యొక్క reorientation, వాళ్ళ మీద పడితే అదేమైనా వాళ్ళకు ఉపయోగపడుతుంది. ఆ విధంగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తే, ఇంక బహుళ, Select Committee

కూడా ఎక్కువ సూచనలు చేస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా ఒక రూప
ములో తెచ్చినందుకు సంతోషమేగాని సమగ్రంగా రాలేదని వాకు సంతృప్తిలేదు.

శ్రీ పి నత్యనారాయణ:-అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు మిత్రులు చెప్పినట్లు
దాదాపు 8 సంవత్సరముల తరువాత ఏదో వేచి వేచి ఉన్న తరువాత, దీని
Integrated Billగా తీసుకు వచ్చారు. చాలా సంతోషం, గత మూడు Budget
సమావేశములలో Labour Demand మీద ఇది ఒక ప్రత్యేక మైనటువంటి చర్చ
నీయాంశముగా ఉంటూ వచ్చింది. ఏమైనప్పటికీ, ఇది మనముందు వచ్చినందుకు
సంతోషిస్తున్నాను. సరే మొదట detailed discussions Select Committee
స్థాయిలో జరుగుతాయి అనుకోండి. ఇప్పుడు 1,2 విషయాలు సభవారి దృష్టికి
తీసుకొని రాదలచుకొన్నాను. అదేమిటంటే, Chapter VII లో "Leave and
holidays with wages" అనేదాంట్లో పనివారికి 12రోజులు మొత్తము earned
leave, అంటే 12 నెలలు పనిచేసిన తరువాత, 12 రోజులు నెలవు ఇవ్వబడుతుం
దని ఇందులో చెప్పబడింది. కాని ఆ 12 రోజుల ఏ విధంగా వాడుకోవాలి అనే
సమస్య వచ్చింది. "Provided that the number of instalments for taking
leave shall not exceed two during a period of twelve months" అంటే
రెండు సార్లు $2 \times 6 = 12$, రెండు వాయిదాలలో మాత్రం వాడుకోవచ్చు,
అంతకంటే ఎక్కువ వాయిదాలలో వాడుకోకూడదు అనేటువంటి provision
పెట్టడం జరిగింది. ఆ తరువాత కనీసం ఒక సంవత్సరం పనిచేసినతరువాత ఇతడు
సంపాదించు కొన్నటువంటి earned leave ఇది, ఈ 12 దినాలను 2 వాయిదాల
లోగాని, 3 వాయిదాలలోగాని, 4 వాయిదాలలోగాని వాడుకోవడం అనేది
ఆ పనివాడియొక్క స్వేచ్ఛకు వదలిపెట్టాలి తప్ప రెండుసార్లు, 2×6 మాత్రం
వాడుకోవాలి గాని, అంతకంటే ఎక్కువసార్లు వాడుకోకూడదు అని చెప్పేటటు
వంటి నిబంధనవ్యాయంగాలేదు, దానిని సవరించవలసిఉంటుందని నేను చెప్ప
మన్నాను. పోతే, ఈ Statement of objectsలో ఉదహరిస్తూ దాంట్లో కొత్తగా
ప్రవేశ పెట్టినటువంటి కొన్నిమంచి నిబంధనలు అని చెప్పారు. అందులో, terminal
benefit పెట్టారు. సంతోషమే అయితే, ఈ terminal benefit ఇవ్వడానికి ఆప
కాశము దీంట్లో కల్పించడానికి ఆయా employers దానిని అనేక విధాలుగా
ఎగగొట్టడానికి కూడా దీంట్లో అవకాశం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. Page 21
లో చూడవచ్చును. Where a terminal benefit is payable under Sub-
Section (1) to an employee he shall be entitled to secure his wages
from the date of termination of his service until the date on which
the terminal benefit so payable is actually paid". అంతవరకు చక్క

గానే కనిపిస్తున్నది. దాని వెంటనే ఇంకొక provision ఉన్నది, provided that if the terminal benefit is not paid with in a period of one month from the date of notice referred to in Sub Section, the right to receive wages under this Sub Section shall be limited to a period of one month from the date of termination of his service. అంటే ఏమిటి అన్నమాట, ముందు ఒక నెల notice ఇతనికి ఇవ్వవచ్చు. ఆ notice ఇచ్చిన periodలో ఇతనివి పనినూచి తీసివేసినట్లయితే ఏ రోజు వరకు ఇతను పనిలో ఉంటాడో, ఆ రోజువరకు ఇతనికి రావలసిన జీతాలు చెల్లిస్తారు. ఒక వేళ one monthలో గనుక అతనికి రావలసిన జీతము గనుక చెల్లించక పోయినట్లయితే మరి ఇంక ఎంతకాలము వరకు అట్లే ఉంటాడు, మరి ఉద్యోగములో లేకుండా ఉంటాడు. అటువంటప్పుడు ఉద్యోగమునుంచి తీసివేసిన తరువాత మరొక నెలవరకు అతనికి జీతము పొందే హక్కు ఉన్నదని ఇక్కడ చెప్పారు. ఈ provision ఉపయోగించుకోని ఇతనిని పని నుంచి తీసివేసిన employer 6 నెలలు, 1 సంవత్సరము, 2 సంవత్సరాలు ఇతనికి రావలసిన జీతాలు ఇవ్వకుండా ఉంటే, అతనిచుట్టు ఇతడు తిరుగుతూ అవస్థ వడేటటువంటి అవకాశం ఇక్కడ ఉన్నది. అందువల్ల ఈ పనివానికి వస్తం ఉన్నది. కాబట్టి ఆ provision ఇక్కడ తీసివేయాలి. అలాగే ఎక్కడైనా పనివాడు తానే స్వయంగా గనుక notice ఇస్తే ఈ విధంగా నాకు 60 సంవత్సరాలు వయస్సు వచ్చింది. నేను మానుకొంటానని employersకు notice ఇస్తే, అటువంటి పందర్బంంలో అక్కడకూడా ఇట్లాంటి provision ఉన్నది అదేమిటంటే “provided that if the terminal benefit is not paid within a period of one month from the date of notice given to the employer, the right to receive wages shall be limited to a period of one month from the date of giving up his employment” అంటే ఏమిటి? తాను ఉద్యోగముమానుకోదలచి నప్పుడు, అయ్యా నేను నెల రోజుల తరువాత ఉద్యోగమునుంచి విరమించుకొంటానని ముందు notice ఇవ్వాలి. విరమించుకొనిన తరువాత కూడా అతనికి రావలసిన Wages రాకపోయినట్లయితే మరి ఎంత కాలము వరకు అతనికి రావచ్చు అంటే అతను ఉద్యోగమునుంచి దిగిన తరువాత మరొక నెలవరకు అతనికి అవకాశం ఉన్నది. అప్పటి వరకు employer గనుక ఇతనికి రావలసిన జీతము ఇవ్వకపోతే, అప్పుడు అప్పీలో ఏదో చేసుకోవాలి తప్ప ఇంకొకటి ఏమీ లేదు. ఈ పైరెండు విషయాలలో కూడా, employer తాను స్వయంగా తీసివేసినప్పుడుగాని, లేదా పనివాడు తానే స్వయముగా notice ఇచ్చి మానుకొన్న

ప్పటికీకూడా, అతనియొక్క accounts finalగా settlement అయ్యేదాకా, ఆ settlement చేయవలసిన బాధ్యత employerది అయినప్పుడు, ఏ తేదీవరకు అయితే settlement కాదో, ఆ తేదీవరకు ఇతను service లోనే ఉన్నట్లు పరిగణించి ఆ నాటికి అతనికి రావలసిన మొత్తం జీతము చెల్లించాలి. అలా చేసినట్లయితే ఈ చట్టముయొక్క ఉపయోగం ఉంటుంది. లేకపోతే లేదు. కానుక, ఈ Statement of Objects and Reasonsలో చెప్పినటువంటి ఈకొత్తగా కల్పించినటువంటి ఈ terminal benefit అనే దానిని నేను అహ్వనిస్తూ, దీంట్లో ఉన్న ప్రమాదకరమైన విషయాన్ని వెంటనే తొలగించవలెనని కోరుతున్నాను. ఇది Select Committeeలో ఎట్లాగా చర్చించ బడుతాయి. ప్రస్తుతం, ఇది ఇంత అలస్యంగా వచ్చినప్పటికీ, మానంతోపాని తెలుపుతూ, ఇందులో ఉన్న అనేక లోపాలను దీర్ఘంగా చర్చించి సవరించాలని మంత్రిగారిని కోరుతూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. నర్సేశ్వరరావు:—అధికా, సరే time దృష్ట్యా ఏదో కట్టె, కొట్టె, తెచ్చె అనేవిధంగా దీనిని ముగింపు చేస్తాను. అఖరుకు, ఈ నాటికి ఈ బిల్లు వచ్చిందంటే, నేను ఎక్కువ సంతోషాన్నిగాని, లేకపోతే అభినందనను గాని ప్రదర్శించదలచుకోలేదు. దానిని మాత్రం reserve చేసుకొంటున్నాను. ఆంధ్ర, తెలంగాణాలకు సంబంధించినంతవరకు, ఎప్పుడో 1947 నుంచికూడా ఆంధ్రలో ఉన్నది ఏకీకృత నుంచి తెలంగాణాలో ఉన్నది. అందుచేత ఇది కొత్తగా వచ్చిందికాదు. Integrated Billగా మళ్ళీ వస్తున్నది. దీనిని గురించి ఎక్కువగా శ్రమపడ వలసిన అవసరంలేదు. అయినప్పటికీ దీనికి చాలా అలస్యం అయింది. దీనికి కారణం ఏ మంత్రికి ఆ మంత్రి గబగబ తమ బిల్లుల తోటి పరుగెత్తుకొని వస్తూ ఉంటే, మన Labour మంత్రిగారు running race లో వెనుకబడడం వలన నా సానుభూతి ఉన్నదిగాని, అభినందన ప్రస్తుతానికి చేయదలచుకోలేదు. ఏ Integrated Bill తీసుకు వచ్చినప్పటికీ పాతవి, కొత్తవి కలిసినప్పుడు, సాధారణంగా ఈ socialist pattern of society అని చేప్పేటప్పుడు, కాస్త progressive element ఉండాలి. దానితోపాటు regressive elementకూడా తగిలిస్తున్నాము. ఇది ఒక feature of integrated Billsగా తయారవు తున్నవి. ఆ పద్ధతి మంచిదికాదు. ఆ విధంగా ఆ regressive element అనేది ముక్కుగా timesవాటి విషయంలో కనిపిస్తున్నది గనుక అది బాగుండలేదని నేను చెప్పుతున్నాను. అంతే కాకుండా, Rules పాత Rules ఉన్నవి. Telangana Actకు Rules ఉన్నవి. Andhraలో ఉన్న Actకు Rules ఉన్నవి. ఆ rules అన్నీకూడా క్రోడీకరించి

Government Bill
The Andhra Pradesh Shops and
Establishments Bill 1964

ఇంకా ఏమైనా ఇప్పుడు ఉన్న delegated legislation కి కొన్ని rules కలిపి ఈ నాడు ఇచ్చినట్లయితే అది కూడా చాలా బాగుండేది. అది ఎక్కువ శ్రమతో కూడుకొన్నది కాదు. Act రావడం. బిల్లు రావడము, Rules ఎప్పుడో రావడం అనేది ఒక అలవాటు అయిపోతున్నది. కనీసం ఆ అలవాటును తప్పించడానికైనా ఈ నాడు ఈ పనిచేసి ఉండవలసింది, అది చేయలేదు. కాని, కనీసం Select Committee stageలో అయిన ఆ Rules అన్నిటిని భద్రపరచి తీసుకొని వస్తారని అనుకోవచ్చున్నాను. అంతేకాకుండా ఈ Noteలో ఒకటి వ్రాశారు. అది చాలా objectionable matter అని అనుకోవచ్చున్నాను. The Rules will deal mostly with the procedures of matters and it is unnecessary as well as cumbersome to include them in the Bill అంటున్నారు. మరి అది ఏవో నవలలాగానో లేక ఇంకొకటిలాగానో చదవడంకాదు. కాస్తా cumbersomeగా irritating, తలనొప్పిగా ఉంటాయి. అయినప్పటికీ, ఆ Rules ఈ బిల్లుతోపాటు తీసుకొన్నట్లయితే, అది ఉపయోగపడుతుంది. చాటిని స్థూలము చదవ వలసిన అవసరం ఉన్నది, తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. అందుచేత, cumbersome లేకపోతే, unnecessary అనే మాటలతోటి అవి తీసుకు రాకపోవడం ఏమీ బాగుండలేదు. అదే సందర్భంలో Bills ఏవైతే ఉన్నవి. Acts ఏవైతే ఉన్నవో, వీటిలో ముఖ్యమైన feature ఏమి కనిపిస్తున్నది అంటే, తెలంగాణా సంగతి నేను చెప్పలేదు. ఆంధ్రలో ఈ Shops and Establishments Acts అనేది it is a dead letter ఎక్కడైనా షాపులలో కొన్ని చోట్ల జరిగితే జరగవచ్చు తప్ప ఎక్కడైనా ఈ Act అమలు జరగడంలేదు. అందుచేత లక్షలాది ఈ shops employers చాలా బాధపడుతున్నారు. ఈ చట్టం నేను strictగా అమలు జరుపుతానని మంత్రిగారు assurance యిచ్చాల్సి. Shops, register చేసే సందర్భములో చాలా effectiveగా గట్టిగా చేయాలనే తలంపు ఉన్నదని మంత్రిగారు తెలుపుతున్నారు. కాని గత చరిత్రచూస్తే ఆచరణలో అది అమలు జరగటంలేదు. ఏ Act ప్రవేశపెట్టినా ఈ shopsకు సంబంధించిన సిబ్బంది అంతా dumb millions of India క్రింద తయారయినారు. తాసిల్దారుకు సంఘాలు ఉన్నవి, N.G.O.s.కు సంఘాలు ఉన్నవి, కార్మికులకు కర్షకులకు సంఘాలు ఉన్నవి. కాని వీరి సంఘాలు చాలా బలహీనమైనవే. అటువంటి సందర్భంలో వీరి విషయమై ప్రత్యేకమైన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద లేబరు మంత్రిగారిమీద ఉన్నది. అందుకోసం ఈ బిల్లు నెలెత్తు కమిటీనుంచి వచ్చి శాసనం అయిన తరువాత ఒక ఆరు నెలలు దానిని అమలులో చూసిన తరువాత, అది ఏ ప్రకారంగా ఉన్నదీ, ఎంతమంది సుఖపడుతున్నారు-అనేది చూచి ఆనాడు అభినందించడానికి సిద్ధముగా

ఉన్నాను. ఇప్పుడు ఆ అభినందనలు రిజర్వు చేసుకుంటే ఈ బిల్లులో ఇంకా తగిన మార్పులకు మంత్రిగారు open mindతో సిద్ధంగా ఉంటారని విశ్లేషిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

Sri B. V. Gurumurthy:—4 members have spoken on the bill and as it is being referred to a Joint Select Committee we will go into details at the stage and that is the proper time to refer to those points.

Mr. Deputy Speaker:— The question is :

“That the Andhra Pradesh Shops & Establishments Bill be read a first time.”

The motion is adopted.

Sri B. V. Gurumurthy:—I move that the Bill be referred to a Joint Select Committee consisting of 18 members, from this Assembly and 6 members from the Legislative Council, that this Assembly recommends to the Council that the Council do join the said Joint Select Committee and communicate to the Assembly the names of the members to be appointed by the Council to the said Joint Select Committee.

Mr. Deputy Speaker:—Motion moved.
(Pause)

Mr. Deputy Speaker:— The question is:

“That the Bill be referred to a Joint Select Committee consisting of 18 members viz.,

1. Sri B. V. Gurumurti, Minister for Transport & Labour.
2. „ K. Seethayya Gupta.
3. „ Dr. T. V. S Chalapatirao.
4. „ M. A. Hashim.
5. „ K. Sreeramamurti.
6. „ Ramachandrarao Kalyani.
7. „ Koteswararao.
8. „ B. Nagabhushanarao.
9. „ T. Anjayya.

*Announcement
re : the decision of the Business
Advisory Committee.*

10. „ G. Sanjeevareddy.
11. „ Raja Narasimha.
12. Smt. Roda Misry.
13. Sri T. Balakrishna,
14. „ A. Sarveswararao.
15. „ T. Potharaju.
16. „ A. Narayanareddi.
17. „ T. Rangareddy.
18. „ T. K. R. Sarma.

that this Assembly recommends to the Council to join the Select Committee and communicate to the Assembly the names of the members to be appointed by the Council to the said Joint Select Committee.

The motion was adopted.

Announcement

*re : the decisions of the Business Advisory
Committee.*

Mr. Deputy Speaker:—I am to announce the following decisions of the Business Advisory Committee.

3—12—1964. Reply of Chief Minister.

3—12—1964 4 p.m. to 7 p.m. Discussion on floods.

4—12—1964. (Morning) Bills.

(Evening) Non-official business.

5—12—1964 Bills and Supplementary Demands.

7—12—1964 Supplementary Demands.

8—12—1964 Morning & Evening. Discussion on the
4th Five Year Plan.

9—10—1964 Morning „

10—10—1964 „ „

The House stands adjourned till 8-30 A.M. tomorrow.

The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Thursday, the 3rd December 1964.

